

Projekti

LIMINKA – LUMIJOKI
RUUTIKANKAAN – LIMINGANLAHDEN OSAYLEISKAAVA

Aihe

**KOOSTE LUONNOSVAIHEESSA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA
 JA MIELIPITEISTÄ SEKÄ NIIHIN LAADITUT VASTINEET
 21.2.2025**

Ruutikankaan – Liminganlahden osayleiskaavan kaavaluonnos on ollut päivämäärällä 28.4.2023 yleisesti nähtävillä

- Limingassa 27.9.2023 – 17.11.2023 välisenä aikana ja
- Lumijoella 10.10.2023 – 17.11.2023 välisenä aikana.

Seuraavaan on kirjattu luonnosvaiheessa annetut lausunnot (11 kpl) ja mielipiteet (30 kpl) sekä niihin laaditut vastineet.

Sisällys

1. LAUSUNNOT	3
1.1 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	3
1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto	9
1.3 Pohjois-Pohjanmaan museo /arkeologia	12
1.4 Pohjois-Pohjanmaan museo / rakennettu kulttuuriympäristö.....	14
1.5 Väylävirasto	15
1.6 Oulun seudun ympäristötoimi	17
1.7 Oulun Seudun Sähkö	18
1.8 Limingan Vesihuolto Oy.....	19
1.9 Metsähallitus, luontopalvelut.....	20
1.10 Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys	23
1.11 Limingan kunta, kunnallistekniikan liikelaitos	25

3. MIELIPITEET – LIMINKA	26
2.1 Lakeuden Luonto ry, Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys	26
2.2 Limingan seurakunta	31
2.3 Liminka-Lumijoki Hevosystävät ry.	32
2.4 Rantakylän ja Virkkulan kyläyhdistys ry:n hallitus	33
2.5 Mielipide 2.5	34
2.6 Mielipide 2.6	35
2.7 Mielipide 2.7	36
2.8 Mielipide 2.8	36
2.9 Mielipide 2.9	36
2.10 Mielipide 2.10	37
2.11 Mielipide 2.11 (2 allekirjoittajaa)	37
2.12 Mielipide 2.12	40
2.13 Mielipide 2.13	40
2.14 Mielipide 2.14	41
2.15 Mielipide 2.15 (+ 2 muuta nimeä)	41
2.16 Mielipide 2.16 (2 allekirjoittajaa)	41
2.17 Mielipide 2.17	43
2.18 Mielipide 2.18	43
2.19 Mielipide 2.19 (2 allekirjoittajaa)	44
2.20 Mielipide 2.20	45
2.21 Mielipide 2.21	46
2.22 Mielipide 2.22	47
2.23 Mielipide 2.23	47
2.24 Mielipide 2.24 (+ 9 muuta nimeä)	49
2.25 Mielipide 2.25 (2 eri kirjelmää)	51
2.26 Mielipide 2.26	53
2.27 Mielipide 2.27 (+ 11 muuta nimeä)	55
3 MIELIPITEET – LUMIJOKI	59
3.1 Mielipide 3.1	59
3.2 Mielipide 3.2 (8 allekirjoittajaa).....	59
3.3 Mielipide 3.3	61

1. LAUSUNNOT

1.1 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Taina Törmikoski ja Elina Saine 23.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista ja kaavatyön tavoitteista. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lausuu molempien kuntien kaavahankkeisiin yhdellä samansisältöisellä lausunnolla.

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö, Alueidenkäyttöryhmä:

Alueella ovat voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaava. Lisäksi vireillä on Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, jonka kaavaehdotuksen viranomaiskuuleminen alkaa tämänhetkisen aikataulun mukaan vuodenvaihteessa 2023-24. Maakuntakaavoituksen tilanne tulee päivittää ja hankealuetta koskevat yleiset kaavamääräykset tulee lisätä kaavaselostukseen ja arvioida hankkeen suhde myös niihin. ELY-keskus muistuttaa, että kunnes energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman, on Ruutikankaalla maakuntakaavan mukainen tuulivoimaloiden alue. Perustelut maakuntakaavasta poikkeamiselle tuulivoiman osalta tulee lisätä siksi selostukseen. Lisäksi on huomioitava, että Ruutikankaalle on osoitettu maakuntakaavassa viheryhteystarve Ruutikankaan monitoimikeskuksen laajenemisalueelle. Tämä viheryhteys tulee turvata myös jatkosuunnittelussa. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selvityksiä on tehty samanaikaisesti käynnissä olleessa TUULI-hankkeessa. Hankkeessa on laadittu mm. viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys (2021), jossa kaava-alueen pohjoisosaan on osoitettu ekologinen yhteys (15, rannikon suuntainen viheryhteys), joka on myös osoitettu 2. vaihemaakuntakaavassa. Viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys sekä muut hankealuetta koskevat uudet maakunnalliset selvitykset tulee lisätä yleiskaavan lähtötietoihin ja huomioida kaavaratkaisussa. Koska maakuntakaava ohjaa yleiskaavan laadintaa, tulee vaikutusten arviointia täydentää arvioinnilla hankkeen suhteesta Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavoihin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Maakuntakaavoituksen tilanne on päivitetty kaavaselostukseen ja vaikutusarviointia on täydennetty (suhde maakuntakaavoitukseen). Poikkeamaa voimassa olevaan maakuntakaavaan ei Ruutikankaan alueella oikeastaan ole maakuntakaavan yleispiirteisyys ja merkintöjen päällekkäisyys (tv-1/316 ja ea-2) huomioiden. Maakuntakaavassa Hirvinevalta Ruutikankaan suuntaan osoitettu ekologisen yhteystarpeen merkintä on lisätty Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotukseen.

Vaihemaakuntakaavojen yhteydessä tehdyt selvitykset kirjataan kaavaselostukseen seuraavasti: "Vaihemaakuntakaavojen laadinnan yhteydessä on tehty lukuisia erillisselvityksiä. Maakuntakaavojen selvitysaineistojen oleellisin informaatio suodattuu varsinaisiin vaihemaakuntakaavoihin, eikä maakuntakaavan selvitysaineistoa ole tarpeen nostaa laajemmin esille tässä yhteydessä." Tämä on katsottu järkeväksi, jotta kaavaselostus pysyy laajuudeltaan luettavana.

Tuulihankkeessa laaditun viherrakenne ja ekosysteemipalveluselvityksessä esitetty rannikon suuntainen ekologinen yhteys (nro 15) ei ole uhattuna Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan aluevarausten vuoksi ja se toteutuu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan suojelualuemerkinän (SL) puitteissa. Idea ko. yhteydestä on jo voimassa olevassa maakuntakaavassa viheryhteystarvemerkinänä, jonka perusteella Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa on osoitettu "Ekologinen käytävä" Liminganlahden suunnalta sisämaahan Virkkulanojan varteen sekä Vanhan Liminganlahden varteen.

Noin puolet suunnittelualueesta sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön alueita ja kohteita (RKY 2009). Kaavaselostuksessa maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön lähtötiedot ovat pääosin riittävät. Lähtötietoja tulisi kuitenkin täydentää tiedolla erityislailta suojelluista kohteista sekä yleisesti kohteiden suojelustatuksesta. Kaavamääräyksiä tulee tarkentaa kulttuurihistoriallisten merkittävien kohteiden osalta, sillä kaavaluonnoksessa sekä valtakunnallisesti, maakunnallisesti että paikallisesti merkittävillä kohteilla

on sama kaavamääräys. Kohteilla on korjausten ja muutostöiden suhteen eri ns. lentokorkeus eikä valtakunnallisesti arvokkailla kohteilla lausuntopyyntövaadetta museoviranomaiselle voida jättää vain merkittäviin korjaus- ja muutostöihin, kuten paikallisesti arvokkailla kohteilla. Maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön kohteen Rantakylän koulun kaavamerkinnästä tulee Limingan kunnan neuvotella tai pyytää lausunto Pohjois-Pohjanmaan museolta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella on Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunan perusteella erityislailla suojeltuja kohteita vain Limingan kirkko (kirkkolaki), mikä on kirjattu ehdotusvaiheen kaavakarttaan Limingan kirkon listaukseen. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan merkittyjen kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden merkintätapa perustuu viereiseen vuonna 2019 hyväksytyyn Valtatien 8:n ympäristön osayleiskaavaan. Limingan kunnassa pyritään käyttämään mahdollisuuksien mukaan eri kaava-alueilla yhteneviä merkintöjä. Pohjois-Pohjanmaan museo ei ole huomauttanut käytetyn merkintätavan soveltumattomuudesta. Asiasta keskusteltiin viranomaisneuvottelussa 27.11.2024, jolloin todettiin, että kaavaluonnosvaiheessa käytetty kaikkien kohteiden sama tekstimerkintä ei ole välttämättä väärä, sillä se nostaa paikalliset kohteet tarkempaan tarkasteluun.

Kaavamerkintätekstiä muutetaan niin, että kaikkien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden osalta pyydetään museon lausunto. Rantakylän koulun suojelumerkintä säilytetään kaavassa toistaiseksi ja Limingan kunta neuvottelee rakennuksen kohtalosta jatkossa viranomaisten kanssa.

Uudet, asemakaavoitettavaksi tarkoitetut pientalovaltaiset asuinalueet on osoitettu maakuntakaavan mukaiselle taajamatoimintojen alueelle. Alueiden yleiskaavarajauksessa ja myöhemmässä asemakaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että alueet sijaitsevat kansainvälisesti tärkeällä lintualueella (IBA) ja valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Emätilatarkasteluun ja mitoituslaskelmaan ELY-keskuksella ei ole huomauttamista. ELY-keskus pitää hyvänä, että herkille alueille mitoituksen perusteella osoitettuja rakennuspaikkoja on siirretty saman maanomistajan muille palstoille mahdollisuuksien niin salliessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

APres alueen kaavamääräystekstiin on lisätty seuraava teksti: "Alueen tarkemmassa suunnittelussa on huomioitava alueen sijainti valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ja mahdollinen sijainti kansainvälisesti tärkeällä lintualueella (IBA)".

Fingridin oleva voimajohtokäytävä on osoitettu rakentamisrajoitusalueineen suojaviheralueena EV. Pohjois-Pohjanmaalla meneillään oleva voimakas puhtaan siirtymän hankkeiden kehittäminen vaatii kantaverkon vahvistamista ja uusia voimajohtoja. Koska uudet voimajohtot tulisi lähtökohtaisesti osoittaa olevien voimajohtojen yhteyteen, tulisi kaikissa kunnissa uusia aluevarauksia tehtäessä jättää riittävästi tilaa kantaverkon kehittämistä varten. Maakuntakaavassa osoitettu itä-länsisuuntainen poikittaisyhteys, joka kulkee yleiskaava-alueen poikki, tulisi osoittaa yleiskaavassa yhteystarvemerkinällä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Fingridiltä on saatu Ruutikankaan-Liminganlahden osallistumis- ja arviointisuunnitelma-vaiheessa lausunto, jossa oli liitekartta tarvittavista johtolinjojen aluevarauksista. Kyseisen lausunnon perusteella suunnittelualueen halki kulkevien 110 kV linjojen ulkosivuille on varattu suojaviheraluetta (EV) 25 metriä, jolloin koko johtoalueen leveydeksi tulee noin 70 metriä. Mikäli EV alueen laajuutta on syytä laajentaa, tarvitaan laajennuksen tilantarpeesta tarkkaa infoa viranomaisilta. Fingrid ei jättänyt lausuntoa luonnosvaiheessa. Maakuntakaavassa osoitettu itä-länsisuuntainen (ohjeellinen pääsähköjohto 110 kV) yhteys on lisätty ohjeellisenä yhteystarvemerkinä Ruutikankaan-Liminganlahden ehdotusvaiheen kaavakarttaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu, että Limingan vesijohtoverkoston kapasiteettia tulee kasvattaa uudisalueiden toteutumisen mahdollistamiseksi, koska jo nykyisellään talousvesiverkoston kapasiteetti on äärirajoilla. Alueen talousvesi otetaan Rantakylän pohjavesialueelta, jolle on

kaavamääräyksellä annettu pohjaveden laatua suojeleva määräys. ELY-keskus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että tällä pv-kaavamääräyksellä ollaan kieltämässä alueella jo toimivat hevostilat (kaavaselostuksen mukaan 5 kpl), mutta ei muita toiminnassa olevia eläintiloja (1 kpl); muita eläintiloja koskee vain kieltäminen perustaa uusia. Perusteita yksittäisen elinkeinon kiellolle tulee lisätä kaavaselostukseen ja arvioida kiellon vaikutukset elinkeinotoiminnalle.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueen kaavamääräystä on muutettu niin, että se kieltää vain uudet hevostilat pohjavesialueella.

Lähtötietoihin tulee lisätä Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma ja huomioida sen tavoitteet suunnittelualueella. Lisäksi laadittavana on uusi Oulun seudun MAL-sopimus 2024-2027, joka allekirjoitetaan keväällä/kesällä 2024. Mikäli uuden MAL-sopimuksen tavoitteet on ennen kaavaehdotuksen nähtäville menoa hyväksytty, myös MAL-sopimus tulee huomioida.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselostuksen kohtaan 4.2 (muut taustaselvitykset ja suunnitelmat) on lisätty osio Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040:sta.

MAL-sopimuksen tilanne on myös päivitetty selostukseen.

Kaavaluonnoksessa ei ole otettu kantaa hulevesien hallintaan. Liminka on hyvin alavaa aluetta ja osayleiskaava mahdollistaa rakennusluvan myöntämisen suoraan yleiskaavan perusteella. Hulevesien hallinnasta ja käsittelystä sekä hulevesien synnyn ehkäisemisestä tulee antaa kaavassa riittävät määräykset sekä suoraan rakennusluvittaville alueille, asemakaavoituksen ohjaamiseksi että Ruutikankaan monitoimikeskuksen alueelle. Limingan lakeuden alue on kokonaisuudessaan myös potentiaalista happamien sulfaattimaiden (hasu) aluetta. Hasu-maita koskevaa yleismääräystä tulisi täydentää kiellolla kellareiden rakentamisesta todetuilla hasu-alueilla.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavan yleismääräykseen on lisätty määräys hulevesien hallinnasta.

Hasu-maita koskevaa yleismääräystä on tarkennettu kellareiden rakentamisen osalta lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Luonnonsuojeluryhmä:

Selvitykset

Osayleiskaavaa varten on laadittu kirjallinen luontoselvitys (päivätty 10.3.2022) ja täydentävä luontoselvitys (päivätty 9.12.2022). Selvitysten riittävyyttä on käsitelty viranomaisneuvottelussa 2.6.2022 ja työneuvottelussa 29.3.2023. Asiakirjoista ei ilmene, onko työneuvottelussa tarpeelliseksi todettuja pääosin linnustoa koskevia lisäselvityksiä toteutettu. Luontotyypin ja kasvillisuuden osalta tehdyt selvitykset on todettu riittäviksi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Linnustonselvityksiä on täydennetty maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Luontodirektiivin liitteen IV(a) tiukasti suojeltujen eläinlajien osalta maastossa on kartoitettu lepakoiden kannalta tärkeitä alueita sekä potentiaalisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja kaava-alueen pohjoisosassa. Viitasammakon osalta kartoitusta oli tarkoitusta täydentää kaava-alueen eteläosan louhosalueella, ja ELY-keskukselle onkin Limingan kunnasta lähetetty tiedoksi ko. alueella toukokuussa 2023 tehty viitasammakkohavainto, mutta tietoa ei ole päivitetty luonnosvaiheen kaavaselostukseen eikä kaavakartalle. Kaava-alueen keskiosassa on tunnistettu potentiaalisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joita ei ole maastossa kartoitettu. ELY-keskus pitää em. lajeja koskevia selvityksiä yleiskaavaa varten riittävinä, kun kartoitustiedot on päivitetty kaava-asiakirjoihin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen kaava-asiakirjat (päiväys 28.4.2023) valmistuivat ennen kevään 2023 viittasammakkohavaintoja. Kevään 2023 maastokäynnin viittasammakkotiedot on päivitetty ehdotusvaiheen asiakirjoihin.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan muuttavan ja pesivän linnuston osalta selvitykset eivät ole riittävät kaavassa osoitettavien maankäytön muutosten vaikutusten arvioimiseksi. Maastonselvitykset ovat puutteelliset, koska muuttolinnustonselvitykset on aloitettu liian myöhäisenä ajankohtana ja pesimälinnustonselvitykset perustuvat vain yhden käyntikerran selvitykseen, mikä on liian vähän. Lisäksi ELY-keskus on pitänyt tärkeänä, että Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen Tiira-järjestelmässä oleva aineisto hankittaisiin käyttöön erityisesti muuttolinnuston kannalta tärkeiden levähdysalueiden selvittämiseksi. Linnuston jatkonselvitysten osalta ELY-keskus on jo aiemmin todennut minimivaatimuksiksi, että vaikutusarviointi varten hankitaan ja analysoidaan Tiira-aineisto ja Virkkulan luontokeskuksen laajennusalueella tehdään täydentäviä maastonselvityksiä. Huuhkajan pesimäreviirin sijainnista ei ole käytettävissä tarpeeksi tarkkaa tietoa esim. virkistysreittien sijainnin ohjaamiseksi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Linnustonselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024). Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella. Kaavassa osoitetut virkistysreitit ovat suurimmaksi osaksi olemassa olevia, joten reitistön vaikutukset mm. huuhkajan pesimäreviiriin ovat vähäisiä. Huuhkajahavainnot ja pesimäreviiri on saatu tietoon Tiira-aineistosta ja Lajitietokeskukselta.

Kaavakartta

Luontoselvityksen perusteella arvokkaiksi todetut luontokohteet on osoitettu kaavassa luomerkinnällä. Luo-8-merkinnällä osoitettu linnustollisesti arvokas alue on lisätty Liminganlahden opastuskeskuksen itäpuoleiselle peltoalueelle. ELY-keskus pitää luo-8-rajauksia hyvänä. ELY-keskus pitää myös hyvänä, että kaavaluonnoksessa on osoitettu ekologisia yhteyksiä viljelysten ja asutusalueiden kautta Liminganlahdelle. Lepakoiden mahdollisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen huomioiminen on sisällytetty kaavan yleismääräyksiin. Lumijoen pohjoispuoleisten uusien pientalovaltaisten asuntoalueiden rajauksia tulee varautua tarkastelemaan uudestaan täydennettävän linnustonselvityksen valossa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tiira-aineiston sekä maastokauden 2023 linnustohavaintojen perusteella kaavan asumisen reservialueiden varaukset eivät ole kriittisiä.

Kaavaselostus

Luontoselvitysten sisältö on hyvin referoitu kaavaselostuksessa. Selvitysten täydentyessä myös kaavaselostuksen tekstiä tulee täydentää. Kaavaselostuksessa on arvioitu muuttuvan maankäytön vaikutuksia luontoselvityksessä tunnistettuihin kohteisiin ja uhanalaisiin lajeihin. Linnuston osalta vaikutusarviointia tulee tarkentaa ja täydentää niiltä osin kuin selvitykset täydentyvät. Samoin vaikutusarviointia tulee täydentää potentiaalisten viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen osalta, joita ei kartoitettu maastossa.

Kaavaselostuksessa on omana lukunaan tarkasteltu maankäytön muutoksista Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia. Tekstistä tulisi käydä ilmi, kuinka suuri osa Liminganlahden Natura-alueesta sisältyy kaava-alueeseen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tekstissä on melko hyvin tunnistettu erilaiset vaikutusmekanismit. Tarkastelua tulee kuitenkin syventää esittämällä kaavoittajan oma käsitys siitä, mihin suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin ja lajeihin vaikutukset kunkin vaikutusmekanismin osalta pääosin kohdistuvat ja arvio vaikutuksen merkittävydestä. Lisäksi johtopäätökset vaikutuksista Natura-alueen eheyteen ja perustelut sille, miksi luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointimenettelyä ei esitetä tehtäväksi, tulee lisätä.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan sen perusteella, mitä tähän mennessä on esitetty, merkittävästi heikentävät vaikutukset eivät vaikuta todennäköisiltä eikä kaavahanke edellytä Natura-arviointimenettelyä.

Yleinen huomio koskien kaavakarttaa ja selostusta: tekstissä ja kaavamääräyksissä viitataan useissa kohdin vanhan luonnonsuojelulain pykäliin. Uusi luonnonsuojelulaki (9/2023) on tullut voimaan 1.6.2023 ja siten mm. viitaukset lainkohtiin on syytä päivittää voimassa olevan luonnonsuojelulain mukaisiksi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaselostuksen luonto- ja luontovaikutusarvioinnin osioita on täydennetty kaavaehdotusvaiheen aineistoon. Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta on tehty erillinen selvitys (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys, 2024 Ramboll Finland Oy). Viittaukset luonnonsuojelulain pykäliin on korjattu muuttuneen lain mukaisiksi kaavakarttaan ja kaavaselostukseen.

Ympäristönsuojeluyksikkö:

Pohjavedet

Rantakylän vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella sijaitsee neljä (4) vedenottamo (Rantakylä VI (Monttu), Virkkula IV (Aarnio) ja Virkkula III (Kukkala)), joista Foudila ja Virkkula III ovat olleet pidempään pois käytöstä. Rantakylä VI (Monttu), Virkkula IV (Aarnio) ja Virkkula III (Kukkala) vedenottamoille on yksi vesilain mukainen lupa (10.11.1993) ottaa pohjavettä (Rantakylä IV 1000m³/vrk, Virkkula IV 500 m³/vrk ja Virkkula III 500 m³/vrk). Foudilan vedenottamolla on vesioikeuden lupa ottaa vettä 2000 m³/vrk. Vedenottamolla on lisäksi vesioikeuden määräämä suoja-alue. Suoja-alue perustuu Pohjois-Suomen vesioikeuden 22.2.1973 antamaan päätökseen ja se sisältää määräyksiä (kieltoja). Kyseessä on 8,06 hehtaarin kokoiselle alueelle. Foudilan vedenottamo on merkitty kaavakarttaluonnokseen ET-merkinnällä. Myös muut Rantakylän pohjavesialueen vedenottamot on syytä merkitä ET-merkinnällä, oli sitten kyseessä käytössä oleva vedenottamo tai ns. varavedenottamo. Foudilan vedenottamon suoja-alue tulee merkitä kaavakartalle pv-s merkinnällä. Rantakylän pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen pinta-ala on 1,65 km², jolloin pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 1200 m³/vrk. Luvan mukaista vesimäärää ei voitane hyödyntää täysimääräisesti vedenhankintaan, koska pohjavesimuodostuma purkaa pohjavettä osittain pohjoispuolelle.

Rantakylän pohjavesialueelle on laadittu pohjavesialueen suojelusuunnitelma vuonna 2012 ja se tulisi ELY-keskuksen käsityksen mukaan päivittää.

Kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä on lisäksi syytä huomioida, että pohjavesialueelle ei tule sijoittaa pohjaveden laatua ja määrää vaarantavaa toimintaa ja erityisesti vedenottamoiden läheisyydessä on siihen kiinnitettävä erityistä huomiota. Maalämpöjärjestelmiä koskien ELY-keskus tuo esille, ettei suosittele maalämpökaivojen sijoittamista pohjavesialueelle. Maalämpöjärjestelmiä koskien kaavamääräykseen on syytä lisätä, että suunnitteilla olevista maalämpöjärjestelmistä on pyydettävä ELY-keskuksen lausunto. Myös kellareiden rakentaminen pohjavesialueelle tulisi kieltää yleiskaavassa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Alueella olevien kaikkien vedenottamoiden osoittamattajättämisestä sovittiin turvallisuus-syistä kaavan luonnostyöstön yhteydessä Limingan vesihuollon kanssa. Asiaa käsiteltiin myös viranomaisneuvottelussa 27.11.2024, jolloin todettiin, että kaavassa tulee esittää kaikki vedenottamot tai vaihtoehtoisesti jättää kaikki merkitsemättä. Viranomaisten kanssa käydyn keskustelun perusteella on päädytty siihen, ettei kaavakartalla esitetä vedenottamoita eikä niihin liittyviä kriittisiä tietoja.

Rantakylän pohjavesialueen suojelusuunnitelma on päivitetty vuoden 2024 aikana.

Pohjavesialueen määräystekstiä on täsmennetty lausunnon perusteella maalämpöjärjestelmien ja kellarien rakentamiskiellon osalta ehdotusvaiheen aineistoon.

Melu

Kaavakartalla on osoitettu valtatie 8:n, maanteiden sekä Ruutikankaan ampumaurheilun alueen melualueet. Kaavaselostuksen mukaan ilmeisesti 2021 ratasuunnitelmassa tullaan tarkentamaan raideliikenteen melutietoja eikä kaavaluonnokseen tämän vuoksi ole vielä piirretty raideliikenteen melukäyrää. Meluntorjunnasta on annettu koko kaava-alueella koskeva yleisluontoinen suunnittelu-määräys.

Ympäristönsuojeluyksikkö toteaa, että myös raideliikenteen melualue tulee määrittää ja esittää kaavakartalla melualuemerkinnällä myöhempää suunnittelua varten. Melualueen määrittäminen tulee esittää kaavaselostuksessa. Yleiskaavan kaavamääräyksillä tulee turvata edellytykset meluntorjunnan toteuttamiseksi sekä asemakaavoitettavilla että hajarakentamisalueilla. Kohteet,

joissa on tai joihin on suunniteltu melulle herkkää toimintaa, tulee varustaa tarpeen mukaan meluntorjuntatarvemerkinnällä. Kaavaehdotuksesta tulee pyytää Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen ympäristölupa-asiassa toimivaltaisen ympäristönsuojeluviranomaisen eli Oulun seudun ympäristötoimen lausunto.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tuore Liminka-Oulu ratasuunnitelman meluselvitys on huomioitu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotustyöstössä. Ratasuunnitelman meluselvitys kattaa suunnittelualueella olevan rataosuuden Temmesjoelta miltei Ylipäähän saakka. Koska Ylipään alueelle ja sen eteläpuolelle ei osoita asemakaavoitettavia uudisasuinalueita eikä muuta melusta häiriintyvää toimintaa, ei meluselvityksen laajentamiselle ole katsottu olevan tarvetta.

Kaavaehdotusvaiheen asiakirjoja on täydennetty ratasuunnitelman meluselvityksen perusteella seuraavasti:

Yöajan melutasot rajoittavat rataosuuden varrella jatkosuunnittelua eniten. Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelma ei huomioi melusuojaustoimenpiteissään uusia alueita, joten Kotirannantien ja Tupoksentien pohjoiskulmaan osoitetulla uudisalueella (APres) ylittyvät sekä nykytilanteessa että myös kaksoisraiteen rakentamisen jälkeen uuden asutuksen suhteen kriittinen yöajan meluraja 45 dB. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan on tältä osin osoitettu melusuojaustarvemerkintä sekä informatiivisena merkintänä kaksoisraiteen ratasuunnitelman yhteydessä laaditun meluselvityksen mukainen ennustetilanteen yöaikainen uuden asutuksen suhteen kriittinen meluraja 45 dB, jossa on huomioitu ratasuunnitelmassa esitettyjen melusuojausten toteuttaminen.

Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelman meluselvityksen laajuus ulottuu suunnittelualueen eteläosissa vain ja Ylipääntien ja Värminkoskentien risteysalueen tuntumaan. Voidaan kuitenkin olettaa, että melualueen laajuus jatkunee suunnitelleen saman levyisenä Ylipään alueella, jolloin kaksi eteläisintä emätilaselvityksen alueelle osoitettua uudisrakennuspaikkaa osuisi mahdollisesti ennustetilanteen yöaikaisen 45 dB melun alueelle. Näiden kahden uudisrakennuspaikan kohdalle on osoitettu kaavassa myös melusuojaustarve: Kyseisten rakennuspaikkojen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava, että keskeisin ulko-oleskelualue sijoittuu raideliikenteen melulta suojaan esim. rakennuksiin tai aidoihin.

Lisäksi radan ja Tupoksentien väliin osoitetun keskustatoimintojen uudisalueen (Cres) suunnittelussa on jatkossa huomioitava raideliikenteen melu, mikäli alueelle aiotaan sijoittaa melusta häiriintyvää toimintaa, kuten asumista.

Oulun seudun ympäristötoimen lausunto on pyydetty ja saatu kaavaluonnoksesta, ja lausunto pyydetään myös ehdotusvaiheessa.

Vesistöyksikkö

Yleistä määräystä tulvan huomioon ottamisesta tulee tarkentaa, sillä suunnittelualueen merkittävin tulvariski tulee meritulvasta. Suomen ympäristökeskuksen v. 2014 oppaan "Tulviin varautuminen rakentamisessa – opas alimpien rakentamiskorkeuksien määrittämiseksi ranta-alueilla" mukaisesti merenrannalla on korkeammat alimmat rakentamiskorkeudet kuin sisävesillä. Oppaassa Ilmatieteen laitoksen merenrannalle antamat rakennuskorkeudet on suunniteltu niin, etteivät rakennukset kastu kerran 250 vuodessa (1/250 a) tulvalla. Limingassa meritulvan vaikutuksen alueella alin rakennuskorkeus tulee olla N2000 + 2,5 m + 0,3 m kallistusvara (aaltoiluvara) eli 2,8 m. Näin ollen kaavamääräyksessä alimman rakennuskorkeuden tulee olla vähintään 2,8 metriä ja lisäksi virtavesien kohdalla vähintään 1 m 1/100 a tulvakorkeuden yläpuolella. Mikäli suunnitellulta rakennuspaikalta on jääpatohavaintoja, jotka ylittävät 1/100a tulvakorkeuden, tulee niitä hyödyntää alimman rakennuskorkeuden arvioinnissa. Kaavakartalla tulisi parempi osoittaa 1/100 a meritulvarajan sijasta 1/250 a meritulva-alue.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavamääräystä tulvasta on tarkennettu seuraavaksi:

"Tulvan huomioon ottaminen:

Kosteudelle alltiiden rakennusosien alin sallittu rakentamiskorkeus on 2,8 m

(N2000). Lisäksi virtavesien kohdalla alimman sallitun rakentamiskorkeuden tulee

olla vähintään 1 metri 1/100a tulvakorkeuden (vesistötulva) yläpuolella. Mikäli rakennuspaikalta on jääpatohavaintoja, jotka ylittävät 1/100a tulvakorkeuden, tulee niitä hyödyntää alimman rakennuskorkeuden arvioinnissa.”

Viranomaisneuvottelussa 27.11.2024 keskustellun mukaisesti kaavaehdotuksessa on esitetty sekä meritulva 1/250a sekä vesistötulva 1/100a. Uudet asumisen reservialueet sijoittuvat molempien tulvakarttojen ulottumattomiin. Liminganlahden luontokeskuksen laajennusalue sijoittuu molempien tulvarajausten osalta mahdolliselle tulva-alueelle, mikä tulee huomioida yksityiskohtaisesti alueen tarkemmassa suunnittelussa.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue:

Vastuualueella ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Etelä-Savon ELY-keskus, vesihuoltopalvelut:

Ruutikankaan ampumaurheilun ympärille keskittyvän monitoimikeskuksen alueella järjestetään selostuksen mukaan jatkossa erillistä koulutus- ja kurssitoimintaa sekä messutapahtumia yms. Monitoimikeskuksen läheisyyteen varataan laajennusalueita myös monitoimikeskukseen liittyville ja sitä täydentäville toiminnoille. Selostuksen alustavan arvion mukaan rakennusoikeutta voitaisiin osoittaa jopa 20 000 k-m², mutta tätä ei kaavaan ole kirjattu, sillä rakennusoikeus ja tarkempi suunnittelu on tarkoitus ratkaista asemakaavassa.

Limingan vesihuolto Oy on OAS:ta antamassaan lausunnossa todennut, ettei alue ole nykyistä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueetta eikä sitä olisi mm. taloudellisista syistä tällaiseksi otetta tulevaisuudessakaan. ELY-keskus toteaa, että Limingan vesihuolto Oy:n esittämät erityisratkaisut voivat myös osoittautua hankaliksi, kun otetaan huomioon mahdollinen vesihuoltopalveluiden suurikin tarve kaavan toteutuessa. Jatkosuunnittelussa on huomioitava Ruutikankaan vesihuollon järjestäminen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Asia on kirjattu kaavaselostuksen kohtaan ”Vaikutukset tekniseen huoltoon”.

Vedenottamot ja niiden mahdolliset suoja-alueet tulee osoittaa yleiskaavassa kuten ympäristönsuojeluyksikkö on esittänyt.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ks. sivulla 7 oleva Ympäristönsuojeluyksikölle annettu pohjavesiä koskeva vastine.

Johtopäätökset:

Kaava-aineistoa tulee täydentää lausunnon mukaisesti. Ennen kaavaehdotuksen nähtäville menoa tulee hankkeesta järjestää viranomaisneuvottelu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Alustavasta kaavaehdotuksesta pidettiin viranomaisneuvottelu 27.11.2024. Lisäksi rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta pidettiin työpalaveri ELY-keskuksen, Pohjois-Pohjanmaan museon sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton kesken 18.2.2025.

1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto

Suunnittelujohtaja Markus Erkkilä ja Maakunta-arkkitehti Kirsti Reskalenko 17.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää osayleiskaavatyötä haastavana, koska kyse on kolmesta toisistaan poikkeavasta alueesta: Ruutikankaasta, Limingan keskustaajamasta ja osasta Liminganlahden ranta-alueetta kyläasutuksineen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä asiana, että Ruutikankaan kokonaisuuden kaavoittaminen on edennyt yleiskaavoitukseen yhteistyössä Lumijoen kunnan kanssa. Lumijoen kunnalta ei tosin ole saapunut lausuntopyyntöä osayleiskaavasta.

Tässä lausunnossa kiinnitetään huomiota Limingan keskustaajamaa ja sitä ympäröivää maisema-alueetta koskevaan kaavaratkaisuun kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen turvaamisen näkökulmasta.

Limingalla ja sen keskustaajamalla on koko maakunnan tasolla erityinen historia ja kulttuuriympäristö. Limingan seurakunta mainitaan historiallisissa lähteissä ensi kerran 1477, mutta lienee perustettu jo jonkin verran aiemmin. 1500-luvun puolivälissä on kylässä ollut jo ainakin 58 taloa ja kylä oli tällöin Pohjois-Pohjanmaan suurin. Vuonna 1615 kylässä oli 80 taloa ja 1700-luvun alussa 81. Talomäärä kasvoi 1700-luvun aikana ja 1800-luvun alussa kylässä oli jo noin 100 taloa ja 60 mäkitupaa tai torppaa. Useimmat varhaisimmassa kylää kuvaavassa ja vuodelta 1707 periytyvässä kartassa esitetyt talonpaikat ovat pysyneet asuttuina nykypäivään saakka.

Limingan keskustaajamassa onkin kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen ja Limingan Ranta, jotka ilmentävät kirkonkylän rakentamisen vuosisataista historiaa sekä pihapiirin sijoittumisen että yksittäisten rakennusten kautta. Keskustaajama on myös osa sitä ympäröivää valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021) Limingan lakeuden kulttuurimaisema, joka on poikkeuksellisen laaja, omaleimainen ja yhtenäisenä säilynyt elinkeinomaisemakokonaisuus. Sen maisema-arvot perustuvat ennen kaikkea avoimiin, yhtenäisiin ja elinvoimaisiin peltonäkymiin sekä Liminganlahden luonnonympäristöön ja rantaniittyihin.

Osayleiskaavaaluonnoksessa nykyistä keskustatoimintojen aluetta (C) on laajennettu muun muassa valtakunnallisesti merkittävälle Limingan Rannan alueelle, mikä voi uhata arvokkaan rakennuskannan, kylärakenteen ja kyläkuvan säilymistä. Keskustatoimintojen alueen laajenemisen vaikutuksia on vaikea arvioida, kun merkintää C ei ole kuvailtu eikä kaavaaluonnoksessa ole esitetty tarkempia suunnittelua ohjaavia suunnittelumääräyksiä tai -suosituksia. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa keskustatoimintojen aluetta (C) koskevan suunnittelumääräyksen mukaan ”yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan rajautumiseen muuhun taajamaan nähden, alueelle sijoittuvien toimintojen määrittelyyn, liikennejärjestelyihin sekä keskusta-alueen taajamakuvaan. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä”.

Osayleiskaavaaluonnoksessa uusia pientalovaltaisia asuntoalueita (AP res) on osoitettu valtakunnallisesti merkittävälle alueelle (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen. Etenkin valtakunnallisesti arvokkaan Puodinmäen ja maakunnallisesti arvokkaan Ranta-Hirvelän pihapiirejä ympäröiville pelloille osoitetut AP res -alueet toteutuessaan muuttavat kirkonmäkeen liittyvää perinteistä peltomaisemaa ja heikentävät valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Kuitenkin maakuntakaavan valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä koskevan suunnittelumääräyksen mukaan ”alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä”.

Kuten osayleiskaavan kaavaselostuksessa todetaan, voimakkain maisemamuutos koskee Limingan nykyisen keskustaajaman länsipuolista aluetta Lumijoentien molemmin puolin aina voimajohtolinjan alueelle asti, kun avarat peltoalueet kaventuvat uudisalueiden toteutuessa. Myös Tupoksentien nykyiset peltonäkymät tulevat muuttumaan rakennetuiksi kaava-alueen koilliskulmalla, kun uudisalueet toteutuvat. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Limingan lakeuden kulttuurimaisema kannalta peltoalan muuttaminen asumiseen ei siis ole toivottavaa. Jos taajamaa on välttämätöntä laajentaa maisema-alueelle, tulisi se tehdä säästeliäästi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto lisäksi esittää, että kulttuuriympäristöistä laaditaan erillinen raportti, jossa tuodaan esille rakennetun kulttuuriympäristöjen ja maiseman inventoinneissa todetut ominaispiirteet ja arvot. Kaavamääräyksissä olisi hyvä viitata näihin ominaispiirteisiin ja arvoihin. Raporttia olisi mahdollista hyödyntää myös matkailussa ja opetuksessa. Liitto kiinnittää myös huomiota rakennusperinnön inventointitiedon ajanmukaisuuden varmistamiseen.

Teknisenä korjauksena todettakoon, että Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman 17.1.2022 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä, jossa hylättiin kaikki kaavan hyväksymispäätöstä koskevat valitukset.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Keskustatoimintojen alueen (C) laajuus Limingan keskustan välittömässä läheisyydessä perustuu yleiskaavan yleispiirteisyyteen sekä tavoitteeseen käyttötarkoitusmerkinnän joustavuudesta ydintaajamassa.

Limingan rannan RKY-merkintäteksti edellyttää alueen kulttuuriperintöarvojen edistämistä sekä alueen ominaisuuteen sekä erityispiirteiden säilyttämistä. Myös kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden merkintäteksti edellyttää todettujen arvojen säilyttämistä. Molempien merkintöjen osalta kohteiden muutostöistä ja lisärakentamisesta edellytetään museoviranomaisen lausunto.

Keskustatoimintojen käyttötarkoitusmerkinnän (C) ei pitäisi yhdistettynä edellä mainittuihin suojelumerkintöihin uhata kulttuuriympäristön arvoja, vaan enemmänkin tukea niitä: Vanhat rakennukset säilyvät parhaiten, kun ne ovat käytössä, mitä monipuolinen käyttötarkoitusmerkintä osaltaan edistää. Limingan kunta katsoo, että laaja C merkintä on edelleen perusteltu, mutta Limingan rannan valtakunnallisesti arvokkaalla RKY-alueella C merkintä on muutettu AP merkinnäksi.

Limingan kirkon ympäristön RKY-alueen pohjoiskulma osui kaavaluonnoksessa pieneltä osin APres alueelle. Kyseinen APres alue jäi pääosin Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän nykyisten laajojen pihapiirien katveeseen ja puustopeitteisen reunavyöhykkeen suojiin, niin ettei nykyistä peltoaluetta ole juurikaan menetetty.

Limingan kirkon ympäristön RKY-kuvauksessa todetaan, että alueen oleellisin arvo on kirkonmäki (kirkko, tapuli, puutarhamainen kirkkotarha) sekä ympäröivä peltomaisema vanhoine maataloineen.

Limingan kunta tarvitsee uutta asuinaluevarantoa keskustaajaman välittömään läheisyyteen. Mahdollisia uusia asuinalueita ei ole kovin runsaasti, sillä kulttuuriympäristöarvojen sekä maisemallisten arvojen ohella aluevarausten osoittamisessa on huomioitava myös monipuoliset luontoarvot ja pohjavesiolosuhteet. Laajennusmahdollisuuksien niukkuuden vuoksi Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän alueita ei ole syytä poistaa kaavasta. Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän alueella olevia APres rajauksia on kuitenkin muutettu ehdotusaineistoon niin, että näkymämuutokset Limingan kirkon suunnasta ovat luonnosvaihetta selvästi maltillisemmat, kun uudisalueet eivät työnnä esiin arvokkaiden pihapiirien rintamasta. Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän APres aluevarausten toteuttamisen myötä maisemamuutokset Limingan kirkon suuntaan ja RKY-alueen arvoihin eivät tule olemaan merkittäviä.

Kuva: Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaehdotuksen rajaukset ortokuvan päällä. Oranssi pistekatkoviiva on Limingan kirkon ympäristön RKY-alueen rajaus.

Limingan kunta katsoo, että erillistä kulttuuriympäristöraporttia tärkeämpää on saada tarkistettu tieto suojeltavien rakennusten tilanteesta jo tapahtuneiden mahdollisten purkamisten osalta. Kunta on tarkistanut nämä rekistereistään ja asiaa on tarkennettu kaavakartalle ja selostukseen. Kolme kohdetta on poistettu listauksista koska ne on purettu. Vierellä eli Kamula oli listattu pois suojelukohteista jo kaavaluonnosvaiheessa purkuluvan vuoksi.

*Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan tilanne on korjattu kaavaselostukseen ehdotustyötön yhteydessä. Rantakylän koulun suojelumerkintä säilytetään kaavassa tois-
taiseksi ja Limingan kunta neuvottelee rakennuksen kohtalosta jatkossa viranomaisten kanssa.*

1.3 Pohjois-Pohjanmaan museo /arkeologia

Kulttuurityön johtaja Pasi Kovalainen ja arkeologi Mika Sarkkinen 17.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavasta ja lausunntomenettelystä.

Pohjois-Pohjanmaan museo on lausunut kaavahankkeesta aiemmin 10.2.2022. Lausunnossa kaava-alueen itä- ja lounaisosaan edellytetty arkeologinen inventointi on toteutettu kenttäkaudella 2022 (Liminka – Lumijoki, Ruutikankaan–Liminganlahden osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2022. Maanala Oy). Inventointi täydensi vuoden 2017 inventointia (Valtatie 8:n ympäristön osayleiskaava ja Liminganlahden osayleiskaava, arkeologinen inventointi, Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu 2022), joka kattaa nyt kyseessä olevan kaava-alueen keski- ja pohjoisosan. Tämänhetkiset tiedot alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä perustuvat näihin inventointeihin, joiden pohjalta kohdetiedot on viety Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin. Koska rekisteriin vietyjen kohteiden status jossain tapauksissa eroaa inventoinneissa suositelluista, on rekisteriä käytettävä ensisijaisena lähteenä.

Museo suosittelee, että kaava-aineiston liitteisiin lisättäisiin vuoden 2017 inventointikertomus nyt liitteenä olevan vuoden 2022 raportin rinnalle. Vuoden 2017 inventointi on syytä huomioida myös selostuksen kohdassa 4.1.1. Arkeologinen selvitys (p.o. Arkeologiset selvitykset). Kohdasta voidaan poistaa aiemmin tunnettujen ja uusien kohteiden määrät. Niin haluttaessa voidaan todeta, kuinka paljon ja millaisia kohteita suunnittelualueelta inventointien jälkeen tunnetaan. Arkeologisen kulttuuriperinnön tilannetta alkuvuodesta 2022 kuvaava kartta (kohdan 3.1.6, kuva 11) tulee päivittää.

Inventointien jälkeen suunnittelualueelta tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ovat:

1. Liminka Heiskari 1000015993 (hist. asuinpaikat)
2. Soldan – Viinikka 1000028512 (hist. asuinpaikat)
4. Liminka (Limmingo by) Aappola 1000015261 (hist. asuinpaikat)
5. Aunonkangas 1 436010006 (röykkiöt)
6. Metelinkangas 436010004 (varhaismetallik. asuinpaikat)
7. Limingan vanha kirkko 1000040813 (kirkonpaikat)
9. Impola 1000044291 (hist. asuinpaikat)
11. Krankkala 1000045378 (hist. asuinpaikat)
12. Riiski 1000045379 (hist. asuinpaikat)
13. Hirvi 1000045382 (hist. asuinpaikat)
14. Klaavula 1000045381 (hist. asuinpaikat)
15. Aunonkangas 2 1000045384 (kivi-varhaismetallik. asuinpaikat)
16. Heiskari 2 1000045385 (hist. asuinpaikat)
17. Mustonen 1000045387 (hist. asuinpaikat)
21. Värminkoski a-d 1000030804 (keittokuopat, kuopat)
22. Jauholaarinkangas N 1000033014 (kuopat)
23. Vanhanmaantienkangas 1000033015
24. Virkkulanoja 1000033016 (vesimyllyt)
25. Jauholaarinkangas 425010041 (kuopat)
26. Aunonkangas 3 1000049321 (louhokset)
27. Yli-Kestilän torpanpaikat 1000045388 (hist. asuinpaikat)
28. Värminkoski 2 1000048839 (keittokuopat, kuopat)

Luonnoksessa esitetystä kohdeluettelosta yllä oleva eroaa kolmen viimeisen osalta. Luonnoksessa oleva kohde 26. Jauholaarinkangas/hiekkakuoppa (425010042) on tuhoutunut maa-aineksenotossa. Rekisterissä sen lajina on poistettu kiinteä muinaisjäänös (ei rauhoitettu), eikä sitä tule merkitä kaavaan. Yllä olevan luettelon kohde 26. Aunonkangas 3 (louhokset) on aiemmin kohteen 5. Aunonkangas 1 yhteydessä ollut alakohde. Suuren etäisyytensä vuoksi se on kuitenkin erotettu omaksi kohteekseen. Kohde 27 Yli-Kestilän torpat on vuoden 2022 inventoinnissa esitetystä poiketen arvotettu kiinteäksi muinaisjäänökseksi. Kohde Värminkoski 2 (keittokuopat, kuopat) on kenttäkaudella 2023 kaksoisraiteen suunnittelualueen Liminka – Oulu osuuden arkeologisessa inventoinnissa todettu uusi kohde. Myös tämä aivan suunnittelualueen etelärajalla oleva kohde tulee lisätä kaavaan. Luettelon kohteet 5, 6, 15 ja 26 sijaitsevat Lumijoen puolella, loput Limingassa.

Kohteet on lueteltu sekä kaavaselostuksessa että kaavakartalla. Muinaisjäänösrekisterin mukainen kohdetunnus on jo mainittu, mutta luetteloon on suotavaa lisätä yllä olevan luettelon mukaisesti kohteen luonnetta selventävä maininta siitä, millaisesta kohteesta on kysymys. Kohteet on esitetty kaavakartalla joko sm-kohdemerkinnällä tai pääsääntöisesti pistekatkoviivalla osoitettuna sm-osa-aluemerkintänä alueilla, joilla pääkäyttötarkoitus on joku muu. Käytettyyn sm-merkintään liittyy kohteet yksilöivä numerotunnus. Kohteet ovat erilaisilla maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla, eikä niille ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä tai rakentamista. Ruutikankaan ampuma-alueen länsipuolella muinaisjäänökset yhdessä laajahkon luontokohteen kanssa on rajattu Ruutikankaan monitoimikeskuksen mahdollisen laajentamisalueen ulkopuolelle.

Kaavamääräys on asianmukainen, mutta siinä tulee ottaa huomioon museolain (314/2019) mukainen alueellinen vastuumuseojärjestely:

sm - Muinaismuistokohde/-alue. *Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on kielletty ilman muinaismuistolain mukaista lupaa. Kohdetta ja sen lähialuetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (alueellinen vastuumuseo) lausunto. sm-tunnukseen liittyvä kohdenumerointi välillä 1-20 viittaa kaavatyön aikana vuonna 2022 tehtyyn inventointiin.*

Kaavaselostuksessa on arkeologista kulttuuriperintöä käsittelevässä kohdassa 3.1.6 mainittu muinaisjäänösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden lisäksi myös löytöpaikat ja mahdolliset muinaisjäänökset, joita ei ole merkitty kaavakartalle. Löytöpaikoista riittää maininta selostuksessa. Mahdollisia muinaisjäänöksiä on neljä. Kyseessä ovat pois jääneet autoituneet historiallisen ajan talonpaikat, jotka ajoittuvat 1700-luvun puoliväliin tai sitä vanhemmiksi. Tällaiset autoituneet talonpaikat katsotaan kiinteiksi muinaisjäänöksiä, jos paikalta on inventoinnissa tehty karttapaijannuksen lisäksi myös asuinpaikkaan viittavia arkeologisia havaintoja. Pelkän karttapaijannuksen perusteella paikannetut autoituneet kohteet katsotaan mahdollisiksi kiinteiksi muinaisjäänöksiä, vaikka niillä voi olla merkittävääkin arkeologista potentiaalia.

Alueelta karttatarkastelussa paikannetut historiallisen ajan asuinpaikat merkitään kaavaan kohdemerkinnällä, johon liittyy s/hist-merkintä ja kohdeluetteloon viittaava numero vastaavalla tavalla kuin sm-merkintään. Nämä kohteet ovat:

- 28. Kelttu 1000045632 (hist. asuinpaikat)
- 29. Suutari 2 1000045635 (hist. asuinpaikat)
- 30. Kankaala 1000045390 (hist. asuinpaikat)
- 31. Kankaanmäki (Kelttu) 1000015995 (hist. asuinpaikat)

Näitä koskeva kaavamääräys on:

s/Hist. - Historiallinen asuinpaikka. *Alue, jolla karttaselvityksen perusteella sijaitsee noin vuodelta 1750 oleva tai sitä vanhempi autoitunut historiallisen ajan asuinpaikka. Alueen ja sen lähiympäristön arkeologinen säilyneisyys tulee selvittää tarkemman suunnittelun yhteydessä. Sijaintimerkintä ohjeellinen.*

Luonnoksessa on lisäksi lueteltu ja kaavakartalla esitetty 24 muuta kulttuuriperintökohdetta. Kyseessä ovat vuoden 2017 inventoinnissa paikannetut 21 historiallisen ajan talonpaikkaa sekä kolme muuta kohdetta: Yli-Kestilän torpanpaikka (kiinteä muinaisjäänös), Pohjanmaan rantatien linjaukseen liittyvä Vanhanmaantienkankaan tielinjaus (ks. alla) sekä tarinapaikaksi luettava Linnukanmäki (ei merkitä kaavaan). Luonnoksesta puuttuvat vuoden 2022 inventoinnissa paikannetut yli puolensataa vanhaa historiallisen ajan talonpaikkaa. Kyseessä ovat 1700-luvun kartoilta paikannetut talonpaikat, jotka joko ovat edelleen asuttuja tai jotka ovat jääneet

myöhemmän asutuksen alle. Näiden osalta museo esittää, että ne otettaisiin huomioon kaavaselostuksessa historiallisten talonpaikkojen luettelona ja karttana/-kartoina, joiden mittakaavakaava on sellainen, että talojen sijainti on selvästi erotettavissa. Mukaan tulevat kohteet on koottu alla olevaan liitteeseen (Historialliset talonpaikat, s. 5). Kaavakartalle näitä ei edellytetä merkittävän. Kun mukana on kohteita sekä vuoden 2017 että 2022 inventoinneista, tulee numerointi yhtenäistä.

Muiden kulttuuriperintökohteiden/vanhojen talonpaikkojen osalta arkeologinen potentiaali tulee selvitetäväksi silloin, kun maankäyttö oleellisesti muuttuu, kuten selostuksen kohdassa Historiallisen ajan asuinpaikat [p.o. talonpaikat] (s.15) todetaankin. Kulttuurihistoriallisesti merkittävistä rakennetun kulttuuriperinnön kohteista edellytetään lausunnon pyytämistä museoviranomaiselta. Kun kaavaan merkityt kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet sijoittuvat suurelta osin arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluvien muiden kulttuuriperintökohteiden/talonpaikkojen kanssa yhtenevästi, tulevat näitä koskevat hankkeet museoviranomaisen tietoon tätä kautta.

Vanha Pohjanmaan rantatie on esitetty kaavakartalla kahdella tien säilymisasteesta kertovalla punaisella viivamerkinnällä, joihin liittyy asianmukainen kaavamääräys. Kyseinen tielinja osoittaa rantatien kulkua 1700-luvulla vuonna 2000 tehdyn inventoinnin mukaan. Aiempi 1600-luvun tielinjaus on kulkenut maastollisesti korkeammalla Vanhanmaantienkankaalla, mistä tielinjausta (Vanhanmaantienkangas 2, 1000033017) on paikannettu sekä vuoden 2017 inventoinnissa (s. 32-33) että vuoden 2022 inventoinnissa (s. 20). Kyseessä on vastaavanlainen historiallisesti merkittävä, ellei jopa merkittävämpi, linjaus kuin nyt kaavaan merkitty myöhempi tielinjaus.

Kaavakartalla Vanhanmaantienkankaan tielinjaus on esitetty vuoden 2022 inventoinnin mukaisesti vain kaava-alueen itäosassa (turkoosi viivamerkintä s8-tunnus). Länsiosan vuoden 2017 inventoinnin mukaisesta osuudesta ei ko. merkintää ole kuitenkaan käytetty, vaan tielinjaa on osoittamassa kohdemerkintä s22 (tosin luonnoksen muiden kulttuuriperintökohteiden kaavamerkintänä on tietä kuvaava turkoosi viivamerkintä, johon liittyy tunnus s22). Länsiosan tielinjaus tulee kuitenkin esittää samalla viivamerkinnällä (turkoosi viivamerkintä) kuin sen itäosa, jolloin kohdemerkintä s22 voidaan poistaa. Turkoosi tielinjan merkintä on luontevaa siirtää 1700-luvun Rantatien tielinjausta osoittavan merkinnän yhteyteen, jonka määräystä voi soveltaa kumpaankin tielinjaukseen. Viivamerkintöjä voi selvittää esim. " 1700-luvun kartoista paikannettua rantatien linjausta varhaisempi Rantatie" (turkoosi) ja " 1700-luvun kartta-aineiston perusteella paikannettu Rantatien linjaus" (punainen). Selostuksen rantatietä käsittelevää kohtaa (s.12) voi täydentää maininnalla vanhemmasta linjauksesta käyttäen lähteinä vuosien 2017 ja 2022 inventointeja.

Vaikka edellä on esitetty runsaasti täydennyksiä ja suosituksia, on arkeologinen kulttuuriperintö kaavaluonnoksessa otettu huomioon varsin hyvin. Suunnittelualueelta tunnetun arkeologisen kulttuuriperinnön monipuolisuus ja suhteellinen runsaus, samoin kuin kahden toisiaan täydentävän inventoinnin huomioiminen aineistossa, ovat tuoneet omat haasteensa asioiden esittämisessä. Ehkä tämän takia ovat kaavan vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön jääneet luonnoksessa arvioimatta.

Lausunnon liitteenä on listaus historiallisista talonpaikoista (yht. 76 kpl)

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaava-asiakirjoja on muokattu lausunnossa esitetyn mukaisesti. Kiinteät muinaisjäännökset on numeroitu kaavakartalle ja kaavaselostukseen luonnosvaiheesta poiketen juoksevasti.

1.4 Pohjois-Pohjanmaan museo / rakennettu kulttuuriympäristö Kulttuuriperintötyönjohtaja Pasi Kovalainen ja rakennustutkija Samuli Paitsola 29.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavasta ja kaavatilanteesta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaavaselostuksen luvussa 3.1.5 on käsitelty rakennettua kulttuuriympäristöä ja maisemaa. Suunnittelualueelta on tunnistettu runsaasti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä sekä maisema-alueita.

Suunnittelualue koostuu kolmesta luonteeltaan erilaisesta alueesta: Ruutikankaasta, Limingan keskustaajamasta ja osasta Liminganlahden ranta-alueetta kyläasutuksineen. Limingan keskustaajamassa on kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen sekä Liminkajoen varrella sijaitseva Limingan Ranta. Keskustaajama on myös osa sitä ympäröivää valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta (VAMA 2021) Limingan lakeuden kulttuurimaisema. Kaava-alueen keskellä sijaitsee Rantakylän ja Virkkulan vanha asutus, joka on arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Osayleiskaavaluonnoksessa nykyistä keskustatoimintojen aluetta (C) on laajennettu Limingan Rannan RKY-alueelle. Pohjois-Pohjanmaan museon näkemyksen mukaan tämä uhkaa alueen kulttuuriympäristöön liittyviä arvoja. Museo huomauttaa, että Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan keskustatoimintojen aluetta koskevassa suunnittelumääräyksessä mainitaan: ”yksityiskohdaisemmassa suunnittelussa ja kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan rajautumiseen muuhun taajamaan nähden, alueelle sijoittuvien toimintojen määrittelyyn, liikennejärjestelyihin sekä keskusta-alueen taajamakuvaan. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.”

Osayleiskaavaluonnoksessa asuntoalueita (APres) on osoitettu myös valtakunnallisesti merkittävälle alueelle (RKY 2009) Limingan kirkko ympäristöineen. Pohjois-Pohjanmaan museon näkemyksen mukaan uudet asuinalueet heikentävät toteutuessaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Erityisesti Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän pihapiirien ympäristön säilyminen tulisi huomioida jatkosuunnittelussa.

Myös Tupoksentien nykyiset peltonäkymät tulevat muuttumaan rakennetuiksi kaava-alueen koilliskulmalla. Toteutuessaan tämä heikentäisi valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja. Jatkosuunnittelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota alueen maisema-arvojen säilymiseen.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE: Ks. vastine 1.2.

1.5 Väylävirasto osastonjohtaja Jaakko Knuutila, asiantuntija Ville Vuokko 27.10.2023

Väylävirasto on tutustunut osayleiskaavaluonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta. Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavatyöstä.

Ylivieska – Oulu -rataosan lisäraidevaraukset

Ylivieska – Oulu -rataosa on suunnittelualueen kohdalla nykytilanteessa yksiraiteinen. Väyläviraston linjauksen mukaisesti rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua yhteen lisäraiteeseen (yhteensä kaksi raidetta). Lisäraidevaraukset ovat pitkän aikavälin varauksia, joiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa ja joista ei ole tarkempia suunnitelmia. Rautatien läheisyyteen sijoittuvissa kaavoissa on turvattava lisäraiteen toteuttamisedellytykset tulevaisuudessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava rajautuu viereiseen vt 8 ympäristön osayleiskaavaan, jonka puolelle pääosa rautatiealueesta (LR) sijoittuu. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa on kuitenkin huomioitu Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelmassa (luonnos 8.4.2024) esitetty uusi rautatiealueen raja (pienet lisäysalueet) sekä kaava-alueen koilliskulman nykyinen rautatiealueen raja (radan oikaisu), joka puuttui vt 8 ympäristön osayleiskaavasta.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinätorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi. Lisätietoja aiheesta on

saatavilla Ympäristöministeriön ohjeesta Melun- ja tärinätorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165049>).

Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNp (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta.

Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lprm). Selvityksen mukaan runkomelutason ei tulisi ylittää asuinhuoneistoissa, hoito- ja sosiaalihuollon laitoksissa tai majoitustiloissa tasoa 35 dB (tunnelissa kulkevilla radoilla 30 dB). Kokoontumis- ja opetustiloissa runkomelutason ei tulisi ylittää tasoa 35 dB ja toimisto-, kauppa-, näyttelytiloissa sekä museoissa vastaavasti tasoa 45 dB (tunnelissa kulkevilla radoilla 40 dB). Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaisuuksista. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569).

Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään ja runkomeluun liittyviä suosituksia. Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468, Espoo 2009). Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun-, runkomelun- ja tärinätorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun-, runkomelun- ja tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun-, runkomelun- ja tärinätorjunnan kustannuksiin.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Melu:

Tuore Liminka-Oulu ratasuunnitelman meluselvitys on huomioitu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan ehdotustyöstössä. Ratasuunnitelman meluselvitys kattaa suunnittelualueella olevan rataosuuden Temmesjoelta miltei Ylipäähän saakka, ja koska Ylipään alueelle ja sen eteläpuolelle ei osoita asemakaavoitettavia uudisasuinalueita eikä

muuta melusta häiriintyvää toimintaa, ei meluselvityksen laajentamiselle ole katsottu olevan tarvetta.

Kaavaehdotusvaiheen asiakirjoja on täydennetty ratasuunnitelman meluselvityksen perusteella seuraavasti:

Yöajan melutasot rajoittavat rataosuuden varrella jatkosuunnittelua eniten. Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelma ei huomioi melusuojaustoimenpiteissään uusia alueita, joten Kotirannantien ja Tupoksentien pohjoiskulmaan osoitetulla uudisalueella (APres) ylittyvät sekä nykytilanteessa että myös kaksoisraiteen rakentamisen jälkeen uuden asutuksen suhteen kriittinen yöajan meluraja 45 dB. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan on tältä osin osoitettu melusuojaustarvemerkintä sekä informatiivisena merkintänä kaksoisraiteen ratasuunnitelman yhteydessä laaditun meluselvityksen mukainen ennustetilanteen yöaikainen uuden asutuksen suhteen kriittinen meluraja 45 dB, jossa on huomioitu ratasuunnitelmassa esitettyjen melusuojausten toteuttaminen.

Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelman meluselvityksen laajuus ulottuu suunnittelualueen eteläosissa vain ja Ylipääntien ja Värminkoskentien risteysalueen tuntumaan. Voidaan kuitenkin olettaa, että melualueen laajuus jatkuu suunnitteen saman levyisenä Ylipään alueella, jolloin kaksi eteläisintä emättilaselvityksen alueelle osoitettua uudisrakennuspaikkaa osuisi mahdollisesti ennustetilanteen yöaikaisen 45 dB melun alueelle. Näiden kahden uudisrakennuspaikan kohdalle on osoitettu kaavassa myös melusuojaustarve: Kyseisten rakennuspaikkojen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava, että keskeisin ulko-oleskelualue sijoittuu raideliikenteen melulta suojaan esim. rakennuksiin tai aidoin.

Lisäksi radan ja Tupoksentien väliin osoitetun keskustatoimintojen uudisalueen (Cres) suunnittelussa on jatkossa huomioitava raideliikenteen melu, mikäli alueelle aiotaan sijoittaa melusta häiriintyvää toimintaa, kuten asumista.

Tärinä:

Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnittelun yhteydessä on tehty liikennetärinäselvitys (Sitowise 31.5.2024) osalle kaava-alueetta. Selvitys on laadittu laskennallisesti, mutta siinä on huomioitu aikaisempien vuosien tärinämittaustietoa. Selvityksessä kuvattu laskennallinen 0,60 mm/s (D värähtelyluokka) on esitetty kaavakartalla.

Viereisellä osayleiskaava-alueella (Valtatie 8:n osayleiskaava, 2019) on päädytty osoittamaan rautatien varrelle 200 metrin levyinen ohjeellinen tärinävaikutusalue. Ruutikangas-Liminganlahti osayleiskaavaan on osoitettu Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelman tärinäselvityksen ulkopuoliselle D-värähtelyluokan alueelle Valtatie 8:n osayleiskaavan periaatteita vastaava 200 metrin ohjeellinen tärinävaikutusalue.

Tarkemman asemakaavasuunnittelun radan läheisyydessä tulee perustua tärinämittauksiin.

1.6 Oulun seudun ympäristötoimi

Ympäristösuojelupäällikkö Jonna Hakala, 16.11.2023

Ympäristötoimi esittää, että tuotantoeläintilat esitetään kaavakartalla suojaetäisyysalueen sijaan kolmiomääräyksenä, esim.

Vaikka kaavaluonnoksen suositusmerkintä on tarkoitettu informatiiviseksi ja ohjeelliseksi, perustuu se tietynä ajankohtana vallitsevaan tilanteeseen ja saattaa siten ohjata maankäyttöä. Eläinsuojien sijoittumisesta ja toiminnan laajuudesta päätetään ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitus- tai lupamenettelyssä.

Kaavaselostuksen kohdassa 3.1.10 Maatalous ja eläintilat on esitetty yksityiskohtaisia suojaetäisyyksiä, joita ei kaavoittajan käytettävissä olevilla tiedoilla välttämättä voi laskea. Oikeuskäy-

tännön yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan alueiden omistajia ei saa asettaa kaavassa toisistaan poikkeavaan asemaan, ellei siihen ole maankäytännöllisiä perusteita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaluonnoksessa käytetty eläintilan suojaetäisyysosuusympyrän on koettu olevan suunnittelun aikaista tilannetta hyvin kuvaava merkintä. Kaavoittajalla on ollut käytössä tiedot eläintilojen eläinmääristä (2022) ja suojaetäisyysosuusalueet laskettiin vuoden 2010 Ympäristöministeriön oppaan "Kotieläintalouden ympäristön suojeleuhjeen" liitteisiin 3 ja 4 perustuen. Kotieläintalouden ympäristöopasta on kuitenkin päivitetty vuonna 2021, eikä uudessa oppaassa ole enää vastavia tietoja laskentaperusteista kuin vuoden 2010 oppaassa oli.

Kaavaa muutetaan lausunnossa esitetyn mukaisesti eläintilojen merkinnän osalta.

Kaavamerkinnässä viitataan Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan päivytysinventointiin 2013. Kaavamerkinnässä tulee viitata valtakunnallisesti arvokkaan Limingan lakeuden kulttuurimaiseman rajauksessa valtioneuvoston päätökseen 18.11.2021 valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittaman valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan inventoinnin korvaamisesta uudella inventoinnilla. Kyseistä valtioneuvoston päätöstä on käytetty kaavaselostuksessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaluonnosvaiheen ma-merkintää (valtakunnallisesti arvokas maisema-alue) on muutettu lausunnossa esitetyn mukaisesti. Merkintää on tarkistettu myös ELY-keskuksen, Pohjois-Pohjanmaan museon sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa 18.2.2025 pidetyn työneuvottelun perusteella.

Ympäristötoimi pitää pohjavesialuetta koskevia rajoituksia tarpeellisina. Kaavamääräyksiin voisi sisällyttää kiellon humuspitoisten kuivatusvesien johtamisesta pohjavesialueen kautta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueen tekstimääräykseen on lisätty seuraava lause: Humuspitoisten kuivatusvesien johtaminen pohjavesialueelle tai pohjaveteen on kielletty.

Kaavaselostuksesta ei käy selkeästi ilmi onko ja miten kaavaluonnosta muutettu täydentävässä luontoselvityksessä esitettyjen maankäyttöä koskevien suositusten mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kirjallinen luontoselvitys sekä sitä täydentävät maastonselvitykset ovat olleet pohja keskeisten ja huomionarvoisten luontokohteiden huomioimisessa. Ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa on pyritty tuomaan alueella todetut ja kaavassa huomioidut luontoarvot riittävästi esille.

Toimivalta:

Oulun kaupungin hallintosäännön 26.1. §:n mukaan Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Hallintosäännön § 22 mukaan liikelaitoksen johtaja käyttää puhevaltaa liikelaitoksen johtokunnan puolesta ja antaa lausunto- ja tuomioistuimille ja muille viranomaisille. Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen ympäristöjohtaja on delegoinut lausuntojen antamisen viranomaisille tai muille tahoille ympäristö- ja/tai terveysvaikutuksiltaan vähäisistä ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista ympäristönsuojelupäällikölle (27.2.2023 § 24).

1.7 Oulun Seudun Sähkö Johtaja Jukka Kaarre, 18.10.2023

Oulun Seudun Sähkö -konsernin vastuulla on varmistaa kaukolämmön, sähkötuotanto ja -jakelu toimialueemme asiakkaille. Uusien kaavahankkeiden valmisteluun on tarpeellista sisällyttää painotuksia myös alueellisten uusiutuvien energiamuotojen tuotantoedellytysten turvaamisesta. Ilmastomuutoksen torjunta asettaa vaatimuksia puhtaan energian tuotannolle siirryttäessä pois fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Oulun Seudun Sähkö on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali energiayhtiö vuonna 2025.

MAALLE SIJOITETTAVAN AURINKOSAHKON TUOTANTOEDELYTYSTEN TURVAAMINEN

Uusiutuavassa sähköntuotannossa aurinkoenergian merkitys kasvaa. Maalle rakennettavat ja suoraan sähköverkkoon liitettävät aurinkosähköpuistot ovat muuttuneet taloudellisesti kannattavimmiksi investoita. Kaavaluonnoksessa ei ole erikseen varattu alueita energiantuotantoon. Taloudellisesti kannattavan aurinkovoimalan rakentaminen riippuu mm. aurinkopuiston etäisyydestä sähköasemaan, maa-alueen koosta (vähintään 8 ha) ja maaperästä. Edellä mainituitten seikkojen takia, ei ole järkevää varata, vain joitain tiettyjä alueita aurinkovoimalan rakentamisalueeksi. Myöskään mahdollisuuksia yhteensovittaa kaavoituksen kanssa aurinkovoimaloiden sijoittamista, ei tulisi kaavamerkinnoin rajata pois. Oulun Seudun Sähköllä on sähköasema Lumijoentie 32 91900 Liminka.

Kaavaluonnoksessa on laajat MU alueet. Näiltä alueilta voi löytyä aurinkopuiston rakentamiseen soveltuvia alueita. MU alueille tulisi sallia aurinkovoimaloiden rakentaminen.

Maanomistajilla on halukkuutta vuokrata nykyisin maatalouskäytössä oleviaan maita aurinkopuistoiksi. M-1 ja MT alueitakaan ei saisi rajoittaa ainoastaan maa- ja metsätalouskäyttöön. Kaavaluonnoksessa on myös ET alue. Tämän ympärille olisi hyvä varata aluetta myös aurinkovoimaloiden rakentamiseen.

Alla kuva lausunnon liitekartasta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan yleismääräyksiin on lisätty yleismääräys aurinkovoimaloiden sijoittamista, joka sallii aurinkovoimaloiden sijoittamisen tietyin edellytyksin M-1, MT ja MU-alueilla. Kaavaehdotustyöstön aikana tiedossa olleet kaksi aurinkovoimahanketta on merkitty kaavakartalle EN-au alueina.

1.8 Limingan Vesihuolto Oy Toimitusjohtaja Veijo Savolainen, 16.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavaprosessista.

RANTAKYLÄ

Laadittavalla osayleiskaavalla tutkitaan, voidaanko Rantakylän alueelle osoittaa uusia rakennuspaikkoja MLR 44 § perustuen niin, että osayleiskaavaa voitaisiin käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Limingan Vesihuolto Oy haluaa korostaa, että osayleiskaavassa otetaan riittävässä määrin huomioon Rantakylän 1. luokan pohjavesialue. Pohjavesialue on Limingan vedenhankinnalle ensiarvoisen tärkeä. Pohjavesien suojeleminen Rantakylän pohjavesialueella tulee ottaa osayleiskaavassa

keskiöön, koska kaavalla luodaan perusteet tehokaan pohjavesien suojelun mahdollistamiselle. Rantakylän pohjavesialueen kaivoissa on ollut aika-ajoin ongelmia taudinaiheuttajabakteereista johtuen. Alueen pohjavettä kuormittava rakentaminen, virkistyskäyttö, maanviljely ja eläintilatoiminta ja niiden pohjavedelle aiheuttama riski tulee huomioida ja riskivaikutukset minimoida osayleiskaavan mahdollistamilla keinoilla.

Koska yleiskaavalla ratkaistaan alueiden käyttötarkoitus ja turvataan pohjaveden suojelu asemakaavoittamattomilla alueilla, haluaa Limingan Vesihuolto Oy tuoda esille, että kaavassa kiinnitettäisiin erityisesti huomiota siihen, ettei Limingalle hyvin tärkeälle Rantakylän pohjavesialueelle sijoiteta pohjaveden laatua tai määrää vaarantavaa rakentamista eikä toimintaa.

RUUTINKANKAAN ALUE

Limingan Vesihuolto Oy haluaa tuoda tietoon, että alueelle rakenteilla oleva Ruutikankaan ampumaurheilukeskus ei ole Limingan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Limingan vesihuollon verkostot sijaitsevat niin kaukana kyseiseltä alueelta, ettei toiminta-alueen laajentaminen koskemaan ampumarata-alueita ole kokonaistaloudellisesti järkevää eikä myöskään vesihuoltolain taloudellisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaista.

Limingan Vesihuolto Oy:n näkökulmasta ampumarata-alueen vesihuolto tulee toteuttaa erityisjärjestelyn. Viemärointi esim. kuivakäymälöillä ja lisäksi jäte- /harmaavesi-säiliöratkaisulla. Pitkä etäisyys ainakin Limingan kunnallisesta vesijohtoverkostosta, veden käytön satunnaisuus ja kerralla käytettävät vesimäärät ovat haaste talousveden saannille sekä laadulle. Ratkaisuna voi olla esim. alueen toimijoiden oma vesisäiliö, joka yhdistetään kiinteistöliittymänä vesilaitoksen verkostoon.

LIMINGAN KESKUSTAAJAMA

Osayleiskaavassa pääkäyttötarkoituksiin perustuvilla aluevaruksilla laadittaessa asemakaavaa, on vesihuollon edustajan erittäin tärkeä olla mukana jo kaavan suunnitteluvaiheessa, jotta voidaan arvioida/suunnitella alueen vesihuollon määrä- ja kapasiteettitarve sekä määrittellä erilliset alueet/reitit vesihuollon rakentamiselle vesijohto-, jätevesiviemäri- ja hulevesiputkille sekä niiden varusteille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueelle aiheutuvaa riskiä on pyritty välttämään ohjaamalla uusi viemärointialueen ulkopuolinen rakentaminen pohjavesialueen ulkopuolelle sekä antamaan riittävät määräykset pohjavesialueen muuttamisen ja pilaamisen ehkäisemiseksi.

Lausunnon sisältö Ruutikankaan vesihuollon toteuttamismahdollisuuksista on kirjattu kaavaselostukseen.

1.9 Metsähallitus, luontopalvelut Maankäyttöpäällikkö Arto Vilén, 16.11.2023

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä kaavatyöstä. Metsähallitus antaa lausunnon osayleiskaavan kaavaluonnoksesta kaavaluonnoksen alueelle sijoittuvan Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen (FI1102200, SPA/SAC) kuuluvien valtion maiden haltijana ja kaavaluonnoksen alueella sijaitsevan Liminganlahden luontokeskuksen toiminnasta vastaavana tahona.

Metsähallitus on tutustunut aineistoihin ja antaa niistä seuraavan lausunnon:

Kaavamerkinnot ja määräykset

Metsähallitus on tarkistanut kaavamerkinnot hallinnoimiensa suojeluun varattujen valtion maiden osalta ja kaikki Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnoimat alueet ovat merkitty kaavaan merkinnällä SL (Luonnonsuojelualue). Metsähallituksen näkemyksen mukaan laadittavaan kaavaan tulisi lisätä kaavamääräys, jolla määritettäisiin tarkemmin kaavan oikeudellisia vaikutuksia SL-merkinnällä olevien alueiden osalta. Kaavamääräys voisi olla esimerkiksi seuraavanlainen:

Merkinnällä on osoitettu alueet, jotka on suojeltu tai on tarkoitettu suojeltavaksi luonnonsuojelulain nojalla. Suojeltavaksi varatulla alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

Kaikki Metsähallituksen hallinnoimat alueet laadittavan osayleiskaavan alueella kuuluvat lisäksi Natura 2000 -alueeseen Liminganlahti (FI1102200). Metsähallituksen näkemyksen mukaan myös

Natura 2000 –alueeseen liittyen tulisi kaavaan lisätä tarkempi kaavamääräys, jossa viitattaisiin vähintään sisällöllisesti Luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §:ään.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

SL-merkintätekstiä on täydennetty kaavaehdotukseen lausunnossa esitetyn mukaisesti. Myös Natura 2000 -alueen määräystekstiä on täydennetty.

Metsähallitus vastaa myös kaava-alueella olevan Liminganlahden luontokeskuksen toiminnasta. Luontokeskuksen alue on merkitty merkinnällä RM (matkailupalveluiden alue) ja kaavaselostuksessa on kerrottu, että luontokeskuksen länsipuoleiselle pellolle on osoitettu kaavassa luontokeskuksen laajennusaluetta. Metsähallituksen näkemyksen mukaan yleiskaavalla ja sen kaavamääräyksellä tulisi ohjata alueen käyttöä niin, että alueella olisi sallittu alueen nykyiseen käyttöön perustuva, yleistä virkistyskäyttöä ja luonnontuntemusta edistävä rakentaminen, ei niinkään matkailu- ja lomakeskuksille, lomakylille, hotelleille tarkoitettu rakentaminen, johon RM-merkinnällä usein yleiskaavoissa viitataan. Metsähallitus ehdottaa kaavamerkinnän muuttamista tai kaavamääräyksen kirjoittamista, siten että kaavalla ohjataan alueen käyttöä yleisen virkistyskäytön ja luonnontuntemusta lisäävän rakentamisen suuntaan. Lisäksi Metsähallitus haluaa tuoda esiin, että alueen lisärakentamisella voi olla vaikutuksia linnustoon ja Metsähallitus pitää tärkeänä alueen linnustoarvojen selvittämistä ja rakentamisen vaikutuksen arviointia linnustoon.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luontokeskuksen laajennusalue on katsottu tarpeelliseksi, jotta luontokeskuksen toiminta on mahdollista kehittää myös tulevaisuudessa. Aluetta tullaan kehittämään luontoympäristön ehdoilla nykyiseen toimintaan tukeutuen.

Metsähallitus haluaa tuoda esiin, että noin 250 metriä etelään luontokeskuksesta on osoitettu uusi rakennuspaikka ja luontokeskuksen vilkkaimpina aikoina liikenne luontokeskukselle sekä tienvarrelle pysäköidyt autot tulevat todennäköisesti häiritsemään tontin mahdollisia asukkaita. Lisäksi rakennuspaikka sijaitsee lintujen suosiman peltoalueen vieressä ja voi vaikuttaa lintukerääntymien esiintymiseen luontokeskuksen läheisyydessä. Rakennuspaikan alle jää myös lehtoa, joka on luokiteltu vaarantuneeksi luontotyyppiä. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen Metsähallituksen luontopalvelut kehottaa Limingan kuntaan harkitsemaan, onko alueen osoittaminen rakennuspaikkasi tarpeellista.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kunta on neuvotellut tilan 425-404-9-2 maanomistajan kanssa rakennuspakan siirrosta maanomistajan toisaalla oleville maille, mutta siihen ei ole löytynyt mahdollisuuksia. Tilalle 425-404-9-2 emätilaselvityksen perusteella osoitettu uusi rakennuspaikka siirrettään kuitenkin palstan toiseen reunaan, vastakkaiselle puolelle luontokeskukselle menevää tietä, jolloin luontokeskuksen liikenne ja asuminen eivät ole niin selkeästi toistensa vaikutuspiirissä.

Limingan lakeuden kulttuurimaiseman maisema-arvot perustuvat avoimiin, yhtenäisiin ja elinvoimaisiin peltonäkymiin sekä Liminganlahden luonnonympäristöön ja rantaniittyihin. Kulttuurimaisema tulisi Metsähallituksen näkemyksen mukaan linnuston lisäksi huomioida myös valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena. Korkeiden rakennusten, kuten pienkerrostalojen, sijoittamista arvokkaalle peltomaisema-alueelle tulisi harkita erityisen tarkoin, jotta kulttuurimaiseman maisema-arvot eivät vaarantuisi.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Osayleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden kerrostaloja on periaatteessa mahdollista rakentaa vain laaditun kaavan keskustatoimintojen alueelle (C). C alueet sijoittuvat Limingan ydintaajamaan, jossa tulevat kerroskorkeudet ja niiden suhde kulttuuriympäristön arvoihin ratkaistaan tarkemmalla asemakaavalla. Limingan kunta katsoo, että laaja C merkintä on edelleen perusteltu, mutta Limingan rannan valtakunnallisesti arvokkaalla RKY-alueella C merkintä on muutettu AP merkinnäksi.

Maksimissaan II-kerroksisia pienkerrostaloja (luhtitaloja) on mahdollista rakentaa kaavamääräyksen mukaisesti myös AP ja APres alueille. II-kerroksinen asuinrakentaminen ei mittakaavallisesti oleellisesti poikkea perinteisestä maaseuturakentamisesta, joka on usein käsittänyt laajoja talusrakennuksia ja näyttäviä päärakennuksia. II-kerroksiset luhtitalot (asemakaavataso AKR merkintä) vastaavat mittakaavaltaan myös II-

kerroksisia rivitaloja. Kulttuuriympäristö muuttunee enemmän asemakaavoitettavan omakotirakentamisen myötä, jos toteutetaan pieniä tontteja tiiviisti molemmiin puolin ka-tua kuten nykyään on tapana.

Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden rakentamisen korkeutta ei ole katsottu tarpeen määrittää tarkemmin Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueella.

Linnusto ja linnustoarvioinnit

Metsähallitus pitää kaavaluonnosvaiheeseen mennessä tehtyjä linnustoselvityksiä puutteellisina ottaen huomioon kaava-alueen suuret linnustoarvot. Metsähallituksen näkemyksen mukaan selvityksiä tulee täydentää kattavasti ja linnustovaikutukset tulee arvioida huolellisesti ja huomioida kaavaehdotuksessa.

Liminganlahdelta on olemassa linjalaskenta-aineistoa, joka ei ole saatavissa Lajitietokeskuksesta. Aineistoja voi tarvittaessa kysyä Metsähallituksesta Luonnonsuojelun erityisasiantuntija Ari Rajasärkältä (etunimi.sukunimi@metsa.fi). Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tehnyt Helmi-ohjelmassa Liminganlahden alueella vesi- ja rantalinnuston laskentoja yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Aineistot eivät välttämättä ole saatavissa Lajitietokeskuksesta, vaan niitä voi tiedustella Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tehnyt myös hanhilaskentoja yhdessä Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen kanssa Oulun seudun kerääntymis-alueella. Myös näiden laskentojen aineistoa voi tiedustella Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Hanhilaskenta-aineiston perusteella ovat mahdollisesti pääteltävissä tärkeimmät hanhien ruokailupellot.

Metsähallitus haluaa tuoda esiin, että kiljuhanhi on käyttänyt kaava-alueen peltoja syyslevähdysalueina sekä aiemmin Liminganlahden ranta-alueita myös keväisin. Kiljuhanhiaineistot voi pyytää WWF:n kiljuhanhityöryhmältä, koska aineistoa ei olla vielä viety ympäristöhallinnon käyttämiin yhteisiin järjestelmiin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen jälkeen linnustoselvityksiä on täydennetty TIIRA-aineiston huomioinnilla sekä Virkkulan alueen pesimälinnustoa koskevilla maastokäynneillä (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – Luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Natura-arvioinnin tarve

Metsähallituksen näkemyksen mukaan linnustoselvitykset on tehty kevyesti vaikkakin niitä aiotaan täydentää kaavaehdotusvaiheessa. Natura-arvioinnin tarpeen selvityksessä linnustoa ei ole juurikaan käsitelty ja Metsähallituksen näkemyksen mukaan näin ollen johtopäätöstä, että Natura-arvioinnille ei ole tarvetta, ei voi käytetyn aineiston perusteella tehdä. Metsähallitus muistuttaa, että hyvässä selvityksessä tulisi viitata Natura-tietolomakkeeseen ja käsitellä erikseen vaikutuksia eri suojeluperustelajeille.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan merkittävimmät mahdolliset vaikutukset Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen liittyvät siihen, että suojeluperusteena oleva linnusto käyttää peltoalueita ruokailuun, levähtämiseen ja myös pesimäpaikkana. Äärimmäisen uhanalainen suokukko pesii pelloilla ja uusien kaavoitettavien asuinalueiden liepeillä on havaittu merkittäviä metsähanhikertymiä keväällä ja syksyllä. Lisäksi Metsähallitus näkee linnuston suojelun kannalta riskeinä kantaverkon ja kylän väliin suunnitellut asemakaava-alueet. Ruokailu- ja lepäilyalueen kaventumisen lisäksi muun muassa yöpymis- ja ruokailualueiden välisille lentoreiteille sijoittuvalla lisääntyvällä ikkunapinta-alalla voi olla negatiivisia vaikutuksia Natura-alueen linnustoon.

Kaavan vaikutukset Liminganlahden Natura 2000- alueeseen tulee arvioida asianmukaisella tavalla. Metsähallituksen näkemyksen mukaan tämä voi edellyttää Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukaista Natura-arviointia. Lisäksi Metsähallitus haluaa muistuttaa, että Natura-arvioinnista tulee pyytää lausunto siltä, jonka hallinnassa Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue on.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Syksyllä 2024 on valmistunut erillinen Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arviointi. Selvityksen perusteella voidaan todeta, ettei kaavahanke edellytä varsinaista Natura arviointia.

Ekologiset käytävät

Metsähallituksen näkemyksen mukaan, kaavaan osoitettuja ekologisia käytäviä tulisi täydentää muutamien kohdin, jotta eliölajien yhteydet Liminganlahden Natura 2000 -alueeseen olisivat laajemmat. Virkkulanojaa, joka on nimestään huolimatta luonnonpuro, ei olla kaavaluonnoksessa merkitty ekologiseksi yhteydeksi koko matkalta molemmin puolin. Metsähallituksen näkemyksen mukaan, merkintä tulisi olla jatkuva molemmin puolin Virkkulanojaa koko matkalta.

Uutta Liminganjokea, joka laskee Liminganlahteen, ei ole huomioitu ekologisena yhteytenä laisinkaan. Metsähallitus huomauttaa, että sen varrella on lahoppuustoisia lehtoja, jotka ovat tärkeitä esimerkiksi tikoille, pyylle ja pöllöille, jotka ovat myös Liminganlahden Natura 2000 -alueen suojeluperustelajeina. Kaavaluonnoksessa vain pieni osa lehtoista on metsälakikohteina ja sitä kautta merkitty kaavaan luo-rajauksina.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Virkkulanoja on osoitettu ekologiseksi käytäväksi erillismerkinnällä kaavan piirtotarkkuuden sallimissa rajoissa Liminganlahden suojelualueen ja Rantakylän metsäalueen välillä. Lumijoentien tuntumassa kaavakartalla on paljon merkintöjä, eikä ekologisen merkinnän viivaa ole ollut mahdollista lisätä kartan luettavuuden vuoksi. Ekologisen merkinnän nuolet osoittavat kuitenkin käytävän jatkumisen suunnan.

Ekologisen käytävän merkintä on lisätty ehdotusvaiheen kaavakarttaan Uuden Liminganjoen varteen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Tarkennuksia kaavaselistukseen

Metsähallitus haluaa huomauttaa muutamista puutteista kaavaselistuksessa. Kaavaselistuksen sivulta 19 puuttuivat uhanalaisten lajien listalta silonäkinparta Chara braunii (VU) ja paunikko Crassula aquatica (VU). Naturaluontotyypeistä voisi kaavaluonnoksessa mainita lisäksi Laajat matalat lahdet 1160. Lisäksi kaikki kaavaselistuksen viittaukset luonnonsuojelulakiin ja sen pykäliin tulisi tarkistaa koska kaavaselistuksessa on vielä viittaukset vanhaan luonnonsuojelulakiin, joka on kumottu uudella luonnonsuojelulailla 1.6.2023.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lausunnossa viitataan kaavaselistuksen kohtaan, jossa uhanalaisia lajeista on lueteltu osa kirjauksella mm. (muun muassa). Listaa on täydennetty lausunnossa toivotun mukaisesti.

Kaavaselistusta on korjattu luonnonsuojelulain viittausten osalta ja lisätty "laajat matalat lahdet" kasvillisuus- ja luontotyyppi-osioon.

1.10 Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys 14.11.2023

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PPLY) on BirdLife Suomen alueyhdistys, jonka tavoitteena on mm. edistää linnuston suojelua ja lintuharrastusta. Kiinnitämme tässä lausunnossa huomiota erityisesti kaavahankkeen linnusto-, elinympäristö- ja virkistyskäyttövaikutuksiin, jotka ovat samalla valtakunnallisten ja EU:n biodiversiteettitavoitteiden, Kestävä Liminka -ohjelman, Limingan ja Lumijoen kuntien imagojen, ja matkailun kehittämisen näkökulmasta tärkeitä arvoja.

Olemme tutustuneet Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan luonnokseen sekä siihen liittyviin aineistoihin. Valitettavasti joudumme toteamaan, että hankkeen vaikutukset kaava-alueen pesimä- ja muuttolinnustoon, sekä niiden elinympäristöihin on selvitetty täysin puutteellisesti. Varsinainen luontoselvitys (Ramboll Finland Oy 2022a) on tehty ainoastaan kirjallisena työnä.

Selvityksissä käytettyjen tietokantojen satunnaishavainnot ovat osin vanhentuneita. Ne ja muu kirjallinen materiaali saattaa tarjota lähinnä tausta-aineistoa luonto- ja vaikutus selvityksille, sekä lisätietoja vaikutusarviointeihin, mutta eivät voi yksin toimia laillisen päätöksenteon pohjana. Koska kaavassa osoitetaan sijainniltaan täsmällisesti rajattuja maankäyttöratkaisuja, on yksityiskohtaisilla luontoselvityksillä ja luontovaikutusten arvioinnilla varmistettava, että kyseiset ratkaisut ovat mm. Maakäyttö- ja rakennuslain ja Luonnonsuojelulain säädöksiin nähden toteuttamiskelpoisia.

Tietokantapohjaista luontoselvitystä on yritetty täydentää maastoselvityksin (Ramboll Finland Oy 2022b). Kaavahankkeen pinta-ala on valtava, 52 000 hehtaaria. Silti alueen pesimälinnustoa on kartoitettu täydentävässä luontoselvityksessä ainoastaan yhtenä aamuna. Luonnontieteellisen keskusmuseon kartoituslaskentaohjeiden mukaan yksi laskija ehtii aamussa kartoittaa noin 30–80 hehtaarin alueen. Lisäksi pesimälintukartoitus tulee toistaa vähintään kaksi kertaa (mieluiten kolme eri pesimäkauden vaiheissa, lintulajien havaittavuuden maksimoimiseksi).

Puutteellisesti toteutetussa täydentävässä luontoselvityksessä havaittiin kaava-alueelta pesivänä vain 15 suojellisesti arvokasta lajia (kokonaisparimäärä 73), kun Tiira.fi-järjestelmään on merkitty kaava-alueelta pesintään viittaavana havaintona viimeisen kymmenen vuoden aikana vähintään 30 suojellisesti arvokasta lajia (haussa mukana vain uhanalaiset ja direktiivilajit). Pelkästään kuluvan vuoden 2023 aikana marraskuun alkuun mennessä lintuharrastajat ovat merkinneet kaava-alueelle sijoittuvilla retkillään Tiira.fi järjestelmään kaikkiaan yli 11 000 havaintoa uhanalaisista ja lintudirektiivin liitteen I lajeista. Havaintoja on tehty reilusti yli miljoonasta lintuyksilöstä. Tämä kuvaa hyvin alueen merkitystä myös muuton aikaisena lepäilyalueena uhanalaiselle lintulajistolle sekä alueen arvoa lintuharrastukselle. Yhtenä monista luonto- ja linnustoselvitysten puutteista mainittakoon esimerkiksi se, ettei kiireellisesti suojeltavan ja äärimmäisen uhanalaisen (CR) suokukon pesimäalueita ole tunnistettu lainkaan ja muun muassa se, että kaavaluonnoksessa on osoitettu uusi rakennuspaikka uhanalaisen lintulajin huuhkajan (EN) reviirille. Molemmat luontoselvitykset ovat puutteellisia myös siksi, ettei kummassakaan esitetä rakentamisen vaikutusarvioita alueen pesimälinnustoon tai niiden elinympäristöihin. Kaavoitushankeen kokonaisvaikutuksia linnustoon ja niiden elinympäristöihin pitää arvioida myös pitkällä aikajänteellä. Selvitysten tulee myös ulottua riittävästi kaava-alueen yli, sillä rakentamisen suorat ja välilliset vaikutukset ulottuvat rajauksen tuntumassa esiintyvään linnustoon sekä niiden elinympäristöihin.

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan alueesta huomattava osa sijoittuu kansainvälisesti tärkeiden (IBA; Important Bird and Biodiversity Areas), kansallisesti tärkeiden (FINIBA) sekä maakunnallisesti tärkeiden (MAALI) lintualueiden sisälle. Nämä alueet tunnetaan jo ennalta erittäin tärkeiksi linnustolle, sekä muulle luonnon monimuotoisuudelle. Kaava-alueella on myös runsaasti alueita, jotka ovat Maakuntakaavassa merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, jossa erityisesti Limingan lakeuden ja Muhoksen peltoalueiden tärkeät linnuston muuтонаikaiset kerääntymisalueet tulee turvata (Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava 2016). Pidämme tärkeänä, että kaikki rakentaminen ja maankäytön mahdolliset muutokset, jotka kaavassa on esitetty näille alueille, ovat korkeintaan erittäin pienimuotoisia ja tarkemmissa vaikutusten arvioinneissa niillä ei todeta olevan haitallisia vaikutuksia linnustoon tai niiden elinympäristöihin. Laajat asemakaava-alueet Lumijoentien tuntumassa tuntuvat lähtökohtaisesti toteuttamiskelvottomilta. Ehdotamme, että näille paikoille etsitään tiiviimpiä ja vaihtoehtoisia paikkoja IBA-alueen ulkopuolelta. Mielestämme pienimuotoistakin rakentamista IBA-alueille tulee ohjata tarkoilla kaavamerkinnöillä, joilla voidaan välttää mm. linnuille vaaralliset rakenteet ja pesimäaikainen, sekä muuтонаikainen lepäily- ja ruokailualueille kohdistuva häiriö. Linnuston häiriötöntä muuttoaikaista lepäilyä sekä liikenneturvallisuutta muuttoaikaan turvaisivat myös lepäilypeltojen varteen tehtävät levikkeet ja katselulavat linnuista kiinnostuneille. Vuodesta toiseen tärkeänä säilyvien lepäilypeltojen tunnistamiseen tulee käyttää mm. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen koordinoimien monivuotisten hanhilaskentojen aineistoa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kunnassa tarvitaan tulevaisuudessa asumiselle uusia reservialueita. Reservialueita tarvitaan myös kuntapalvelujen tuntumassa nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentämään. Linnustoselvitysten perusteella esitetyt uudisalueet eivät merkittävästi heikennä Oulun seudun kerääntymisalueen tilannetta.

Kaava-alueen linnuston nykytila tulee selvittää perusteellisesti, jotta kaavoituksen myötä mm. rakentamisen alle ei jää esimerkiksi tärkeitä linnuston muuтонаikaisia levähdys- ja kerääntymisalueita, uhanalaisten lajien pesimäalueita tai elinympäristöjä, eikä linnuston sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta muitakaan tärkeitä alueita.

Koska kaava-alueen pellot ovat tärkeitä ruokailu- ja lepäilyalueita Natura-alueen linnustolle, ja kaavassa osoitetaan rakentamista myös aivan Natura-alueen rajan läheisyyteen, Natura-arviointi on välttämätön toteuttaa. Natura-arvion tarpeettomuutta ei voida todeta jo toteutetuilla keinoilla selvityksillä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Syksyllä 2024 on valmistunut erillinen Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arviointi. Selvityksen perusteella voidaan todeta, ettei kaavahanke edellytä varsinaista Natura arviointia.

Kiitämme siitä, että virtavesien varsille on pääosin yritetty turvata ekologiset käytävät ja puuttomilla osuuksilla osoitetaan kaavaluonnoksessa tavoite suojapuuston kasvattamiselle. Yhtenäiset ekologiset käytävät ovat tärkeitä myös linnuille niiden ravintoeliöiden liikkumisen turvaajana. Muutama puute käytävissä kuitenkin on: esimerkiksi uhanalaiselle valkoselkätikalle tärkeän Virkkulanojan ekologinen käytävä tulee turvata molemmin puolin Virkkulanojaa koko matkaltaan. Viheryhteysmerkinnöissä on katko uusien rakennuspaikkojen kohdalla, jossa valkoselkätikasta on talviaikaisia havaintoja. On tärkeää, etteivät uudet rakennuspaikat kavenna Virkkulanojan ekologista käytävää, jossa tällä hetkellä kasvaa tikoille soveltuvaa lahoppuustoa molemmin puolin puroa. Lisäksi Uuden Liminganjoen varresta puuttuu tärkeä ekologisen yhteyden turvaava merkintä kokonaan.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Virkkulanoja on osoitettu ekologiseksi käytäväksi erillismerkinnällä kaavan piirtotarkkuuden sallimissa rajoissa Liminganlahden suojelualueen ja Rantakylän metsäalueen välillä. Lumijoentien tuntumassa kaavakartalla on paljon merkintöjä, eikä ekologisen merkinnän viivaa ole ollut mahdollista lisätä kartan luettavuuden vuoksi. Ekologisen merkinnän nuolet osoittavat kuitenkin käytävän jatkumisen suunnan.

Ekologisen käytävän merkintä on lisätty ehdotusvaiheen kaavakarttaan Uuden Liminganjoen varteen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Luontokato on yksi aikamme suurimmista ongelmista ja sen pysäyttämiseen vaaditaan malttia ja tutkittuun tietoon perustuvaa päätöksentekoa myös kunnallisessa kaavoituksessa. Rakentamisessa luontokadon pysäyttäminen tarkoittaa ennen kaikkea yhteiskuntarakenteen tiivistämistä. Ennen kaavaehdotusta on alueella tehtävä vielä kunnolliset linnustoselvitykset sekä koottava myös kaikki aiempi saatavilla oleva tutkimustieto alueelta. Vasta kunnollisen linnusto- ja luontovaikutustenselvityksen jälkeen voidaan rakentamispaikoista ja -tavoista tehdä vastuullisia päätöksiä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa on todettu, että vaikutusarviointia linnuston osalta tarkennetaan kaavaehdotusvaiheessa.

Linnustoselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

1.11 Limingan kunta, kunnallistekniikan liikelaitys

Seuraavat huomiot valmisteluun:

- Pyörätien tarve Leilitie-Tupostie väli
- Pyörätien tarve koulupuiston (VU) pohjoislaita
- Katajamaan EV alue, voiko olla VL aluetta
- Latuyhteydet Karintie 18- MA-1 välille
- Kotirannan virkistysreitit puuttuu, joenrannalta yhteys Penkkatielle
- Pyörätieyhteys Kulttuuripuistoon/ Vanhaan Liminkaan puuttuu
- Pyörätieyhteys Arboretumiin
- Kirkonrannan VL-1 alue voiko olla M-1 aluetta?
- Hahtikarin alueen luontopolku, ilmeisesti on jo olemassa pohja tälle.
- Allintien alikulku on nyt MT aluetta, olisiko jokin toinen parempi.
- Pyörätie yhteys M1 alueen kautta (pellon läpi) Kirkkotieltä-Kirkkonrannantielle

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Hahtikarin luontopolku on osoitettu kaavaan valtakunnallisen liikunnan paikkatietojärjestelmän mukaisesti (ks. [LIPAS - Liikuntapaikat](#)).

Kaavaehdotuksen pyörätieverkkoa on muokattu Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkko 2040 selvityksen periaatteiden mukaisesti. Seudun pääverkon mukaisesti kaavassa osoitetaan vain pyöräliikenteen pää- ja aluereitit, ei yksittäisiä paikallisia pyörätieosuuksia, joita osa lausunnon esityksistä on.

Kaavaa on muutettu ehdotustyöstössä mm. seuraavasti:

- *Allitien ympäristön MT alueet on muutettu EV alueiksi.*
- *Katajamaan Cres alueen ja radan väliin on lisätty ratasuunnitelman periaatteiden mukainen vallialue EV alueena. Myös meluntorjuntatarpeen merkintä on lisätty.*
- *Ruutikankaan suuntaan on osoitettu Värmikoskentieltä pyöräliikenteen yhteystarpeen merkintä.*

2. MIELIPITEET – LIMINKA

2.1 Lakeuden Luonto ry, Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys

Yleistä

Olemme Lakeuden Luonto Ry:ssä tutustuneet Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan luonnokseen sekä sitä varten tehtyihin luontoselvityksiin. Mielestämme luontoselvitykset ovat monilta osilta puutteellisia. Maankäyttö- ja rakennuslain (13/1999) 9 §:ssä mainittu kaavan merkittävät vaikutukset arvioiva suunnittelu edellyttäisi laadukkaampia ja kattavampia selvityksiä. Itse kaavaluonnos (kartta ja selostus) on kohtuullisen hyvin tehty selvityksiin nähden, mutta erityisesti linnuston osalta se on keskeneräinen. Linnustonäkökulma korostuu kaavoitettavalla alueella ja linnut ovat pitkään olleet tärkeä asia Limingan kunnalle, joten ihmettelemme, miten linnustoon ei ole kiinnitetty ajoissa riittävää huomiota.

Kaavoitusta varten laadittu kirjallinen luontoselvitys antaa yleisluontoista tietoa alueen luonnonoloista, mutta sisältää vähän kaavatyön kannalta oleellista tarkkaa tietoa luonnon monimuotoisuudelle tärkeistä kohteista alueilla, joiden maankäyttöön kaavoituksella vaikutetaan. Siksi kommenttimme koskevat erityisesti maastossa tehtyjä täydentäviä luontoselvityksiä sekä niiden tulosten soveltamista kaavassa. Kaavatyön alussa tehtävä selvitys olisi pitänyt laatia esiselvityksenä, jossa laajemmilla ja kohdennettummilla paikkatieto- ja kirjallisuustarkasteluilla olisi tunnistettu tärkeitä alueita sekä maastoseelvitystarpeita. Esimerkiksi Tiira-lintutietopalvelun aineistoa olisi pitänyt hyödyntää alusta asti, koska se on alueelta poikkeuksellisen kattavaa runsaiden lintuharrastajamäärien johdosta. Suosittelemme jatkossa hyödyntämään kaikissa luontoselvityksissä uuden oppaan (Mäkelä & Salo, 2021, päivitettävänä uuden luonnonsuojelulain myötä) arvoluokitusta ja muuta ohjeistusta. Opas sisältää ohjeita myös luontoselvitysten tilaajille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Luonnosvaiheen kaavaselostuksessa on todettu, että vaikutusarviointia linnuston osalta tarkennetaan kaavaehdotusvaiheessa.

Linnustoseelvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

Kasvillisuus ja luontotyyppit

Täydentävässä luontoselvityksessä Hahtikarin lehto on tunnistettu luontokohteeksi, mutta sen luontoarvot on kuvattu aivan liian vähäisinä ja kohderajaus jää liian pieneksi. Todellisuudessa alue ei ole niukkalahopuustoista talousmetsää vaan myös metsälakikohteen ulkopuolella luonnontilaisen kaltaista kosteaa suurruoholehtoa, jossa on kohtalaisen runsaasti lahopuuta. Kaavaluonnoksessa lehto ja sitä ympäröivät luhdet on osoitettu luo-5-merkinnällä, mutta rajaus ei näytä kattavan aivan koko lehtoa. Pelkän lehdon lisäksi myös siihen välittömästi liittyvät karummat metsätyypit on

sisällytettävä luo-rajaukseen ja säilytettävä puustoisina, jotta metsälaikku on tarpeeksi iso uhanalaisen linnuston elinympäristöksi eikä reunavaikutus heikennä sen luontoarvoja. Hahtikarin lehto on tärkeä osa vaarantuneen valkoselkätikan ja erittäin uhanalaisen huuhkajan elinpiirejä (laji.fi). Lisäksi sieltä on pesimähavainto erittäin uhanalaisesta hömötiäisestä. Valkoselkätikasta on ainakin yksi keväinen rummutushavainto (saattaa viitata jopa pesintään) sekä talviaikaisia havaintoja. Myös linnusto ilmentää alueen lahoppuustoisuutta. Asuinalue sijaitsee kaavaluonnoksessa riittävän kaukana arvokkaimmasta luontokohteesta, jotta voidaan välttää esimerkiksi hydrologiset vaikutukset ja vieraslajien leviäminen puutarhoista lehtoon.

Hahtikarin aluetta tulisi laajemminkin kehittää luonnon ja virkistyskäytön näkökulmasta, sillä sen läheisyyteen on esimerkiksi suunnitteilla uusi asuinalue. Kuitenkin itse Hahtikarin alue on osoitettu maa- ja metsätalouden alueeksi, mikä ei turvaa luontoarvoja. Alueella kulkee luontopolku, joka vaatisi kunnostusta. Myös Hahtikarin yhteydet Liminganjoen ja Temmesjoen varren lahoppuustoiseihin lehtoihin tulisi pyrkiä säilyttämään.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Hahtikarin alueen luo-5 merkintää on laajennettu hieman kaavaehdotusaineistoihin. Hahtikarin alueelle osoitettujen luo-merkintöjen katsotaan olevan riittävät alueen luontoarvojen turvaamiseen kaavalla osoitetun maankäytön kannalta: Luo-merkintätekstissä edellytetään tarkemman suunnittelun osalta luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajien säilymisedellytysten turvaaminen.

Alapäässä Puodinmäen seudulla on kaavaluonnoksessa uusia asemakaavoitettavia asuinalueita. Luontoselvitykset eivät anna tämän alueen luontotyypeistä riittävää tietoa asuinalueiden sijoittamiseksi. Välittömästi suunnitellun asuinalueen vieressä on perinnebiotooppi, jota ei luultavasti ole löytynyt selvityshetkellä ympäristöhallinnon tietojärjestelmistä. Kyseessä on luontotyyppinä äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu kostea suuruuhoniitty, jolla tavataan myös merenrantalajistoja, kuten merisuolaketta ja suolavihvilää. Perinnebiotoopin alustava rajausta on osoitettu kuvassa 1. Perinnebiotooppikohteen kunnostuskelpoiset osat on vielä selvittävää maastossa ja rajattava koko kohde luo-merkinnällä. Kohde on ollut niiton piirissä paikallistuntemuksemme ja MML:n historiallisten ilmakuvien perusteella vielä 2010-luvun alkuvuosina melko laajalti, mutta nyt se on kasvamassa umpeen ja vaatisi kiireellistä hoitoa.

Lisäksi Puodinmäen talosta luoteeseen on jäämässä kääväkäsrajistoltaan runsasta lehtoa rakennettavaksi suunniteltavan alueen alle (kuva 1). Kyseinen alue on niitystä luontaisen sukkession myötä kehittyntä runsaslahoppuustoista lehtipuu- ja osin vielä pajuvaltaista lehtoa, jossa on runsaasti lahoppuuta. Paikalta on havaittu esimerkiksi alueellisesti uhanalainen harjasorakas ja harvinainen nipukkakääpä (laji.fi). Tässä tarkoitamamme kohde on kaavaluonnoksessa merkitty osin viheralueeksi ja ekologiseksi yhteydeksi, mutta lisäksi on tehtävä laajempi luo-rajauksella, jolla varmistetaan kohteen säilyminen luonnontilassa. Viheralueeksi olisi jäämässä enimmäkseen monimuotoisuusarvoiltaan heikompia osia metsiköstä. Alueen luontoarvot on selvittävää maastokäynnillä. Lisäksi on muistettava säilyttää riittävä suojavyöhyke luontokohteen ja rakennettavan alueen välissä. Lehtipuuvaltaisten runsaslahoppuustoisten lehtojen säilyttäminen on tärkeää myös ekologisen yhteytenä, koska joenvarren hakkuiden myötä ekologinen verkosto on alueella heikentynyt viime vuosina. Vaikka tässä esittämämme uudet luo-kohteet saattavat osittain aiheuttaa vain pienehköjä muutostarpeita asuinalueiden rajaukseen, on ne luontevinta huomioida jo osayleiskaavan ehdotusvaiheessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, joita tarkennetaan uudisalueiden tarkemmassa asemakaavoituksessa.

Kaavaluonnoksessa huomioitujen perinnebiotooppi on saatu 31.10.2022 ELY-keskukselta (M-L Seväkivi). Tuolloin aineistossa oli mukana paikallisesti arvokkaat kohteet, mutta ei arvoluokaltaan kunnostuskelpoisia kohteita eikä arvonsa menettäneitä kohteita.

ELY-keskus ei lausunut luonnosvaiheen lausunnossaan mitään Puodinmäen perinnebiotoopista. Kaavan APres alueita on muokattu Puodinmäellä maisemallisista syistä niin, että pääosa mielipiteessä esiintuotua lehtoa ja mahdollista perinnebiotooppia jää viheralueeksi. Muutos palvelee paremmin myös Limingan kirkon ympäristön valtakunnallisia kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja.

Rantakylässä Lamperoisen alueella on täydentävässä luontoselvityksessä löydetty kausikosteikkoja. Suotyyppioppaissa näitä nimitetään arokosteikoiksi ja luontotyyppien uhanalaisuusarviossa suoaroiksi (Kontula & Raunio, 2018). Suoarat on arvioitu puutteellisesti tunnetuiksi (DD). Ne ovat hyvin harvinaisia luontotyypejä. Niihin saattaa liittyä myös merkittäviä lajistoarvoja, kuten Muhoksella aromaisissa suopainanteissa tavattava erittäin uhanalainen nummirahkasammal osoittaa. Luontoselvityksen perusteella kaikkia löydettyjä ns. kausikosteikkoja ei ilmeisesti ole merkitty metsälakikohteiksi, joten ne eivät sisälly myöskään kaavan luo-rajauksiin. Osa nevoiksi tulkituista suopainanteista saattaa myös edustaa suoaroja. Kaikki suoarat on selvitettävä kunnolla ja rajattava luo-kohteiksi, jotta ne tulevat huomioiduiksi esimerkiksi ulkoilureittejä rakennettaessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Laadittavalla yleiskaavalla ei osoiteta Lamperoisen alueelle maankäyttömuutoksia, joten yleiskaavatasoon tehdyt luontoselvitykset ovat tältä osin riittävät.

Paikoin luontoselvityksessä on määritetty talousmetsiä kangasmetsien uhanalaisiksi luontotyypeiksi. Haluamme huomauttaa, että kangasmetsien LuTu-tyypeillä tarkoitetaan luonnontilaisia tai sen kaltaisia metsiä. Kaavaluonnokseen tällä sekaannuksella ei nähtävästi ole ollut vaikutusta.

Ruutikankaan alueella on viimeistään tarkemmassa suunnittelussa huomioitava, etteivät Ruutijärvi ja muut suot kuivu. Vaikka itse suo rajattaisiin rakentamisen ulkopuolelle, se voi kuivua kaukanakin sijaitsevien ojitusten vaikutuksesta. Myös muilla alueilla suunnittelu edellyttää ymmärrystä veden virtauksesta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan yleismääräyksiin (hulevesien hallinta) on lisätty huomio ympäröivien suoalueiden vesitasapainon säilyttämisestä.

Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla (sisältäen kaavamerkinnät M-1, MU ja MT) luo-kohteiksi on rajattu enimmäkseen Metsäkeskuksen tietokannasta löytyviä metsälakikohteita. Näillä luo-kohteilla ei ole juuri käytännön merkitystä, koska ne ovat jo metsälain suojaamia. Usein metsälakikohteiden sijainti ei kerro kattavasti luontoarvoista, sillä monia metsälain kriteerit täyttäviä elinympäristöjä ei ole tunnistettu ja rajattu. Lisäksi rajaukset saattavat kattaa vain pienen osan arvokkaasta elinympäristöstä, koska niissä on huomioitu metsätaloudellinen vähämerkityksellisyys sekä maanomistus. Kaikkia kohteita ei ole tarkistettu luontoselvityksen maastotöissä, joten metsälakikohteisiin perustuvat luo-rajaukset voivat olla usein puutteellisia. Metsälakikohteiden lisäksi tulisi luontoselvityksen esitietoina huomioida Kemera-lain mukaiset ympäristötukikohteet, joita ei nähdäksemme ole vielä selvityksissä tai kaavaluonnoksessa huomioitu.

Edellä esitetty metsälakikohteisiin liittyvä ongelma on erityisen merkittävä kaava-alueen pohjoisosassa. Temmesjoen, Vanhan Liminganjoen ja Uuden Liminganjoen rannoilla esiintyy runsaslahopuustoisia lehtoja. Näistä vain hyvin pieni osa on rajattu metsälakikohteiksi. Kaikki alueen luonnontilaisen kaltaiset lehdot ja luhdet tulee säilyttää luonnontilaisina ja osoittaa luo-merkinnällä. Uutta Liminganjokea ei ole tunnistettu edes ekologisena yhteytenä kaavaluonnoksessa.

Kuva 1. Uudet kaavaan lisättävät luontokohteet Puodinmäen talon ja puhdistamon välissä. Rajaukset ovat alustavia.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, jotka on kohdennettu alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti niin, että voidaan arvioida laadittavan kaavan merkittävät vaikutukset.

Ekologisen käytävän merkintä on lisätty ehdotusvaiheen kaavakarttaan Uuden Liminganjoen varteen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Linnusto

Kaavaluonnoksessa on esitetty laajoja uusia asuinalueita (kaavamerkintä APres) Limingan keskustaajaman läheisille peltoalueille, jotka sisältyvät linnustollisesti arvokkaisiin Oulun seudun kerääntymisalueen IBA-, FINIBA- ja MAALI-rajauksiin. Tähän mennessä tehdyt linnustoselvitykset ovat puutteellisia, eikä sen vuoksi linnustoon ja IBA-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia ole voitu arvioida asianmukaisesti kaavaselostuksen luonnoksessa. Linnustoselvityksiä ja -vaikutusarvioita aiotaan täydentää ehdotusvaiheessa. Vaadimme, että tämä tehdään perusteellisesti.

Lepäilevää muuttolinnustoa on havainnoitu kolmella käyntikerralla toukokuussa suurimpien hanhi-, joutsen- ja kurkikerääntymien jo lähdettyä alueelta. Selvityksen tulos antaa täysin vääristyneen kuvan alueen linnustosta. Se ei myöskään ota huomioon vuosienvälistä vaihtelua. Mielestämme pelkillä maastoselvityksillä ei voida arvioida peltoalueiden merkitystä levähtävälle linnustolle, koska sellainen vaatisi erittäin suurta työmäärää. Maastoselvitysten lisäksi tulee hyödyntää ehdotusvaiheessa Tiira-aineistoa sekä PPLY:n ja Ely-keskuksen hanhilaskentojen aineistoa. Varmasti käyttökelpoisinta on keväisten hanhilaskentojen aineisto, mutta myös Tiira-aineisto lienee runsasta. Myös syksyiset kerääntymät on huomioitava. Esimerkiksi lokakuussa 2023 Lumijoen eteläpuolelle MAALI-alueelle suunnitellun asuinalueen kohdalla ja sen välittömässä läheisyydessä on havaittu 2000–3000 uhanalaisuusluokituksestaan vaarantuneen metsähanhen kertymiä (laji.fi). Valitettavasti Tiira-aineisto ei ole saatavilla helposti Lajitietokeskuksen kautta, mutta tästä huolimatta se on hankittava, koska toimitaan linnustoltaan erittäin merkittävällä alueella. Aineistoja on hyödynnettävä riittävän laajalta alueelta, jotta pystytään tekemään selvitykset koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Tämä tarkoittaa näkemyksemme mukaan kaava-alueen lisäksi IBA-aluetta laajemminkin. Liminganlahdelta saattaa olla saatavissa Helmi-elinympäristöohjelmaan liittyviä lintulaskenta-aineistoja, joita voi tiedustella Ely-keskukselta.

Pesimälinnusto on kartoitettu erittäin laajalta alueelta yhtenä aamuna yhden laskijan voimin. Tällainen selvitys on täysin riittämätön ja verrattavissa hajahavaintoihin. Kartoituslaskennasta ei ole kyse. Pesimälinnustokartoitus tulee tehdä ainakin kolmen käyntikerran kartoituslaskennalla mitoittaen työpanos järkevästi suhteessa kartoitettavaan alueeseen (ks. kartoituslaskennan ohjeet, Luomus). Ohjeen mukaan yksi laskija ehtii yhtenäaamuna kartoittaa maastosta riippuen noin 30–80 hehtaaria, kun erillisten kohteiden välillä ei tarvitse siirtyä. Levähtelijälaskennoissa saatava lisätieto pesimälajistosta on rajallista johtuen erilaisesta havainnointitavasta ja useille lajeille väärästä vuodenajasta. Yölaulajien selvittäminen maastossa yhtenä yönä ei liene tuottanut juurikaan lisäarvoa verrattuna Tiiran vielä hyödyntämättömään havaintoaineistoon, koska lintuharrastajat kirjaavat yölaulajahavaintojaan kattavasti. Tärkeintä pesimälinnuston huomioimisessa on hyödyntää tietoa mustapyrstökuirin pesäpaikoista, mikä on toteutettu nähdäksemme riittävällä tavalla. Myös muut tärkeät lajit, kuten äärimmäisen uhanalaiset suokukko ja peltosirkku on huomioitava tietojen haussa ja maastoselvityksissä. Suokukkoja pesii alueen pelloilla toisin kuin täydentävässä luontoselvityksessä todetaan. Mustapyrstökuirin ja muiden lajien pesimäpaikkoja on saatettu löytää lisää vuoden 2022 jälkeen, joten päivitettyt tiedot tulee tarkistaa ehdotusvaiheessa. WWF:n kiljuhanhityöryhmältä on pyydettävä tiedot äärimmäisen uhanalaisen kiljuhanhen esiintymisestä kaava-alueella.

Linnustovaikutusten arviointi on keskittynyt ja tulee ehdotusvaiheessa keskittää IBA- ja MAALI-alueille. Samalla Ruutikangasta ei saa täysin sivuuttaa, kuten luontoselvityksissä ja vaikutusarvioinneissa on tehty. Mielestämme IBA-alueelle ei kuulu rakentaa asuinalueita, jotka vähentäisivät merkittävästi yhtenäistä peltoaluetta. Limingassa on runsaasti IBA-rajauksen ulkopuolelle jääviä pelto- ja metsäalueita, joilla ei ole erityisiä luontoarvoja. Asuinrakentamista olisi mielestämme järkevintä laajentaa esimerkiksi Ojanperänkankaan, Ketunmaan ja Saunarannan suunnilla IBA-alueen sijasta. Erityisen ongelmallinen on kaavaluonnoksessa Lumijoen pohjoispuolella sijaitseva laaja asuinrakentamiselle varattava alue, joka tulee poistaa kaavasta. Myös muut pienemmät APres-alueet sijaitsevat IBA- tai MAALI-alueella. Nämä muut IBA-alueelle sijoittuvat asuinalueet ovat sen

verran pieniä tai sijainniltaan vähemmän haitallisia linnustoarvoille, että niiden toteuttamisen ainakin osittain näemme mahdollisena. Lumijoentien eteläpuolinen MAALI-alueelle sijoittuva asuinalue on laajuutensa vuoksi ongelmallinen. Se tulee toteuttaa huomattavasti pienempänä ja paremmin olemassa olevaan taajamaan kytkeytyneenä. Mikäli IBA-alueelle halutaan välttämättä rakentaa, on rakentamisen oltava pienimuotoista ja linnustovaikutusarvioiden erityisen perusteellisia. Mikäli arviot osoittavat linnustoarvojen mahdollisesti heikenevän merkittävästi huomioiden myös muu lähialueiden maankäyttö ja tulevat kaavoitustarpeet, on rakentamisesta IBA-alueelle pidättäydyttävä. Tämä on myös Limingan kunnan imagon kannalta viisasta, sillä Liminka on tunnettu monimuotoisesta linnustostaan.

Asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella sijaitsevien rakentamiskohteiden muutto- ja pesimälinnusto on myös selvittävää riittävällä tavalla vaikutusarvioiden tekemiseksi. Pesimälinnuston osalta tämä tarkoittaa kartoituslaskentaa. Linnuston kannalta kaikkein haitallisina rakentamiskohteina Virkkulassa on poistettu, mutta lisäksi kaavaluonnoksesta tulisi poistaa Rantakurvin tien länsipuolelle Luontokeskuksesta noin 250 m etelään sijaitseva rakentamiskohte. Se sijaitsee linnustoltaan runsaalla alueella, ja lisäksi sen alle olisi jäämässä kosteaa lehtoa (vaarantunut luontotyyppi).

Kaavaluonnoksen kaavaselostus sisältää selvityksen Natura-arvioinnin tarpeesta koskien Liminganlahden Natura-alueita. Selvityksen tulos on, että Natura-arviointia ei tarvita, mutta mielestämme tällaista johtopäätöstä ei voi vielä tehdä, koska linnustovaikutukset on käsitelty puutteellisesti. Merkittävimmät mahdolliset vaikutukset Natura-alueeseen liittyvät siihen, että suojeluperusteena olevat lintulajit hyödyntävät peltoalueita lepäily-, ruokailu- ja pesimäalueinaan. Kaavaehdotuksessa esitettävässä selvityksessä tulisi viitata Natura-tietolomakkeeseen ja käsitellä erikseen suojeluperustelajit, joiden kautta mahdollisia merkittäviä vaikutuksia voi syntyä. Muita arvioita esimerkiksi ravinnekuormituksesta pidämme riittävinä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, jotka on kohdennettu alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti niin, että voidaan arvioida laadittavan kaavan merkittävät vaikutukset.

Linnustonselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024).

Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

Muut luontovaikutukset

Viitasammakoselvitystä pidämme tässä vaiheessa riittävänä huomioiden Ruutikankaan alueen lisäselvityksen. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on tarvittaessa kuitenkin selvittävää tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavakarttaan merkittyjen luo-2-kohteiden ei pidä luulla edustavan ainoita mahdollisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Myös liito-orava on huomioitu tässä vaiheessa riittävällä tavalla, mutta mikäli tarkemmassa suunnittelussa rakentamiskohde tai muita maankäyttöpaineita kohdistuu mahdolliseen liito-oravalle soveltuvaan elinympäristöön, on selvitys tehtävä. Saukkoon kohdistuvia vaikutuksia pidämme epätodennäköisinä, mutta laji tulisi huomioida luontoselvityksissä ja kaavaselostuksessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Alueidenkäyttölain 9 § perusteella (merkittävien vaikutusten arviointi) kaava ja kaavaselostus laaditaan riittäväksi suhteessa kaavan tarkoitukseen ja tehtävään. Kaikkea vähemmän merkityksellistä ei ole tarpeen kirjata kaavaselostuksen, jotta selostus säilyy laajuutensa puolesta sopivana ja sitä kautta luettavana.

Lepakkoselvitys on mielestämme puutteellinen, koska kartalla esitetyjen ajoreittien perusteella sitä ei ole kohdennettu laisinkaan asemakaavoitettaviksi suunnitelluille alueille. Lepakoille soveltuvia rakennuksia on kuitenkin ilmeisesti huomioitu jonkin verran muiden selvitysten yhteydessä. Lepakkoselvitys tulee tehdä kattavampana ja paremmin kohdennettuna ehdotusvaiheessa tai viimeistään asemakaavoituksen yhteydessä, mutta myös kaavaluonnokseen sisällytetty määräys purettavien rakennusten tarkastamisesta purun yhteydessä on edelleen tarpeellinen. Ainakin Vanhan Limingan lepakkoalue kuuluu paremmin luokkaan II kuin III.

Täydentävissä luontoselvityksissä ei ole huomioitu luontodirektiivin liitteen IV (a) hyönteisiä. Esimerkiksi siro- ja lummelampikorenon esiintyminen on mahdollista Ruutijärvellä, joten näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee selvittää kaava-alueen lajeille sopivista elinympäristöistä erityisesti siellä, missä maankäyttöön on tulossa muutoksia.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan yleismääräyksissä on kohta (kaavaehdotuksen yleismääräys 12), joka edellyttää alueen vanhojen rakennusten osalta lepakkoselvitystä tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Yhteenvedo

Erityisesti linnustoselvityksiin ja -vaikutusarvioihin tulee kiinnittää huomiota ehdotusvaiheessa, mutta myös luontotyytit on vielä selvitetty puutteellisesti. Lisäksi luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin liittyy joitain lisäselvitystarpeita. Luontovaikutuksia on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti yhteisvaikutukset huomioiden ja maankäyttö on suunniteltava aina mahdollisimman vähän haitallisia vaikutuksia aiheuttavasti.

Esitämme kaavaluonnoksesta poistettavaksi suurta asuinalueita Lumijoentien pohjoispuolella. Laajaa Lumijoentien eteläpuolista asuinalueita on pienennettävä. Myös muiden asuinalueiden rajauksia on tarkasteltava osoittamiemme luontokohteiden (kuva 1) sekä ehdotusvaiheessa tehtävien täydentävien selvitysten perusteella. Yksi erillinen rakentamiskaava tulee poistaa Virkkulassa. Puutteellisiin luo-kohderajauksiin on tehtävä esittämämme korjaukset ja tarkastukset muun muassa Hahtikarin ja Lamperaisen alueilla. Metsätalousvaltaisten alueiden luo-kohteet on rajattava laajemmin ja selvitetävä perusteellisemmin.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavan asemakaavoitettavien uudisalueiden lopullinen laajuus määräytyy asemakaavan laadinnan yhteydessä tehtävien tarkempien suunnitelmien ja selvitysten myötä.

2.2 Limingan seurakunta

Lausunnon alussa on toteavaa tekstiä osayleiskaavatyöstä.

Limmingan seurakunta on osallisena Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavan hankkeessa ja maankäytön suunnittelussa Limingan seurakunnan pappilan ja sitä ympäröivien maa-alueiden osalta.

Limmingan seurakuntakeskus on sijainniltaan ja toiminnaltaan keskustatoimintojen aluetta. Tämä on todettu Oulun seudun yhteistä yleiskaavaa 2020 laadittaessa asettamalla kaavamerkinnäksi C-2 (keskustatoimintojen alue). Alueen luonne ei ole muuttunut. Alueen kaavoituksessa on edelleen pitäydyttävä Oulun seudun yhteisen yleiskaavan käyttötarkoituksessa.

C (keskustatoimintojen alue) tai PY- (julkisten palvelujen alue) alueet on ulotettava rata-alueeseen saakka kuten muutkin keskustan alueet, vaikka ne ovatkin tärinäaluetta. Loogista ja todennäköistä on, että tärinän aiheuttamat haitat rakentamiselle on ratkaistavissa samalla tavalla kuin Lumijoentien pohjoispuolella. Mielestämme on maanomistajan epätasa-arvoista kohtelua sijoittaa EV-alue (suojaviheralue) pelkästään seurakunnan omistamille maille. Tämä Limingan seurakunnan epätasa-arvoinen kohtelu toistuu myös tämän kyseessä olevan kaavaluonnoksen kohdalla sekä Limingan ydinkeskustan uuden asemansaavan asemakaavaluonnoksen kohdalla.

Koska C- tai PY-merkinnät voivat sisältää pysäköinninkin, ei erillistä pysäköintialuetta ole tarvetta osoittaa kunnan kulttuuritapahtumienkin käyttämälle nykyiselle pysäköintialueelle Abramintien ja radan välissä.

Srk:n alueiden strateginen sijainti myös museoalueen ja Abrahamin kulttuuripuiston liikennejärjestelyiden ratkaisemisessa olisi syytä ottaa painokkaasti huomioon kunnan ja srk:n yhteistyössä.

Mielellään niin, ettei srk tarvitse puolustaa etujaan valitusten kautta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava on mittakaavaltaan kaavana selvästi Oulun seudun yleiskaavaa 2020 (muutos ja laajennus) selvästi yksityiskohtaisempi ja tarkempi. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaavassa Limingan pappilan ympäristön käyttötarkoituserkinnät ja laajuudet on harkittu suhteessa alueen kulttuuriympäristöarvoihin, lii-

kenteen aiheuttamiin ympäristöhäiriöihin sekä viheryhteystarpeisiin. Keskustatoimintojen käyttötarkoituksena, joka sallii mm. asumista, ei ole pappilan koilliskulmalla perusteltu raideliikenteen aiheuttamien melu- ja värinävaikutusten vuoksi. Radanvarsi radan itäpuolella (valtatie 8 osayleiskaava) on Pappilan kohdalla laajasti viheraluetta ja viheralue tulee saada jatkumaan verkostona myös Lumijoentien suuntaan. Lisäksi Lumijoentien ja radan eritasoristeys edellyttää ympärilleen tiettyä väljyyttä.

Kaavan ehdotustyössä Pappilan ympäristön PY aluetta on katsottu voitavan laajentaa hieman Lumijoentien ja radan lounaiskulmaan suuntaan.

2.3 Liminka-Lumijoki Hevosystävät ry.

Liminka-Lumijoen Hevosystävien seura ry on alueen ravi- ja ratsuhevosharrastajien yhteinen yhdistys, joka kehittää hevosharrastusta ja osallistuu erilaisiin tapahtumiin. Hevosystävien seura on osallistunut myös Rantakylän alueen virkistysreittien kehittämistyöhön vuosina 2018-2021, jolloin alueen maastopyöräily-, hiihto- ja hevosreitit yhteensovitettiin ja jatkokehitettiin. Limingan Rantakylän-Virkkulan alueen ratsastusreitti on virallisesti perustettu ja maastoon merkitty jo Limingan, Lumijoen ja Siikajoen kuntiin sijoittuvan Jata -reitistöyön yhteydessä 1990-luvulla. Osa virallisista hevosreitistä on nykyisin yhteisiä maastopyöräilijöiden kanssa ja käytäntö maastossa on toiminut hyvin.

Hevosystävien seura toteaa hyvänä, että Rantakylän virkistysreitistö on ositettu kaavassa ja toteaa myös, että alueen ratsuhevosharrastajien keskuudessa on kiinnitetty erityistä huomiota Rantakylän pohjavesialueella liikkumiseen. Mahdollisten jätösten keräämiseen on ohjeistettu alueella liikkuvia ja reittejä käyttäviä harrastajia. Jatkossa tähän ratsukoiden ohjeistukseen voidaan panostaa vielä enemmän. Yhdistys toteaa myös, että yksittäisten ratsukoiden liikkuminen osoitettujen reittien ulkopuolella perustuu jokaisenoikeuksiin, ja on sallittua, mikäli se ei aiheuta vähäistä suurempaa haittaa maanomistajalle. Lisätietoja; <https://www.ratsastus.fi/tallitoiminta/hevoset-ja-jokamiehenoikeudet/>

Kaavaluonnoksessa on osoitettu pohjavesialuetta koskevassa kaavamääräyksessä mm. seuraavaa; "...pohjavesialueella ei sallita hevostiloja eikä uusia eläintiloja". Yhdistys huomauttaa kaavamääräyksen osalta, että hevostila täytyisi määritellä ja ko. kaavamääräys osoittaa myös virheellisesti jo olemassa oleviin luvittuihin eläintenpitopaikkoihin.

Lisäksi eläinsuojan rakennusluvittamisesta pohjavesialueella on oma menettelynsä ja se vaatii ympäristöluvan, missä tarkastellaan tapauskohtaisesti mahdollisuutta; mm. nitriittiasetuksen (1250/2014) puitteissa lantalan ja tallin ominaisuuksia suhteessa tarkempaan tietoon ko. alueen maaperästä ja kyseisen pv-alueen olosuhteista ja virtaussuunnista sekä pyydetään ELY-keskuksen lausunto. Ohjeiden mukainen ja vastuullinen talli ei tuota pohjavesiriskiä ja ulkoilutarhojen perustamistapa sekä aktiivinen hoitaminen edelleen pitävät riskit pv-alueella vähäisenä. Pohjavesialue ei ole rajatun alueen sisällä kauttaaltaan ominaisuuksiltaan samanlainen ja etenkin pohjavesialueen rajalle sijoittuvassa toiminnassa on tämä tapauskohtainen, tarkempaan tietoon perustuva harkinta luvituksen puitteissa tarpeen.

Kaavaselostuksessa todetaan myös ratsastusreiteistä, että ne sijoittuvat nykyisellään pohjavesialueelle ja niitä tulisi pyrkiä linjaamaan uudelleen. Hevosystävien seura toteaa, että hevosen liikkuminen laajan alueen polkuverkostoilla ei aiheuta siinä määrin riskiä pohjavedenpilaantumislle, että tämä ylireagointi kaavassa olisi aiheellista.

Kaavaselostuksessa on esitetty ongelmalliseksi myös nykyisten hevostilojen (termiä tarkennettava) sijoittuminen pohjavesialueelle ja tarve niiden osoittamiselle pohjavesialueen eteläpuolelle. Yhdistys tuo esille kannanotossaan, että pienet yksityishevostallit sijoittuvat kuten muukin vanha rakennuskanta pohjavesialueelle. Maastoissa kulkeminen tapahtuu myös pohjavesialueella jokamiehenoikeudella. On ymmärrettävää, että vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeellä kulkemista on syytä rajoittaa ja noudattaa varovaisuutta, ja ratsukot ovat tähän jo nykyisin varautuneet. Montun vedenottamon lähisuojavyöhykkeellä on kuitenkin muita, suurempaa riskipotentiaalia aiheuttavia toimintoja ja yhdistys pyytää huomioimaan jatkossa, että kaavaselostuksen tekstit ovat kohtuullisia suhteutettuna tähän.

Yhdistys tuo lopuksi esille, että vastuullinen hevosharrastus ei ole todellinen uhka pohjavedelle, eikä aihetta pitäisi liioitella yhden harrastajakunnan kohdalla.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Hevosharrastus on tärkeä osa Limingan kunnan elinvoimaisuutta ja monipuolista harrastusympäristöä. Hevosystävien seuran vastuullinen toiminta harrastajien ohjeistuksessa pohjavesialueella toimisen tavoista on hienoa.

Mielipiteen perusteella pohjavesialueen määräystekstiä on muutettu niin, että se kieltää uudet hevostilat pohjavesialueella. Kielto on katsottu tarpeelliseksi, sillä Rantakylän pohjavesialue on Limingan kunnan vedenhankinnalle ensiarvoisen tärkeä ja koska Rantakylän pohjavesialueen kaivoissa on ollut aika-ajoin ongelmia taudinaiheuttajabakteereista johtuen (ks. lausunto 1.8).

Kaavakartan ratsastusreitimerkintää on muutettu niin, että nuolet kuvaavat suositeltavaa uutta linjaussuuntaa pois pohjavesialueelta. Merkintä on jatkokehittämishoje (ei määräys) tulevaisuutta varten.

2.4 Rantakylän ja Virkkulan kyläyhdistys ry:n hallitus

Rantakylän ja Virkkulan kyläyhdistys ry:n hallitus toivoo, että Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavassa huomioitaisiin Rantakylän vanhan kyläkeskuksen (kuva 1.) merkitys alueen kylien yhteisöllisyyden säilymisen ja kehittämisen näkökulmasta. Toivomme, että kyläkeskuksessa, eli entisen Rantakylän koulun piha-alueella säilytettäisiin alue, jossa kyläläisten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tukeva toiminta olisi jatkossakin mahdollista.

Entisen Rantakylän koulun piha-alueelle on kaavaluonnoksessa kaavoitettu kuusi uutta rakennuspaikkaa olemassa olevan rakennuspaikan lisäksi. Jos alue kaavoitetaan kokonaan yksityisiksi tonteiksi, Rantakylän ja Virkkulan kylien yhteisöllisyyden kannalta tärkeä kyläkeskus on vaarassa jäädä kokonaan yksityisen rakentamisen alle. Vanhan koulun piha on monella tapaa merkityksellinen alue kyläläisille, jonka liikunta- ja leikkitoimintojen jatkuvuus on Limingan kunnan toimesta luvattu säilyttää, vaikka koulu lakkautettiin vuonna 2017. Näiden toimintojen säilyttämistä ja kehittämistä on toivottu kyläläisten toimesta mm. vuonna 2021 toteutetun koulualueen kehittämistä koskevan kyläkyselyn perusteella (kyselyn vastausten pohjalta laadittu ja Limingan kunnalle toimitettu kehittämisrahahakemus mielipiteen liitteenä). Alueen kehittäminen ei ole kuitenkaan edennyt, koska kunta on halunnut odottaa kaavaprosessin valmistumista.

Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeällä alueella sijaitseva, ja maisemallisesti arvokkaiden peltoalueiden sekä lähivirkistysalueen väliin sijoittuva vanha koulualue on pitkäaikainen kyläkeskus, jonka ympärille on useiden kulttuurihistoriallisten sekä kulttuuriperinnön kannalta tärkeiden kohteiden ja muiden vanhojen tilojen lisäksi muodostunut myös uutta rakennuskantaa. Paikan luonteen säilymistä luontaisena kyläkeskuksena tähän päivään saakka on tukenut sijainti, josta on suora yhteys mm. Rantakylän virkistysalueen monipuolisiin reitistöihin sekä Lumijoentiehen, ja sitä kautta Limingan keskustaan. Koulun lakkauttamisen jälkeenkin piha-alueella sijaitseva hiekkakenttä on esimerkiksi talvisin tärkeä ja saavutettava luistelupaikka kaikenikäisille kyläläisille, ja kouluympäristö toimii yhä kohtaamispaikkana mm. erilaisten tapahtumien yhteydessä.

Kyliemme yhteinen historia näkyy koulualueella: pihalla on mm. kyläyhdistyksen toimesta hankittuja leikkivälineitä, koululaisten ja kyläläisten rakentamia puumajoja, sekä koululaisten istuttamia hedelmäpuita. Vanha koulurakennus, joka jätettiin kylmilleen lakkautuspäätöksen jälkeen vuonna 2018, on maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde. Limingan kunnalle on kyläyhdistyksen toimesta välitetty koulurakennuksen tilaan ja tulevaisuuteen liittyviä huolia, ja toivottu ratkaisuja usean vuoden ajan. Sijaintinsa puolesta koulun tontti olisi luonteva kohde osoittaa tukikohta myös alueen virkistyskäyttäjille, urheiluseuroille ja mm. partiotoiminnalle, ja alueen kehittämisen myötä erilaisten kaikkia kuntalaisia ja eri harrasteryhmiä palvelevien tapahtumien järjestäminen olisi mahdollista.

Pitkän ajan kuluessa muotoutunut kyläkeskus on alue, jonka merkityksen sivuuttaminen kaavassa näyttäytyisi kylien näkökulmasta välinpitämättömyytenä alueen historiaa ja kehittämistä kohtaan.

Mielipiteen liitteenä oli myös avustushakemus Rantakylän koulun piha-alueen kehittämiseksi (viite kh 5.11.2028 § 312).

Kuva 1. Kyläkeskuksen/vanhan koulun alueen sijainti kaavaluonnoksessa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen perusteella Limingan kunnalle kuuluvat uudet rakennuspaikat on keskitetty Rantakylän koulun alueelle, sillä niitä ei voida osoittaa pohjavesialueelle eikä maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle. Kunta voi jatkossa rakennuspaikkojen tarkemmassa suunnittelussa pohtia mahdollisuutta toteuttaa rakennuspaikat ympäristöä laajemmin säästävänä rivitalo- tai asuinpientaloyhtiönä yksittäisten isojen rakennuspaikkojen sijaan, jolloin maa-alan tarve olisi vähäisempi ja alueelle jäisi mahdollisesti tilaa myös yhteisölliselle toiminnalle.

Rantakylän koulu on huonokuntoinen ja siellä on sisäilmaongelmia. Rakennus on tarkoitus purkaa. Asiasta ei kuitenkaan ole vielä sellaisia päätöksiä, että koulun suojelumerkintä voitaisiin poistaa.

2.5 Mielipide 2.5

Kaavaluonnoksessa on merkitty kiinteistö 425-404-7-28 merkinnällä maatalousalue. Maanomistajina toivoisimme kuitenkin, että alue saisi merkinnän RM – matkailupalveluiden alue. Alue on ollut yli 10 vuotta matkailukäytössä merkittävänä osana yrityksemme Finnature Oy:n piilokojualueena. Alueella sijaitsevat yritykselle talvisesongin kannalta erittäin tärkeät piilokojut, jonne vuosittain tulee matkailijoita ympäri maailman osana omia matkojamme ja itsenäisinä matkailijoina vuokraten vain piilokojut meiltä. Nämä matkailijat tuovat tuloja Finnature Oy:n lisäksi alueen majoitustoimijoille, ravintoloille, kaupoille ja huoltoasemille. Sekä luonnollisesti tekevät Liminkaa ja Liminganlahden luontokeskusta tunnetuksi maailmanlaajuisesti matkailukohteena. Mielestämme, kaavamerkintä RM olisi luontevampi tontille. Vaikkakin maatalousmerkintä on tietenkin hyvin laaja, sen suhteen millainen käyttö lasketaan maataloudelliseksi, koska varsinaisestihan kyseessä on luonnontarkkailu.

Kaavaluonnoksessa vanhan tienpohjan kulku on muutettu kulkemaan selkeästi viereisen tontin alueelle, tätä emme luonnollisesti voi kannattaa. Finnature Oy tarvitsee selkeän ja helpon kulun asiakkaille suoraan piilokojuille. Jos nyt tontillemme tuleva yhteys siirretään suunnitelman mukaan nykyisestä sijainnistaan kiinteistöjen rajalta selkeästi naapurin puolelle, on sujuva kulku meidän kiinteistöllemme taattava kaikissa olosuhteissa.

Piilokojutoiminta perustuu huuhkajan ja kanahaukan kuvaukseen. Tämä johtaakin seuraavaan huomioon. Kaavaluonnoksessa on esitetty oman tonttimme viereen A-1 asuntoalue merkintää kiinteistön 425-404-7-20 pohjoisreunaan. (poistettu arviot reviireistä ja pesäpaikoista)

Samalla tämä tietenkin tulisi vaikuttamaan Finnature Oy:n mahdollisuuksiin jatkaa piilokojukuvaustoimintaansa alueella, koska uhanalainen huuhkaja, on juuri se laji, miksi kansainväliset asiakkaat paikalle tulevat.

On valitettavaa, että Rambolin laatimassa luontoselvityksessä ei ole ollenkaan mainintaa erittäin uhanalaiseksi määritellystä huuhkajasta. Syystä tai toisesta luontoselvityksen tekijät ovat ohittaneet selvityksessään kokonaan tämän huuhkajareviirin olemassaolon, vaikka se on hyvin paikallisten asukkaiden tiedossa ja komeaäänisenä lintuna varmasti kuuluu kauas. Toisaalta, jos alueelle ei ole osoitettu pöllöjen kuunteluöitä tarpeeksi, niin huuhkajaa on melkein mahdoton huomata muutoin. Toisaalta tämä huuhkajareviiri on julkisesti hyvin tiedossa. Finnature Oy markkinoi huuhkajakojua julkisesti nimenomaan reviiripariskunnalla ja esimerkiksi kunnan matkailupuolen tiedossa nämä kojut varmasti ovat, toisaalta matkailupuoli ei ehkä osaa arvioida lajien uhanalaisuuksia, myös Liminganlahden luontokeskuksella työntekijät osaavat esitellä asiaa, joten voidaan kysyä, millainen pohjaselvitys alueen linnustosta lopulta on tehty luontoselvitystä varten. Huuhkajareviiri on ollut alueella jo huomattavasti ennen kuin Finnature Oy on aloittanut ruokintansa, ainakin 90-luvun alusta lähtien. Lähimmillään huuhkajan pesä on sijainnut alle 50 metrin päässä nyt kaavailusta tontista. Finnaturen kuvaustoiminta on tehnyt reviirin tunnetuksi viimeisen 10 vuoden aikana, joten se on laajasti luontoharrastajien tiedossa niin Suomessa kuin ulkomailla.

Koska kiinteistön 425-404-7-20 reunaan suunniteltu A-1 asuntoalue tulee vaarantamaan erittäin uhanalaisen huuhkajan pesinnät vaadimme, että kiinteistölle ei anneta A-1 statusta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

RM merkinnällä tarkoitetaan yleensä matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä ja hotelleja, joten RM merkintä ei sovellu mielipiteessä esille nostetulle alueelle. Alue on laadittavassa kaavassa osoitettu metsän keskellä olevana peltoalueena MT-merkinnällä, eikä merkintää ole tarpeen muuttaa.

Huuhkaja on huomioitu 14.2.2024 laaditussa luontoselvityksessä.

Naapuritilalle (425-404-7-20) osoitetun uuden rakennuspaikan on katsottu sijoittuvan riittävän etäälle tiedossa olevan uhanalaisen lintulajin pesäpaikasta.

2.6 Mielipide 2.6

Kommentti Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava luonnokseen. Rantakylän vanhan koulun ja lumijoentien väliselle alueelle on kaavaluonnoksessa kaavoitettu hyvin tiiviisti tontteja. Kysymys kuuluukin ovatko tontit riittävän suuria ja onko kaavoitus riittävän väljää alueen muuhun rakentamistapaan verrattuna? Onko noin tiivis rakentaminen sopivaa muuten maaseutumaiseen ympäristöön jossa tontit ovat verraten suuria ja rakennukset hyvinkin väljästi erillään toisistaan?

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan emätilaselvityksen alue säilyy kaavan myötä edelleen haja-asutusalueena. Kaavatyössä on katsottu, että alueelle sijoittuvan yksittäisen uuden rakennuspaikan tulee olla vähintään 2000 m2 laajuinen, jotta alueen maaseutumaisuus ja kylämäisyys säilyvät. Rantakylän koulun alue on kyläaluetta (AT-2), joka on varattu kaavassa nimenomaan maaseutumaiseen asumiseen.

Ks. myös vastine kohdasta 2.4.

2.7 Mieli-pide 2.7

Huomautukset:

Kohta 8.1.10.

- Luonnoksen teksti:

”Pohjavesialueella olevan ja tulevan rakentamisen osalta on kaavassa olevan pohjavesimerkinnän yhteydessä määrätty mm. seuraavaa:

- Alueelle ei saa sijoittaa sellaista uutta teollisuutta tai muuta siihen verrattavaa toimintaa, joka valmistaa, varastoi tai käyttää toiminnassaan pohjavettä vaarantavia kemikaaleja tai muita aineita.
- Pohjavesialueille ei saa sijoittaa sellaisia maalämpöjärjestelmiä, joissa on pohjavedelle vaarallista ainetta.
- Pohjavesialueella ei sallita hevostiloja eikä uusia eläintiloja.
- Jätevesien imeyttäminen tai päästäminen maaperään on kielletty.”

Alueella olemassa olevien hevostilojen salliminen tulee näkyä tekstissä. Eli kohta tulee muuttaa muotoon: Pohjavesialueella ei sallita uusia hevostiloja eikä uusia eläintiloja.

Edelleen kohta 8.1.10

- ”Rantakylän pohjavesialueella nykyisin kulkevia ratsastuspolkuja ei ole osoitettu kaavassa ratsastusreittinä, jotta pohjavesikuormitus muodostuisi jatkossa mahdollisimman vähäiseksi. Ratsastusreittien osalta on ongelmallista, että suurin osa nykyisistä hevostiloista sijaitsee pohjavesialueella ja toisaalta kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää hevostilat pohjavesialueella, mutta ilman hevostiloja ei ole tarvetta ratsastusreiteillekään. Ratasastureittien kehittäminen pohjavesialueen eteläpuoleisella MU-alueella on jatkossakin mahdollista, mikäli hevosten pito kaava-alueella keskittyisi pohjavesialueen eteläpuolelle.”

Teksti tulee korjata esim. toisaalta kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää uudet hevostilat pohjavesialueella, joten tämän hetkinen käyttäjämäärä ei aiheuta haasteita. Lisäksi teksti ”ilman hevostiloja ei ole tarvetta ratsastusreiteillekään” on hyvin ristiriitainen sen kanssa, mitä kunnanarkkitehti sanoi informaatiotilaisuudessa, että kyse siitä, että uusia tiloja ei voida perustaa ko. alueelle. Se, että olemassa olevat hevostilat voivat jatkaa toimintaansa, tulee käydä ilmi!

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Pohjavesialueen kaavamääräystä hevostilojen osalta on korjattu mielipiteessä esitettyyn muotoon; pohjavesialueella ei sallita uusia hevostiloja. Myös kaavaselostuksen tekstejä asian osalta on tarkennettu.

2.8 Mieli-pide 2.8

miksi kirkonkylän alueella olevat vanhat tilat on jätetty kokonaan emätila arvioinnin ulkopuolelle. Koskeehan tämä kaava meitäkin samalla lailla kuin esim. rantakylän tiloja. Haluan että myös kirkonkylällä olevat tilat jotka jäävät uuden kaavan sisäpuolelle otetaan mukaan emätila arviointiin. Varsinkin kun kunta on varaamassa suurta osaa pelloistani tonteiksi. Koska kunnassa toivotetaan tasapuolisuutta kaikille miksei meille osoiteta tontteja omille maille.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen aluerajaus kattaa alueet, joita ei ole tarkoitus asemakaavoittaa, ja jotka ovat potentiaalisesti lähellä nykyisiä kyläalueita. Liminganlahden tulva-alueen suuntaan rajaus on tulvasta johtuen suppeampi kuin Kurranperän metsäalueiden suuntaan. Kirkonkylän alueella rakentamismahdollisuudet tutkitaan asemakaavalla. Limingassa toistaiseksi noudatettu periaate (maapoliittinen ohjelma): Jos kunta ostaa maita asemakaavoitukseen 4ha, myyjä voi saada 1 tontin.

2.9 Mieli-pide 2.9

Limingan lahden osayleiskaava: en hyväksy että rantakylä emäpitäjä selvityksessä ei otettu huomioon koko tilan pinta alaa.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen alueen laajuus on päätetty työn alussa. Alueita, jotka aiotaan asemakaavoittaa, ei voida sisällyttää emätilaselvityksen alueeseen. Muilta osin emätilaselvityksen rajausta määrittää tulva-alue sekä laajat metsäalueet etelän suunnalla, jonne uutta hajakentämistä ei tule osoittaa.

2.10 Mielipide 2.10

Muutamia huomioita vireillä olevaan Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan koskien Liminkajoen vartta Alapääntien osalta:

1. Kaavassa kohdistuu res-merkinnällä laajoja alueita, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisema-alueita. Onko siis koko alue tarkoitus tuhotta rakentamalla pellot täyteen taloja? Tämä tuntuu aika ihmeelliseltä.
2. Res-merkintöjä ja virkistysalue-merkintöjä ollaan vedetty pääsääntöisesti maille, jotka eivät ole kunnan hallussa. Vaikka kyse onkin vasta osayleiskaavasta, niin voisi olettaa, että kunta olisi käynyt edes joitain keskusteluja myös maanomistajien kanssa.
3. Monet alueet ovat olleet vuosisatoja samojen sukujen hallussa ja tällä kaavalla näihin puututtaisiin kovalla kädellä.
4. Pellot ovat edelleen maanviljelyskäytössä, joten tämä kaavamuutos vaikuttaisi suuresti myös näihin asioihin.

Nämä asiat ainakin tulisi ottaa huomioon ennen kuin tällaista osayleiskaavaa lähdetään viemään eteenpäin ja miettiä voisiko asioita hoitaa myös toisin kuin nyt ollaan tekemässä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue "Limingan lakeuden maisema-alue" (VAMA 2021) on hyvin laaja alue, jonka sisään Limingan kunnan nykyinen keskusta sijoittuu. Kuntakeskustan tuntumassa tarvitaan tulevaisuudessa asumiselle uusia reservialueita ja niitä voidaan toteuttaa maisemakokonaisuuden kannalta järkevällä tavalla. Kirkon ympäristö on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue (RKY 2009 / Limingan kirkko ympäristöineen). RKY-aluearajauksen alueelle sijoittuu uudisaluetta vain pieneltä osin Puodinmäen alueella. Kaavaehdotukseen ko. uudisalueen rajausta on pienennetty maisemavaikutusten vähentämiseksi. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan osoitetuilla aluevarauksilla kunta on tuonut avoimesti ja läpinäkyvästi esille jatkokehittämisen reservialueet.

Keskustelut maanomistajien kanssa mahdollisesti asemakaavoitettavista reservialueista ovat hitaita ja vievät aikaa, eikä kattaviin ja laajoihin neuvotteluihin ole ollut resursseja yleiskaavatyön aikana. Vuorovaikutus ja keskustelut maanomistajien kanssa käynnistyvät vaiheittain, sillä laajoja reservialueita ei asemakaavoiteta kerralla. Tulevan vuorovaikutuksen myötä toivotaan, että maanhankinnassa päästään neuvotteluihin, jotka huomioivat sekä Limingan kunnan että maanomistajien intressit.

Kaavaprosessin aikana pidetään alueidenkäyttölain mukaiset yleisötilaisuudet (MRL/AKL 62 § ja 65 §). Luonnosvaiheen yleisötilaisuus pidettiin 24.10.2024. Ehdotusvaiheen yleisötilaisuus pidetään kaavaehdotuksen nähtävillä olleessa.

2.11 Mielipide 2.11 (2 allekirjoittajaa)

Yleisesti ottaen luonnos on laadittu erittäin asiantuntevasti ja yksityiskohtaisesti ottaen huomioon monet selvitykset ja havainnot alueesta. Haluaisimme kuitenkin, että seuraavat seikat huomioitaisiin kaavaluonnosta viimeisteltäessä:

1. Kamrock Oy:n vireillä oleva maa-aines- ja ympäristölupahakemus

Suurin huolen aiheemme lukiessamme luonnosta on se, ettei luonnoksen laatija ole selvillä ja/tai häntä ei ole kunnan viranomaisten toimesta informoitu vireillä olevista lupahakemuksista. Ainakaan luonnosta lukiessa tästä seikasta ei ole mitään mainintaa.

Kamrock Oy haki maa-aines- ja ympäristölupaa Oulun seudun ympäristötoimelta 8.3.2022 ja viranomaisen pyynnöstä täydensi hakemusta 10.11.2023 Mätäsuon luontoselvityksellä. Liitteet löytyvät osoitteesta: <http://asiakirjat.ouka.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=2766615>.

Rantakylän virkistys- ja asuinalueen läheisyyteen ja I-luokan pohjavesialueen tuntumaan on siis suunnitteilla Kamrock Oy:n lupahakemuksessa esitetty maa-aines- ja kallioulouhos sekä ruokamullan tuotantoalue. Louhos kallioliouhoksen räjäytyksineen ja murskauksineen tulisi sijoitamaan kolmen kilometrin etäisyydellä Limingan kuntakeskuksesta ja vain 320 metrin etäisyydellä lähimmästä uudesta omakotitalosta Pynnössä, ja kaavaluonnoksessa on osoitettu uusia asuinpaikkoja vielä lähemmäksi. Louhoksen suunniteltu toimintaikä olisi 10 vuotta ja louhittava kallioliouhosmäärä yli miljoona kuutiometriä. Louhokselta tapahtuvaa lastausta ja liikennöintiä olisi mahdollista toteuttaa jokaisena viikonpäivänä ympäri vuorokauden. Mikäli louhos saisi toimintaluvan, se häiritsisi merkittävästi ja pitkävaikutteisesti Ylipään ja Rantakylän alueen asuin- ja loma-asuntojen asuinrauhaa, Rantakylän alueelle ansiokkaasti kehitetyn virkistysalueen käyttöä, toimintaa ja jatkokehittämistä laajalla alueella, luonnonympäristöä sekä lisäksi vaikeuttaisi metsätaloustoimintoja viereisillä kiinteistöillä. Louhoksen toiminnasta aiheutuvat melu-, pöly- ja värinähaitat lähimmille asukkaille sekä virkistysalueen käyttäjille olisivat kohtuuttoman suuret. Lisäksi alue sijoittuu kunnan tärkeän Rantakylän I-luokan pohjavesialueen tuntumaan, eikä hakemuksen esittämät ylimalkaiset vaikutustarkastelut vakuuta, etteikö pohjavesialue vaarantuisi, mm. mallinnukset ja tarkemmat tutkimukset kalliopohjavesien muodostumisesta ja kulkeutumisesta puuttuvat, samoin ruokamullan valmistusprosessin ja vesienhallinnan tarkempi kuvaus. Louhoksen vaikutukset ympäröivän alueen pinta- ja pohjavesiolosuhteisiin ovat monimutkaisia ja osittain ennalta arvaamattomia, eikä lupahakemuksessa esitetä vakuuttavasti näitä vaikutuksia.

Kaavaluonnoksessa nimenomaan mainitaan kohdassa 3.1.12, että merkittävimmät pohjaveden riskitekijät Rantakylän pohjavesialueella ovat maa- ja metsätalous, maa-ainesten otto sekä asutus. Pohjavesien pilaantumisen ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista. Kohdassa 3.1.13 mainitaan, että Rantakylän harjualueelta maa-aineksia on otettu runsaasti 1950-luvulta lähtien. Maa-aineistonottoalueet ovat lammikoituneet. Rantakylän maa-ainesisvarat harjualueella on kulutettu loppuun, eikä uusia ottoalueita voida avata pohjavettä vaarantamatta. Kohdassa 3.2.1 mainitaan, että ehkäistään melusta, värinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja ja että, haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen. Kaava-alueelta on saatu tuore pesimähavainto rauhoitetusta huuhekajasta. Huuhkajan reviiirillä ja pesäpaikalla voi olla vaikutuksia jatkossa mm. ulkoilureitistöjen suunnitteluun.

Näin ollen on äärimmäisen tärkeää, että näin mittava maa-aineksen louhiminen esitetyllä alueella estetään tulevalle kaavalle.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kesäkuussa 2024 tehdyn päätöksen mukaan Oulun seudun ympäristötoimi ei myöntänyt Kamrock Oy:lle maa-aines- ja ympäristölupaa alueelle. Kyseisen maanottoalueen merkittävimmille Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaan ei ole perusteita.

2 Hevostenpito ja ratsastusreitit

Haluaisimme lisätä luonnoksen laatijalle tiedoksi, että hevosten pitäjien on lakisääteisesti ilmoitettava hevoseläinten pitopaikat kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Näin ollen luonnoksen kohtaan 3.1.10, voidaan päivittää ajantasainen tieto ja mainita myös tietolähde. Ohessa linkki Ruokaviraston sivulle, joka on valvova viranomainen: <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/hevoselaimet/hevoselaimen-pitajan-ja-pitopaikan-rekisterointi/>.

Luonnoksessa mainitaan, että "kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää hevostilat pohjavesialueella". Tälle väittämälle ei ole annettu mitään perusteluita, joten joko se tulee perustella tai poistaa luonnoksesta. Pyytäisimme luonnoksen laatijaa myös ottamaan huomioon Oulun seudun ympäristötoimen vuonna 2019 julkaisseen "Hevostalliohjeen", jossa määritellään tarkat vaatimukset hevostenpitopaikoille, myös pohjavesialueella. Ohje löytyy linkistä:

<https://www.ouka.fi/documents/64417/212256/Hevostalliohje+2019%2C+p%C3%A4ivitetty.pdf/ec29b4cd-25d1-4488-9472-cd8e0320bf09>.

Ihmettelemme millä perusteella jokaisenoikeuksiin ja -velvollisuuksiin puututaan tässä luonnoksessa useammassakin kohdassa, viitataan liikkumiseen hevosella maastossa. Luonnoksessa mainitaan "Prosessin aikana syntyneet tavoitteet". Teksti jatkuu: Pohjavesialueelle ei ole osoitettu kaavassa ratsastusreittejä. Ratsastusreittejä ei ole osoitettu pohjavesialueelle, jossa ne myös osin nykyisin kulkevat. Tältä osin ratsastusreittejä tulee jatkossa pyrkiä linjaamaan uusiksi niin, etteivät ne kulje pohjavesialueella. Rantakylän pohjavesialueella nykyisin kulkevia ratsastuspolkuja ei ole osoitettu kaavassa ratsastusreittinä, jotta pohjavesikuormitus muodostuisi jatkossa mahdollisimman vähäiseksi. Ratsastusreittien osalta on ongelmallista, että suurin osa nykyisistä hevostiloista sijaitsee pohjavesialueella ja toisaalta kaavassa oleva pohjavesimääräys kieltää hevostilat pohjavesialueella, mutta ilman hevostiloja ei ole tarvetta ratsastusreiteillekään. Ratsastusreittien kehittäminen pohjavesialueen eteläpuoleisella MU-alueella on jatkossakin mahdollista, mikäli hevosten pito kaava-alueella keskittyisi pohjavesialueen eteläpuolelle.

Yllättävän paljon on siis annettu palstatilaa ratsastamiselle, mutta millä perusteilla, se ei testistä selviä. Puhutaanko tässä hevosten ulosteista? Jos näin on, ensinnäkin ratsukoiden määrä alueella on erittäin pieni ja vain osa ratsastuksesta suuntautuu ratsastusreiteille (ratsukot käyttävät ratsastuskenttää tai matkaavat maneesille). Hevoset ulostavat erittäin harvoin ratsastuksen aikana. Lisäksi on ratsukoita, jotka kuljettavat mukanaan välineitä kakan keräämiseen pussiin, jos hevonen sattuu kakkaamaan sellaiseen kohtaan, josta on haittaa. Kyseiset ratsukot myös välttävät varsinaista virkistysaluetta ja suuntaavat kauemmaksi saadakseen rauhallisemman virkistyskoemuksen.

Jos hevosten liikkumisen alueella ei voida todistaa aiheuttavan vähäistä suurempaa haittaa maanomistajalle, maankäytölle tai luonnolle, pyydämme kunnioittamaan jokaisenoikeutta ja poistamaan yllä mainitut kohdat luonnoksesta ja liittämään nykyiset reitit karttaan.

Muutoin ehdotamme tasapuolisuuden nimissä rajoitettavan myös muiden liikkumista. Suurin huoli on moottoriajoneuvoilla ajo metsissä (mikä on luonnoksessakin mainittu) ja uimamontun parkkipaikka ajoneuvoineen. Jo erittäin pieni määrä polttoainetta voi pilata pohjavesialueen lopullisesti. Oman paineensa pohjavedelle aiheuttaa koirat ja ihmiset ja heidän eritteensä sekä roskaaminen, varsinkin frisbeegolf radan alueella. Emmekä haluaisi erikseen nostaa esiin sitä tosiseikkaa, että pohjavesialueella sijaitsee hautausmaa. Luonnoksessa se on kuitattu seuraavilla kommentteilla: Limingan seurakunta on toiminnanharjoittajana huomionnut ympäristöarvot hyvin hautausmaan hoidossa. Hautaus toiminnan vaikutukset pohjavesille ovat tutkimusten mukaan yleensäkin vähäisiä, tosin lääkejäämät voivat aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle. Kokonaisuudessaan Rantakylän pohjavesialueella sijaitsevan hautausmaan aiheuttama riski pohjavedelle arvioidaan vähäiseksi. Miten ihmisruumis eritteineen ja jäämineen ja mätänemistuotteineen voidaan arvioida hevosen kakkakasaa vähäisemmäksi riskiksi, varsinkin jos se kasa asianmukaisesti siivotaan pussiin ja toimitetaan vaatimusten mukaiseen lantalaan? Anteeksi tämä kärjistyminen, mutta yritän ymmärtää logiikan miten asioita on luonnosta laadittaessa arvioitu.

Toivotamme menestystä luonnoksen päivittämiseen!

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Mielipiteen perusteella pohjavesialueen määräystekstiä on muutettu niin, että se kieltää uudet hevostilat pohjavesialueella. Kielto on katsottu tarpeelliseksi, sillä Rantakylän pohjavesialue on Limingan kunnan vedenhankinnalle ensiarvoisen tärkeä ja koska Rantakylän pohjavesialueen kaivoissa on ollut aika-ajoin ongelmia taudinaiheuttajabakteereista johdun (ks. lausunto 1.8).

Kaavakartan ratsastusreittimerkintää on muutettu niin, että nuolet kuvaavat suositeltavaa uutta linjaussuuntaa pois pohjavesialueelta. Merkintä on jatkokehittämishoje (ei määräys) tulevaisuutta varten.

2.12 Mieli pide 2.12

Tarkastellessani tuota osayleiskaava luonnosta huomasin että omistuksessani oleva kiinteistö (425-403-4-64), on kaavakartta luonnoksessa merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi, mikäli tulkitisin karttaa oikein. Tätä se ei kuitenkaan ole enkä hyväksy että se sellaiseksi kaavamuutoksen myötä merkitään. Tilalla on metsätalous toimintaa ja tätä kyseistä yllä mainittua kiinteistöä käytetään sitä tukeviin toimintoihin. Kiinteistöllä sijaitsee lisäksi vanha aittarakennus, joten peltoalueeksi tämä ei kuulu. Kiinteistölle pitää jäädä myös mahdollisuus saada rakentaa tulevaisuudessa. Kiinteistö ei ole koskaan ollut peltoaluetta vaan maataloutta tukevien toimintojen käytössä kuten koneiden ja eläinten rehujen varastoinnissa.

Jos Liminganlahden osayleiskaavaa arvioi maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi, niin peltoalueet merenpuoleiselta puolelta Lumijoentietä olisivat pikemminkin tätä eli Lumijoentien pohjoispuolella.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

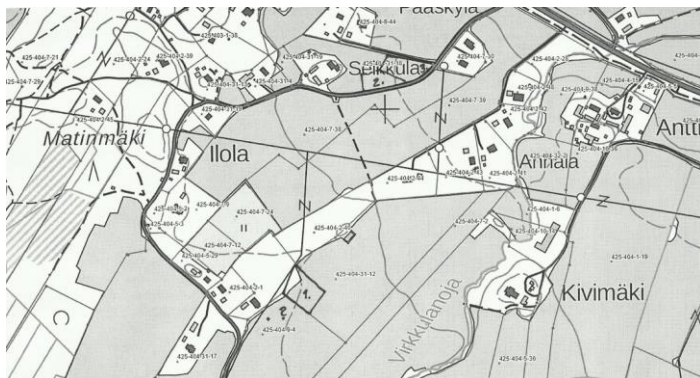
Tilan 425-403-4-64 alueet kaava-alueella sijoittuvat kolmeen erilliseen osaan. Mielipiteessä tarkoitettaneen kyläalueella olevaa pientä palstaa, joka sijoittuu tilan 425-403-4-69 eteläpuolelle. Ko. palstalle ei voida emätilaselvityksen perustuen osoittaa uutta rakennuspaikkaa, mutta palstaa (425-403-4-64) on mahdollista käyttää läheisten jo olemassa olevien rakennuspaikkojen lisäalueena, ei erillisenä rakennuspaikkana. Tällä perusteella kaavaa on muokattu niin, että pääosa palstasta on osoitettu AT-2 alueeksi.

2.13 Mieli pide 2.13

Koskien suunniteltua Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavaa ja siihen merkittyjä rakennusoikeuksia (tontteja), haluan tuoda esille rakennuspaikkojen lisäämisen osayleiskaavasunnitelmaan. Rakennusoikeuslaskelma ei mielestäni ole oikeudenmukainen, koska siinä ei huomioida miten rakennusoikeutta on käytetty emätilaan nähden. Itse asun "emätilalla", mutta siitä ei omistusaikani ole myyty yhtään tonttia. Toisin kuin tilasta lohkotun alueen omistaja on käyttänyt "emätilan" rakennusoikeutta 4 (neljän) rakennuspaikan verran, jolloin mielestäni rakennusoikeutta ei voida poistaa emätilalta.

Toivonkin saavani 3 (kolme) rakennusoikeutta omistamilleni 425-404-31-12 (Uusi-Seikkula) sekä 425-404-31-18 (Vanha-Seikkula) Virkkulassa. Varsinkin Uusi-Seikkula - kiinteistön merkintä peltomaiseman säilyttämisalueena ihmetyttää, koska aivan viereen on kuitenkin annettu mahdollisuus omakotitalon rakentamiselle (tonttivaraus kiinteistö 425-404-9-4). Liite 1.

Lisäksi pohjavesialue rajoittaa rakentamista Vanha-Seikkulan tilan alueelle. Tämäkin tulisi kohtuuden nimissä ottaa huomioon rakennusoikeuksia ajateltaessa. Kunta mielellään haluaa tehdä ulkoilureittejä yksityisten omistamille maille ja vesilaitos tehdä mittauksia uusien vedenottamojen suhteen, kuitenkin mitenkään huomioimatta maa-alueiden omistajia. Tässäkin suhteessa olisi kohtuullista kunnan tulla vastaan sellaisissa asioissa, joissa se voi kuunnella myös maanomistajan toiveita. Mieli piteen liitekartta alla.

Tontit: 1. Huhta (Uusi-Seikkula) ? Naapurikiinteistölle merkitty rakennuspaikka
2. Vanha-Seikkula
3. - - -

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksytyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Käytettyjen mitoitusperusteiden mukaan emätilan 425-404-9-11X laskennallinen rakennusoikeus on 3 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 3 olemassa olevaa rakennuspaikkaa, uusia rakennuspaikkoja ei ole mahdollista osoittaa. Mieleni-teessä mainitun naapurin rakennusoikeus perustuu samoihin mitoitusperusteisiin kuin kaikilla muillakin kiinteistöillä emätilaselvityksen alueella.

Ks. Ruutikankaan-Limminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

2.14 Mielipide 2.14

Hei, asun itse Virkkulassa omassa rauhassa metsän siimeksessä. Tämän uuden kaavan mukaan minun kotini ympärille olisi tulossa viisi tonttia. Meidän perhe muutti tähän (aikatunnistetieto poistettu) juuri sen takia, että saataisiin asua omassa rauhassa. Omassa rauhassa asuminen on ollut aivan mahtavaa ja tästä alueesta on tullut tällaisenaan meille rakas. Meitä hirvittää ajatus siitä, että yhtäkkiä meidän mustikkamaillamme, puolukkamäellä ja koulupolulla olisikin viiden talon rakennustyömaat. Kotimme ei enää olisikaan luonnon helmassa, vaan asutusalueella.

Ehkä tästä ei ole mitään hyötyä, mutta kerroimpahan mielipiteeni:) Jos kaavaa ei voi muuttaa, laittakaa ainakin nii järkyttävät hinnat tonteille, ettei kukaan halua ostaa niitä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Rantakylän – Virkkulan alueelle on vuosien saatossa useaan otteeseen toivottu uusia rakennuspaikkoja, jonka vuoksi alueen rakentamismahdollisuudet on päätetty selvittää emätilaselvityksellä ja nyt laadittavalla kaavalla. Maanomistajat eivät halunne luopua emätilaselvityksessä heille osoitetuista tonteista.

2.15 Mielipide 2.15 (+ 2 muuta nimeä)

Vastustamme Matinmäen kaavoitusta koska: täältä kaadettaisiin todella paljon puita ja rakennustyömaat häiritsisivät. Meiltä lapsiltakin lähtisi todella paljon leikkutilaa koska ei voisi liikkua metsässä enää niin paljon kuin yleensä. Meidän koulupolkuakin jäisi talojen alle. Mustikka ja puolukka metsätkin kärsisivät ja vähenisivät. Joten emme haluaisi että tänne tulisi taloja. Meidän mielestä tuo olisi todella huono idea että tänne tulisi kaavoitetut talon paikat. Toivomme että mielipiteitämme kuunneltaisiin. T: (3 nimeä ja iät poistettu) Matinmäeltä Virkkulasta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE: Ks. mielipiteen 2.14 vastine.

2.16 Mielipide 2.16 (2 allekirjoittajaa)

Vaadin, että Limingan kunnassa tehdyn Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan rakennuspaikkojen mitoitusperusteita muutetaan tilan 425-402-33-55 Ylikokko osalta, ja tilalle annetaan yksi (1) uusi asuinrakennuksen rakennusoikeus.

PERUSTELUT

Limingan ja Lumijoen kunnat ovat Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan "Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 23.11.2021" todenneet, että Rantakylän alue on maaseutumaisista ympäristöistä, jota ei asemakaavoiteta. Mahdollinen lisärakennusoikeus selvitetään ja ratkaistaan emätilaselvityksen perusteella. Emätilaselvityksessä on uuden asuinrakennuspaikan saamisen mitoitus tehty liian tiukaksi tai emätilaselvitys on tehty puutteellisin tiedoin, koska uusia rakennuspaikkoja on selvityksen mukaan tulossa Rantakylän alueelle vain 29 kappaletta.

Omistamani tilan Ylikokko 33:55 (kantatilaselvityksessä alkuaan 425-402-33-25X) ja siitä aikoinaan erilleen maanmittaustoimituksessa (lohkominen tai halkominen) lohkotulla tilalla 425-402-33-49 Kangaskokko on kantatilaselvityksen mukaan yhteensä kolme (3) kappaletta "Potentiaalisia uusia rakennuspaikkoja". Tilalla 425-402-33-55 Ylikokko ei kantatilaselvityksen mukaan ole "Nykyisiä rakennuspaikkoja", ja sille on yksi (1) "Laskennallinen rakennusoikeus", yksi (1) "Jäljellä oleva laskennallinen rakennusoikeus" ja näin myös yksi (1) "Potentiaalinen uusi rakennusoikeus". Lopussa on tilan 425-402-33- 25X Ylikokko "Total" kohdassa todettu kantatilalla olevan yksi "Potentiaalinen uusi rakennusoikeus" joka on merkitty tilalle 425-402-33-49 Kangaskokko.

Tehdyn selvityksen mukaan kantatilasta 425-402-33-25X Ylikokko lohkottu tila 425-402- 33-42 Haatila on luettu vähentävänä rakennusoikeutena virheellisesti kokonaan vain omistamamme nykyisen tilan 425-402-33-55 Ylikokko rakennusoikeudesta.

Tämän muistutuksen liitteenä on kantatilasta 425-402-33-25X Ylikokko lohkotun tilan 425- 402-33-42 Haatila lohkomiskirja. Lohkomiskirjassa on kantatilan 425-402-33-25X Ylikokko omistajiksi 8.3.1956 merkitty nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä). Lohkomiskirjan yhdistelmässä on tilan 425-402-33-43 Ylikokko omistajiksi merkitty samat henkilöt, sillä muutoksella, että nimi (poistettu tietosuojasyistä) kuoltua on myyjänä hänen jälkeä muodostunut perikunta. Tämä omistusoikeus osoittaa ne henkilöt, jotka ovat yhdessä myyneet lohkotilan 425-402-33-42 Haatila.

Myöhemmin on edellä kerrottujen henkilöiden yhteisomistus tilaan Ylikokko purettu, jonka mukaan muodostettiin 3.3.1970 tilat 425-402-33-44 (nykyisin 425-402-33-49) Kangaskokko ja 425-402-33-45 (nykyisin 425-402-33-55) Ylikokko. Tilajako on tehty palstojen pituussuuntaan, joka osoittaa yhteisomistuksen olleen puoliksi kummallekin.

Koska tila 425-402-33-42 Haatila on myyty yhteisomistuksessa olevasta tilasta, ei käytettyä rakennusoikeutta voi lukea vain toisen myöhemmin syntyneen tilan myymäksi alueeksi.

Me allekirjoittaneet nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) olemme ostaneet tilan 425-402-33-55 Ylikokko nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä) pojalta nimi (poistettu tietosuojasyistä) ja nimi (poistettu tietosuojasyistä). Näin olemme oikeutettuja siihen rakennusoikeuteen, joka tilalle 425- 402-33-55 Ylikokko kuuluu tehtyyn kantatilaselvitykseen esittämämme uusien asiakirjaselvitysten mukaan.

Lopuksi

Edellä olevien selvitysten mukaan katsomme, että molemmille tiloille laskennallisesti tulevat puolikkaat rakennusoikeudet tulee pyöristää ylöspäin, antamalla molemmille tiloille yksi uusi rakennusoikeus. Tätä ei voi pitää kohtuuttomana, koska molempien tilojen rakennusoikeuslaskelmat ylittävät reilusti yhden uuden rakennuspaikan tarvitsevan pinta- alamäärän.

Kun yksi uusi rakennusoikeus merkitään laadittavaan osayleiskaavaan tilalle 425-402-33- 55 Ylikokko, toteutuu asiassa myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Mielipiteen mukana on ote lohkomiskirjasta ja maarekisteriotteita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Käytettyjen mitoituserusteiden mukaan emätilan 425-402-33-25X laskennallinen rakennusoikeus on 2 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 1 olemassa oleva rakennuspaikka, emätilan alueelle on mahdollista osoittaa yksi uusi rakennuspaikka. Koska kiinteistö 425-402-33-49 on emätilan alueella olevista kiinteistöistä pinta-alaltaan suurin, emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus tulee kohdistaa sille.

Kiinteistön 425-402-33-42 olemassa oleva rakennuspaikka on otettu huomioon koko emätilan rakennusoikeuden suuruutta määritettäessä eikä sitä ole kohdistettu yksittäisiin kiinteistöihin. Näin ollen ko. olemassa oleva rakennuspaikka vaikuttaa vähentävästi yhtä lailla myös kiinteistön 425-402-33-49 uuden rakennusoikeuden määrään. Jotta emätilan alueelle (esim. kiinteistölle 425-402-33-55) muodostuisi mielipiteessä pyydetty lisärakennuspaikka, emätilan pinta-alan tulisi olla yli 15 hehtaaria.

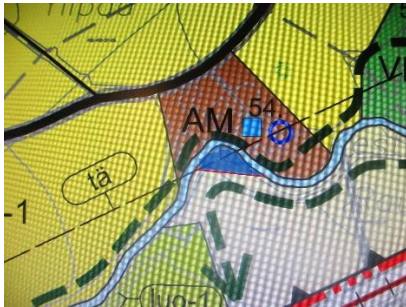
Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksytyihin mitoituserusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoituserusteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuh-

teet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

2.17 Mielipide 2.17

Ehdotan Ylikestilän tilan 37:25 talouskeskuksen, kaavamerkintä AM 54, aluetta laajennettavaksi Liminganjoen toiselle puolelle, viljelemättömälle alalle, liitteenä olevan kartan mukaisesti. Alalla on vanha pajarakennus ja ala liittyy sillalla välittömästi pihapiiriin. Aikaisemmin alalla on ollut muitakin talousrakennuksia.

Mielipiteen liitekartta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tilan alueella oleva joen eteläpuoli on osoitettu kaavassa maatalousalueeksi (MT), mikä sallii maatalouteen liittyvän toiminnan. AM alueen laajentaminen joen eteläpuolelle ei ole perusteltua, sillä jokivarressa tulee huolehtia ekologisen viherkäytävän jatkumista joen suuntaisesti (ks. kaavamerkintä Ekologinen käytävä).

2.18 Mielipide 2.18

1. Kiinteistöllä 425-404-6-18 Matturi on merkitty kaksi rakennuspaikkaa. Toinen rakennus ei ole ollut asumiskäytössä 30 vuoteen merkitty violetillä värillä (ei saa purkaa) Purku ei suunnitelmassa mutta voiko tontille rakentaa uuden as.rak. vanhan pihapiirin ulkopuolelle. Ympäröivä pelto on myös omistuksessa. Jos ei niin voiko rakennuspaikan siirtää jollekin muulle omistuksessa olevalle tilalle.

2. Tein kunnan kanssa maan vaihtokaupan 2019. Luovutin limingan kunnalle tilasta 425-404-1-19 Eskuri 14.76ha ja 425-404-6-17 Matturi 6.58ha pohjaveden nostoon ja kunnan virkistys ja ulkoilu alueeksi. Sain tilalle kunnalta tilalta 425-402-49-46 Tornionkunta 17.87ha pelto ja tie ja joutomaata. Vaihto tehtiin ilman välirahaa. Kunta saa vaihdon johdosta rakennuspaikan. Minun oikeustajuun ei mene että yhteiskunnan kanssa tehty vaihto vie tilaloilta Eskuri ja Matturi rakennuspaikan. Olen luovuttanut valtiolle sekä soiden että rantojen suojelualueiksi maita eikä nämä ole rasittaneet kantatila tuolla lailla. Olisiko tuossa pohdinnan paikka. Omistan tuon vaihdonkin jälkeen maita virkistys ja ulkoilu alueella. En ole ollut koskaan vastaan ulkoilu ja hiihtoreittien rakentamiselle. Toivottavasti homma jatkuu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tilalle 425-404-6-18 kaavassa osoitetut rakennuspaikat ovat olemassa olevia, eivät uusia, joten niitä ei voi siirtää. Tilalla 425-404-6-18 on siis maanomittauslaitoksen rekistereissä (kartta-aineisto) kaksi olemassa olevaa asuinrakennusta, eikä emätilaselvityksen perusteella tilalle voida osoittaa lisää rakennusoikeutta.

Tilaa 425-402-49-46 ei löydy ajantasaisesta maastotietoaaineistosta.

2.19 Mielipide 2.19 (2 allekirjoittajaa)

Rantakylä-Virkkulan rajalla sijaitsevan Kurrannerän metsät ja rämeet ovat hyvin monimuotoisia luonnoiltaan. Yleisesti Limingan kunnan länsiosissa eli taajaman, vt8:n ja Lumijoen välisellä alueella ojitettavissa suokohteissa on hyvin niukasti. Kohteet ovat pieniä, kosteita suopainanteita, jotka ovat merkittäviä niin luonnon kuin maisemankin kannalta. Nämä suokohteet ja niiden reunojen vaihtumisaalueet ovat tärkeitä monien suo- ja metsälajien kannalta esim. pyy ja hömötiainen.

Direktiivilajisto ja niiden huomioiminen

Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja, joihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää.

Luontodirektiivin liitteen IV lajien tiukka suojelu ja erityisesti liitteen IV (a) eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen- ja heikentämiskielto tulevat usein esille erilaisen ympäristöä muuttavan toiminnan ja sellaisen suunnittelun yhteydessä. Kaavaluonnoksen tausta-aineistoiksi laaditut selvitykset eivät anna luotettavaa kuvaa direktiivilajien elinalueista, ja selvitysten hyvin niukka työmäärä suhteessa kaava-alueen laajuuteen huomioiden tämä on väistämättä tulos. Pelkästään Kurrannerältä on havaintoja EU:n luontodirektiivi IV liitteen lajeista: ilves (säännöllisesti), susi, koivuhiiri, pohjanlepakko ja viitasammakko. Viitasammakot lisääntyvät Kurrannerällä Metsäkeskuksen kaivamalla vesiensuojelukosteikoilla. Kurrannerän ja Virkkulan välisellä alueella on usein havaintoja pohjanlepakoista, ja Kurralla on havaittu jopa viisi yhtä aikaa saalistavaa pohjanlepakkoa, mikä viittaa vahvasti yhdyskuntaan. Kaavoitusta varten laaditun luontoselvityksen tiedot ja analysointi lepakoiden elinympäristöistä on olematon ja selvitykset täysin tekemättä.

Uhanalainen, silmälläpidettävä ja harvalukuinen lajisto sekä luonnon monimuotoisuus

Luonnonsuojelulain (9/2023) 76 §:n mukaisesti viranomaisen on otettava uhanalaiset eliölajit huomioon kaavoitusta koskevassa päätöksenteossa.

Suovenhokas on pieni yöperhoslaji, joka on luokiteltu Suomen uhanalaisarvioinnissa erittäin uhanalaiseksi (EN), ja se on myös yksi Suomen kansainvälisistä vastuulajeista. Suovenhokkaasta on havaintoja Kurrannerjärven lähirämeiltä. Isoristihämähäkki, josta on alle sata havaintoa Suomesta, löydettiin Kurrannerältä 11.9.2019. Kurrannerän lajimäärä suurperhosten osalta on tällä hetkellä 343 lajia, joista 44 päiväperhosta.

Lintulajeista Kurrannerän alueella pesivinä (pesimävarmuusindeksi 7-8) ovat mm. silmälläpidettävät (NT) kanahaukka, helmipöllö, närhi, taivaanvuohi, västäräkki ja vaarantuneista (VU) haarapääsky, varpuspöllö, töyhtötiainen, pyy ja erittäin uhanalaisista (EN) hömötiainen. Lisäksi lähistöllä pesii erittäin uhanalainen (EN) huuhkaja. Kurrannerältä on havaintoja 116 lintulajista. Kaikki havainnot sijoittuvat 1 km x 1 km alueelle.

Kaavan vaikutukset

Yleiskaavoitus on hyvin toteutettuna tarpeellinen ja hyvä maankäytön suunnittelun yhteensovittamisen väline. Näinä päivinä maankäytön suunnittelussa korostuvat useat huomioitavat asiat, joista ei vähäisimpänä ilmastomuutos ja luontokadon torjunta. Jokainen kunta osaltaan voi vaikuttaa hiilidioksidipäästöihin ja biodiversiteetin säästämiseen pienillä ja suuremmilla asioilla nimenomaan kaavoituksen kautta.

Nyt tarkasteltavana olevan yleiskaavaluonnoksen selvitysaineistoista puuttuu pätevä ja perusteltu direktiivilajiston elinympäristöjen toteaminen, johon osaltaan liittyy yleiskaavatasollakin riittävät lajistaselvitykset. Direktiivilajien osalta kaavan valmisteluaineisto ei ole vakuuttavaa ja jättää epävarmuuksia maankäyttöä muuttavien toimintojen (ml. uudet rakennuspaikat) osoittamisen haitattomuudesta.

Mielipide ottaa kantaa vain Rantakylä-Virkkulan välisellä alueella sijaitsevan Kurrannerän osalta kaavassa osoitettuihin toimintoihin. Uudisrakentamista Kurranneran varteen ei tule sallia, sillä metsien kaataminen ja kivennäismaiden maanotto tuoreilla ja kuivahkoilla kangasmailla lisää hiilidioksidipäästöjä sekä rakentamisen että asumisen aikana. Luonnon monimuotoisuus heikkenee alueella, jolla on todistettavasti runsaammin luotoarvoja ja lajiston pieniä, mutta merkittäviä elinympäristöjä.

Kurranneran käyttö on jo nykyisillä asukkaiden ja virkistyskäyttäjien automäärillä ääriarvoilla. Mikäli uutta asutusta tulee, tien kunnossapito vaatii lisää resursseja. Kurranterie vaatii uran leventämistä,

mikäli liikennemäärät kasvavat kapealla tiellä. Tien levennys ja uudisrakentaminen vaarantaa metsälain määritelmän mukaisina arvokkaiksi todettuja elinympäristöjä Kurrantien varressa. Pohjavesialueen olosuhteet huomioiden uusilla rakennuspaikoilla tulisi olla liityntä kunnalliseen viemäriverkostoon, jota ilman rakennuspaikkoja ei tulisi osoittaa. Tämä on ristiriidassa kaavan muun pv-alueita huomioivien määräysten ja kaavan perusteluissa esitettyjen huolien kanssa.

Kurranterän perhoslajisto

Uhanalaisuusindeksillä varustetut perhoslajit tai maakunnallisesti uudet on havaittu Kurranterällä (alue 0,5 km x 0,5 km) vuosien 2018–2023 aikana. Kunkin lajin ensimmäinen havaintokerta on merkitty päivämäärällä.

Rahkahopeatäplä NT, 14.6.2020
Muurainhopeatäplä NT 2.6.2021
Metsäpapurikko NT, 13.6.2020
Keltaniittyperhonen NT 22.6.2020
Rämekylmäperhonen NT, 10.6.2020
Suonokiperhonen NT 2.6.2019 (joka 2. vuosi tavataan)
Metsäkenttämittari NT 3.6.2020
Metsäpohjamittari VU 16.7.2020
Kivimittari NT 14.8.2020
Pohjanliuskamittari VU 22.6.2020
Pakkasmittari 10.10. 2020 (maakunnan 3. havainto)
Naavamittari NT 27.7.2020
Pohjanrengasmittari NT 29.6.2020
Häivänirkko (vuonna 2018 maakunnan 1. havainto ja vuonna 2021, 2022 ja 2023 havainnot)
Pikkutupsukas NT 27.7.2019
Isolahoyökkönen 15.7.2020 (maakunnan 1.havainto)
Loimuyökkönen NT 4.9.2020
Mesimaayökkönen NT 1.8.2020
Suovenhokas EN 29.6.2021
Munkkiyökkönen maakunnan 1. havainto 20.6.2023
Aaltoritariyökkönen maakunnan 2. havainto 12.8.2023

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Yleiskaavassa laaditaan yleiskaavatasoiset luontoselvitykset, jotka on kohdennettu alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisesti niin, että voidaan arvioida laadittavan kaavan merkittävät vaikutukset. Linnustoselvityksiä on täydennetty Tiira-aineistolla ja maastotarkasteluilla maastokaudella 2023 (Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava – luontoselvitysten täydennysten jälkeiset lisäselvitykset, Ramboll Finland Oy, 14.2.2024). Kaavan vaikutusarviointia on tarkennettu lisäselvityksen perusteella.

Kurrantien varrella on nykyisin 6 asuintaloa. Emätilaselvityksen perusteella Kurrantien varteen nykyisen asutuksen lomaan on osoitettu 3 uutta pihapiiriä lisää. Uuden asutuksen on katsottu ja arvioitu jäävän riittävän etäälle lähiympäristön suojeltavista luontoarvoista.

2.20 Mielipide 2.20

Kiinteistölle nro 425-403-11 on merkitty vain yksi rakennuspaikka. Limingan kunnan rakennusarkkitehti on aikanaan osoittanut nykyisen rakennuksen paikan niin, että kiinteistölle voidaan myöhemmin osoittaa vielä kaksi muuta omakotitalon rakennuspaikkaa. Pyydän lisäämään nämä kaksi rakennuspaikkaa osayleiskaavaan. Viereisten kiinteistöjen huomattavasti pienemmillekin tonteille on myönnetty rakennuspaikat.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Mielipiteessä tarkoitetaan tilaa 425-403-1-11.

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan uudet rakennuspaikat perustuvat Rantakylän-Virkkulan alueella kaavatyon taustaksi laadittuun emätilaselvitykseen, eikä kaava-

työssä voida maanomistajien tasapuolisen kohtelun vuoksi huomioida aiempia pohdintoja rakennuspaikoista.

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksytyihin mitoituserusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoituseriaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoituseriaatteet, 9.6.2022.

2.21 Mieli-pide 2.21

Huomautus 1.

Sillankorvan kantatilalle (emätilalle) ei ole merkitty yhtään rakennuspaikkaa (A-1 asuntoaluetta). Sillankorvan kantatila on alkujaan ollut Tossavan kantatila, joka 1960-luvulla jaettiin kahteen osaan:

1. Viljelysmaat saivat nimen Sillankorva, joka on tilan alkuperäinen nimi, Rek.nro: 425-404-34-0. Nykyinen omistaja (nimi poistettu). Tilaan liitetty myös metsäpalsta. Tilan pinta-ala n 65 ha. Lainhuuto suoritettu 8.4.1994.

2. Metsäpalsta sai nimen Tossava (425-404-2-21) omistaja (nimi poistettu) (omistaja on nähtävästi muuttanut sukupolven vaihdon yhteydessä).

Sillankorvan rakennuspaikalta (Tossavan tila) purettiin asuinrakennus ja maatilarakennukset, kun Lumijoen tie oikaistiin Niemelän mutkan kohdalta ja tielinjaus meni suoraan asuinrakennuksen kohdalta. Maanmittaustoimisto ilmoitti silloin, että tilan rakennukset voidaan rakentaa muualle tilan maille. Rakennuspaikka tulisi merkitä Lumijoen pohjoispuolelle, peltotien mutkaan n. 200 m Lumijoen tiestä.

Huomautus 2.

Sillankorvan tilan erillisellä metsäpalstalla on vapaa-ajan mökki ja sauna, jotka ovat perheen käytössä. Mökin rakennuslupa on myönnetty 1972 ja saunarakennuksen rakennuslupa 1974. Mökin nimi on Sattuma ja omistaja Kai Pietilä. Tämä tulee merkitä kaavoitussuunnitelmaan rakennuspaikkana.

Kaavoitusmenetelmä:

Kaavoituksen tulee perustua tasapuolisuuteen eri maanomistajien tilojen osalle. Yksityisellä maanomistuksella on Suomen Perustuslain mukaan omaisuuden suoja ja omistajan oikeusturva. Tasapuolisuus ei toteudu kun Sillankorvan tilalle ei ole merkitty yhtään rakennuspaikkaa vaikka Teidän omissa ohjeissa 15 - 30 hehtaarin emätilalle kuuluu vähintään kolme rakennuspaikkaa.

Huomautus 3.

Muu kulttuuriperintökohde: kaavaehdotukseen merkitty S33 Tossava, joka ei ole vanhan Tossava-tilan (Sillankorva nykyisin) kohdalla. Muitakin virheitä tässä kohdassa löytyy.

Huomautus 4

Viimeisten 60 vuoden aikana on Virkkulan ranta-alueille raivattu viljelysmaata yli 100 ha, tämän on mahdollistanut maannousema. Maannousemaa on edelleen eikä tänään voida arvioida miten paljon yksityisille maille raivataan tulevina vuosikymmeninä viljelysmaata. Kaavoitus ei voi rajoittaa yksityisen maan raivausta viljelykseen.

Mielipiteessä on myös liitekartta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Käytettyjen mitoituserusteiden mukaan emätilan 425-404-2-6X laskennallinen rakennusoikeus on 2 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 1 olemassa oleva rakennuspaikka, emätilan alueelle on mahdollista osoittaa yksi uusi rakennuspaikka. Se on osoitettu kiinteistölle 425-404-2-21, joka on selvitysalueella muunnetulta pinta-alaltaan suurin kiinteistö.

Kiinteistöllä 425-404-34-0 oleva lomarakennuspaikka Kurrankankaan luoteiskulmalla on merkitty kaavaehdotustyöstössä kaavaan loma-asumisen rakennuspaikkana. Näin ollen kiinteistölle 425-404-34-0 ei ole tarpeen osoittaa uutta rakennuspaikkaa Lumijoentien pohjoispuolelle sillä perusteella, että vanha tilakeskus on aikanaan purettu tien rakentamisen vuoksi. Ko. oleva vapaa-ajan rakennuspaikka oli jäänyt pois kaavaluonnoksesta koska se näyttää maastokartta-aineistossa maa- ja metsätaloussuunnittelusta. Rakennuksilla on kuitenkin mielipiteessä todetun mukaisesti rakennusluvut, ja asia on siis korjattu kaavaehdotukseen.

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksytyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulun alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

Vanhoja talonpaikkoja (kuten esim. Tossava) ei ole osoitettu ehdotusvaiheen kaavakartalla, vaan niiden osalta on menetelty kuten Pohjois-Pohjanmaan museo on lausunnossaan ohjeistanut. Vanhojen talonpaikkojen sijainnit perustuvat museoviraston aineistoihin.

Liminganlahden ranta-alue on laajasti suojelualuetta (SL), jossa ei saa toteuttaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvon. Rantavyöhykkeen suojelun alueet ovat laajasti myös Natura 2000 -alueita, joita koskee luonnonsuojelulain 34 §: Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

2.22 Mieli-pide 2.22

Huomautus Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavaan koskien kantatilaa 425-404-8-8X NIEMELÄ. Osoitteessa Lumijoentie 59b, 425-404-8-38 NIEMELÄ (AM-alue) on jäänyt huomiomatta toinen nykyinen asuinpaikka, joka on rakennettu 1920.

Tilalla 425-404-8-31 SAAVUTUS ei ole asuinrakennusta, ko. kiinteistöllä on vain maataloutta tukevia rakennuksia. Mielestämme kyseinen asuinpaikka merkintä kuuluu kantatilaan. Kerran se on jo muodostettu, siirretään se kiinteistöön 425-404-8-38 (viereinen M-1 alue).

Lisäksi katsomme että edellä mainitulla kiinteistöllä 425-404-8-31 SAAVUTUS oleva AT-2 merkintä tulisi laajentaa ympärillä oleville kiinteistöille 425-404-8-38 NIEMELÄ ja 425-403-1-36 ALANKO.

Joilta poistuisi tällöin M-1 ja MT merkinnät.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Maastotietoa-aineistossa ko. osoitteessa tilalla 425-404-8-38 sijaitsee vain yksi asuinrakennus, eli yksi rakennuspaikka. Kunnan rekistereistä käy ilmi, että vuonna 1920 valmistunut asuinrakennus on hylätty ränsistymisen takia ja korvattu uudella, jolloin palstalla on vain yksi asuinrakennus ja rakennuspaikka.

Emätilaselvityksen alueella olemassa olevat rakennuspaikat eivät ole välttämättä asumisen rakennuspaikkoja, vaan selvityksessä on huomioitu myös loma-asuminen ja muut rakentuneet tilat. Eli myös tila 8:31 on oleva rakennuspaikka.

Koska tilat 8:38 ja 1:36 eivät ole rakennuspaikkoja, ei AT-alueita ole perusteita laajentaa niille. M-1 ja MT-alueilla sallitaan toimintaan liittyvä rakentaminen.

2.23 Mieli-pide 2.23

Omistan osayleiskaavan alueella Virkkulassa kiinteistön Sillanpieli 425-404-2-28. Kiinteistö on merkitty luonnoksessa M-1 alueeksi. Virkkulassa lähialueille on merkitty uusia mahdollisia asuinrakennuspaikkoja 12 kpl, osa metsäalueille. Niistä puolet yhtenäisille metsäalueille.

Omistamalleni kiinteistölle ei ole merkitty asuinrakennusoikeutta, vaikka se sijaitsee viereiselle emätilalle (Vesala) rakennettujen viiden talon ja maantien välissä.

Huomautan, että Virkkulassa on kaikille muille emätiloille rakennettu aikaisemmin tai on myönnetty luvat kantatilamäärittelyn rajoituksen voimassa ollessa lukuun ottamatta Sillankorvan emätilaa. Aikanaan tilan talouskeskus jouduttiin purkamaan Liminka – Lumijoki maantien oikaisun (Niemelänmutka) yhteydessä. Sillankorvan kantatilalle 425-404-34-0 ei ole rakennettu yhtään asuinrakennusta, eikä muutakaan rakennusta, ainakaan 100 vuoteen.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

Keskeistä uusien haja-asutusalueen rakennuspaikkojen ohjaamisessa on samassa asemassa olevien maanomistajien yhdenvertainen kohtelu, yhdyskuntarakenteen ja -toimintojen järkevä kehittäminen sekä ympäristöarvot. (Kohta 4.1.5 Kaavaselostus). Kullekin nykyiselle tilalle on määritetty emätila ja tarkastelun leikkausvuosi on 1959.

Selvityksessä määritellyt mitoitusvyöhykkeet: Ydinkyläalueet tärkeimpien maisemapeltojen ulkopuolella. Alueet tukeutuvat nykyiseen rakenteeseen ja viemäriverkostoon. Rakentaminen ei häiritse maisemallisia arvoja. Emätilaselvityksen alueella osoitetut uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan osaksi jo rakennettua ympäristöä tai olevan puuston suojiin, niin ettei uusi rakentaminen korostuisi liikaa maisemassa maisemapeltojen yli. (8.1.4 Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan).

Kiinteistöni oli aikanaan peltoa. Istutettu koivulle noin 25 vuotta sitten. Siten mahdollinen asuinrakennus tulisi olemaan puuston suojassa ja osana jo rakennettua ympäristöä. Mainittakoon edelliseen viitaten, että vesijohto ja sähkölinja on jo omistamallani kiinteistöllä sekä viemäri aivan rajan toisella puolella. Samoin tieyhteys Vesalankujaan on olemassa. Hoidan omaa kiinteistöäni hoitotarpeen mukaisesti. Kiinteistöni sijaitsee karjatilan ohjeellisen suoja-alueen (kaavaselostus: merkintä on informatiivinen ja ohjeellinen) sisällä raja-alueella. Huomattakoon, että kyseisellä suoja-alueella on jo 12 asuinrakennusta, joista osa on rakennettu nykyisen laajuuden karjatilan aikana.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

Ekologiset käytävät:

Ekologisia yhteyksiä kangasmetsäalueen ja peltoalueen pohjoispuolisten lehtometsien välillä on kaava-alueella vähän, joten etenkin Virkkulanojan ja sen rantametsien merkitys korostuu.

Virkkulanojan ja Liminganjoen sekä niiden puustoisten rantavyöhykkeiden arvioidaan olevan ekologisia käytäviä vesi- ja metsäeläimille alueen eteläosien kangasmetsien ja Liminganlahden lehtometsien ja luhtien välissä. Metsäeläimet eivät yleensä viihdy laajoilla avoimilla peltoalueilla, vaan liikkuvat mieluummin metsäisten alueiden suojissa. Sekä Virkkulanojan että Liminganjoen ranta-alueella on puuttomia osia, joilla pelto tai niitty rajoittuu välittömästi puroon/ojaan. Ekologisen käytävän kaavamerkinnässä on annettu suositus suojapuuston mahdollistamisesta virtavesien puuttomilla osuuksilla, mikä vähentäisi puuttomien osuuksien estevaikutusta metsäeläinten liikkumiselle ekologista käytävää pitkin.

Virkkulanojan ei ole havaittu vajaan 70 vuotisen seurannan (ei arvio vaan paikallisten henkilöiden seurantaa) perusteella mitenkään erityinen ekologinen käytävä. Ojassa on havaittu sorsaemon vievän poikasiaan merelle päin. Samoin joskus on saukko kulkenut ojan vartta pitkin. Virkkulanojan kohdalla ei ole tapahtunut kauriiden liikenneonnettomuuksia. Kauriit ja hirvet kulkevat peltoaluille, joissa autot on niihin (kauriit) törmänneet.

Huomattakoon myös, että naapuriin jo rakennettujen talojen pihat ulottuvat ojaan saakka, josta on puut poistettu. Metsän ja Kivimäen talon välillä ojan varrella ei ole merkittävää suojapuustoa.

Osayleiskaavan selostuksessa on esitetty seuraavaa:

8.1.14 Sosiaaliset vaikutukset

Rantakylän ja Virkkulan alueet ovat suosittuja ja haluttuja asumisen aluetta, jonne maanomistajat todennäköisesti haluaisivat enemmän rakennuspaikkoja kuin mitä emätilaselvityksen perusteella sinne voidaan osoittaa. Uusien rakennuspaikkojen vähäinen määrä Rantakylän ja Virkkulan alueella voi aiheuttaa tyytymättömyyttä kaavaa kohtaan. Tärkeän pohjavesialueen suojelu sekä valtakunnallisesti arvokkaan peltolakeuden säilyminen ovat kuitenkin yksiselitteisiä ja selkeitä rakentamista

rajoittavia tekijöitä. Kiinteistöni ei ole em. pohjavesialueella eikä myöskään puustoisena peltoaluetta.

Vaadin, että kiinteistölleni merkitään osayleiskaavassa rakennusoikeus asuinrakennukselle kaavaselostuksessa esitetyn maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksytyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

Käytettyjen mitoitusperusteiden mukaan emätilan 425-404-2-6X laskennallinen rakennusoikeus on 2 rakennuspaikkaa. Koska emätilan alueella on 1 olemassa oleva rakennuspaikka, emätilan alueelle on mahdollista osoittaa yksi uusi rakennuspaikka. Se on osoitettu kiinteistölle 425-404-2-21, joka on selvitysalueella muunnetulta pinta-alaltaan suurin kiinteistö. Kiinteistön 425-404-2-28 alueelle ei emätilaselvityksen perusteella muodostu rakennusoikeutta.

2.24 Mieli-pide 2.24 (+ 9 muuta nimeä)

Limingan kunnan kaavoitusta ohjaavat Maakuntakaava sekä Oulun seudun yleiskaava 2020. Ne ovat ohjeena laadittaessa ja muutettaessa kunnan omaa yleis- ja asemakaavaa. Lisäksi kaavoituksen laatimista ohjaa myös Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT). Kunnan kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteiden mukaan rakentamislinjaukset on myös määritelty kunnan Rakennusjärjestyksessä 01.03.2017.

Maakuntakaava ohjaa luvussa 3.2.2. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaasta rakennetusta kulttuuriympäristöstä. Sen mukaan alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten sekä maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen ominaispiirteet ja kokonaisuudet. Erityisesti ohjataan kiinnittämään huomiota RKY 2009 inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. Valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä edustavat alueet ja kohteet antavat ajallisesti, alueellisesti sekä kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. (2. vaihemaakuntakaava)

Myös Oulun seudun yleiskaava 2020 ohjaa valtakunnallisissa tavoitteissaan alueiden suunnittelussa ja käytössä edistämään kulttuuri- ja luonnonarvojen säilymistä. On otettava huomioon mm. maisema-alueiden kokonaisuudet ja ominaislaatu. Erityispiirteitä, kuten avoimien peltoalueiden säilymistä arvokkailla maisema-alueilla, tulee vaalia. Maakunnallisissa tavoitteissa ohjataan kehittämään asuin- ja elinympäristöä alueen kulttuuriperinteen pohjalta. Yleiskaavassa valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset alueet ja kohteet on osoitettu suojelukohteina. (Oulun seudun yleiskaava 2020)

Samoin Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (VAT) ohjeistetaan alueidenkäytössä tunnistamaan viranomaisten laatimien inventointien valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä sekä ottamaan huomioon niiden arvojen turvaaminen. Kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana otetaan huomioon viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen. (Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet)

Myös Limingan Rakennusjärjestyksen määräyksillä pyritään mm. kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamiseen. Määräysten tehtävänä on mm. mahdollistaa omaleimaisuuden säilyminen. Rakennusjärjestyksen kohdassa IV (Yleisiä koko kuntaa koskevia rakentamismääräyksiä) on 11 §,

jossa määrätään rakennusten sopeuttamisesta ympäristöön. Määräyksen mukaan rakennettaessa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle, tulee rakentamisen vaikutukset maisemaan ja olevaan rakennuskantaan selvittää erityisen huolellisesti. (Limingan Rakennusjärjestys 01.03.2017)

Limingan kunnan uusi kaavoitusehdotus koskee osaltaan kirkkoa ja sen pohjoispuolta. Limingan kaavoituksessa ohjataan kiinnittämään huomiota viranomaisten laatimiin inventointeihin. Viranomaisten inventoinnin mukaan tämä kirkon alue kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (RKY 2009). Tähän alueeseen kuuluvat mm. valtakunnallisesti merkittävä Puodinmäen pihapiiri, maakunnallisesti merkittävät Ranta-Hirvelän, Hirvelän sekä Mäki-Hirvelän pihapiirit (RKY 2009). Kyseinen alue sijaitsee lisäksi valtakunnallisesti arvokkaalla Limingan lakeuden maisema-alueella. Kirkon aluetta kuvaillaan näin: Kirkonmäki liittyy peltomaisemaan, jota reunustavat vanhoilla alkuperäisillä paikoillaan säilyneiden maatilojen muodostama kokonaisuus ja sitä halkovat vain historialliselle viljelymaisemalle ja sen mittakaavalle alisteiset hiekkatiet. (RKY 2009, Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015)

Myös Oulun seudun yleiskaavakartassa 2.2. Kirkko ja tapuli, Puodinmäki, Ranta-Hirvelä, Hirvelä ja Mäki-Hirvelä ovat merkittyinä kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi kohteiksi, joita ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa ja joiden ympäristö on säilytettävä.

Limingan uudessa kaavoitusehdotuksessa kirkon pohjoispuolta koskeva osa tulisi levittäytymään tälle valtakunnallisesti arvokkaalle kulttuuriympäristölle ja maisema-alueelle. Kaavaehdotuksessa uusia asutusalueita tulisi kirkon näkymäalueelle, jokaisen vanhan kantatilan (Puodinmäki, Ranta-Hirvelä sekä Hirvelä) väliin sekä viereen. Nämä uudet asutusalueet rikkoisivat tämän valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön levittäytymällä vanhojen kantatilojen väleihin ja muuttamalla samalla alueelle tyypillisen kantatilojen reunustaman peltovyöhykkeen. Tätä avointa peltoaluetta rikkomaa rakentuisi lisäksi pyörätie. Avoin näkymä kirkolta muuttuisi huomattavasti, kun uudet asutusalueet sulauttaisivat itseensä vanhat kantatilat ja alueelle omaleimainen avoin ja sen historiasta kertova peltonäkymä muuttuisi. Näin ollen tämä valtakunnallisesti merkittäväksi määritelty kulttuuriympäristö tulisi katoamaan.

Limingan kunnan aikaisemmassa kaavoituksessa asia on huomioitu. Esimerkiksi Kirkonrannan asemakaavaa laatiessa, alueen sijoittuminen tälle valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön on vaikuttanut suunnitteluratkaisuun merkittävästi, kuten asemakaavassa mainitaan. Alueen muutosta pienentämään tontit sijoitettiin maisemaa mukailevasti Liminganjoen varteen, alueelle, jolta ei avaudu näkymiä kirkolle. Lisäksi pellot pyrittiin säilyttämään mahdollisimman laajana kokonaisuutena. Näin arvokaskirkkonäkymä ja maisema-alue saatiin säilytettyä.

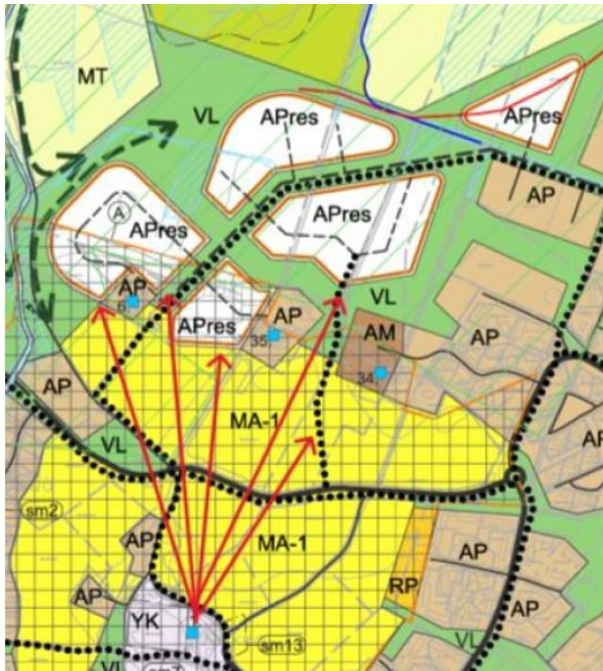
Myös Kotirannan asemakaavassa asia on huomioitu ja alue rajautuukin lounaisosastaan ennen Puodinmäen, Ranta-Hirvelän sekä Hirvelän ja Mäki-Hirvelän talojen kulttuurillisesti merkittäviä rakennusryhmiä, kuten asemakaavassa erikseen mainitaan. Itse alueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Asemakaavassa on kuitenkin erikseen maininta alueen hienoisesta vaikutuksesta näihin kantatiloihin, mutta rakentamisen näkyvyyden ko. pihapiireihin katsotaan olevan rajallinen.

Uudessa kaavaehdotuksessa ihmetystä herättää, miksi aikaisemmin niin tärkeänä pidettyä kirkon kulttuurihistoriallis- ja maisema-alueen säilymistä ei koeta enää tärkeäksi. Kaavaehdotuksessa kirkon pohjoisalue tulisi muuttumaan huomattavasti, sen ominaispiirteet katoaisivat, kantatilojen rajaama peltonäkymä kirkonmäeltä muuttuisi täysin ja valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuurialue sekä maisema-alue menettäisivät ominaispiirteensä ja arvonsa. Nämä seikat sotivat Limingan kunnan kaavoituksen periaatteita vastaan ja kunta ei tällä kirkonmäen pohjoispuolen kaavoituksellaan noudata kaavoitusohjeitaan.

Kirkolta avautuisi suora näkymä alle merkittyihin asutusalueisiin. Myös kaavaehdotukseen luonnosteltu hiekkatie/polku kulkisi suoraan kahden kulttuurihistoriallisen kantatilan (Ranta-Hirvelä ja Hirvelä) lävitse ja rikkoisi perinteisen kirkkomaiseman tältä peltoalueelta. Alla näkyvässä kaavaehdotuksessa näkyy myös uusien alueiden sijoittuminen tälle valtakunnallisesti merkittävälle kulttuurihistorialliselle alueelle. Nykysellään kirkolta näkyvät historiaansa kertovat kolme kumpua, aikoinaan saaria, joissa on vielä osittain säilyneitä 1810-1870- luvuilta peräisin olevia pihapiirejä: Puodinmäki, Ranta-Hirvelä ja Mäki-Hirvelä, joka on Limingan vanhin sukutalo, vuodesta 1591 asti.

(liminka.fi, kulttuuripolku). Kaavaehdotuksessa uudet asutusalueet on sijoitettu rikkomaan näiden kantatilojen muodostama kulttuurihistoriallisesti arvokas alue.

Näkemyksemme mukaan tämä kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue tulee pitää ennallaan ja tätä aluetta rikkomaan suunnitellut asutusalueet ja kulkuväylät tulee poistaa.

Kulttuurihistoriallisen näkemyksen lisäksi myös logistiselta kannalta herää kysymys näiden kirkon pohjoispuolella olevien alueiden osalta. Kulku on ehdotuksessa suunniteltu Kotirannan alueen kautta, jolloin matkaa Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän läheisiltä alueilta Tupoksen tielle tulisi noin 1,8 km. Tämä on pitkä ajomatka asutusalueelta isommalle päätielle. Kulku Tupoksen tielle olisi hidas, koska ajotie kulki usean tiiviin asutusalueen kautta. Samalla ainoa alueille vievä tie ruuhkautuisi liikaa, koska asutusta tien varrelle tulisi paljon.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ks. lausunnon 1.2 vastine.

Kotirannantie on taajaman kokoojatie, josta on erittäin sujuva yhteys Tupoksentielle.

2.25 Mielipide 2.25 (2 eri kirjelmää)

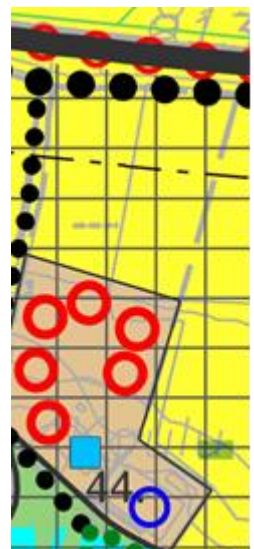
16.11.2023, mielipide 1

Tämän kantatilaselvityksen mukaan kunnalle luodaan yhden olemassa olevan rakennuspaikan lisäksi kuusi uutta rakennuspaikkaa. Mikä on kunnan omistamien maa-alueiden pinta-ala? Onko kohtelu yhdenvertaista kaikkia maanomistajia kohtaan? Mikä on tämän maakunnallisesti merkittävän kulttuurihistoriallisen kohteen vaikutus kaavoituksen: 44. Rantakylän koulu?

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Laaditun emätiselvityksen periaatteet sekä laskelmat on esitetty yksityiskohtaisesti kaavan seuraavissa tausta-aineistoista Mitoitusperiaatteet ja Mitoituslaskelmaluonnos (nähtävillä kunnan nettisivuilla osana luonnosvaiheen kaava-aineistoa). Limingan kunta omistaa kaava-alueelta seuraavat palstat:

- 425-404-7-21 KOULUNMETTÄ (2 uutta rakennuspaikkaa)
- 425-403-29-12 KESÄMAA (3 uutta rakennuspaikkaa)
- 425-402-49-96 TORNIONKUNTA (1 uusi rakennuspaikka)

Emätilaselvityksen perusteella kunnan maille tulee siis kaikkineen kuusi uutta rakennuspaikkaa, jotka kaikki on mm. pohjavesialueen ja yhdyskuntarakenteen järkevän hyödyntämisen vuoksi siirretty Rantakylän koulun alueelle. Rantakylän koulu purettaneen tulevaisuudessa sisäilmaongelmien vuoksi. Myös muiden maanomistajien osalta vastaavia mahdollisten uusien rakennuspaikkojen siirtoja pois pohjavesialueelta tai maiseman kannalta tärkeiltä peltoalueita on tehty, jotta emätilaselvityksen tuloksena saadut rakennuspaikat on voitu osoittaa kaavassa.

Emätilaselvityksen alueella uusien rakennuspaikkojen määrä perustuu emätilaselvityksessä hyväksytyihin mitoitusperusteisiin, joita ei ole syytä muuttaa. Laadittujen mitoitusperiaatteiden tavoitteena on ollut maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakentamisolosuhteet ja yhdyskuntarakenteellinen sijainti huomioiden. Emätilaselvityksessä on huomioitu emätilalla jo käytetty rakennusoikeus vuoden 1.7.1959 jälkeen. Pohjavesialueen olemassa olo on huomioitu myös mitoitusperusteissa.

Ks. Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava, Rantakylän-Virkkulan alueen mitoitusperiaatteet, 9.6.2022.

16.11.2023, mielipide 2

Kaavassa ei ole osoitettu yhtään uutta rakennuspaikkaa pohjavesialueelle. Miksi näin? Mikä estää? Onko tälle laillista perustetta?

Kaavaselvityksessä sanotaan: Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue "Kyseessä on veden hankintaa varten tärkeä 1-luokan pohjavesialue. Pohjavesialueilla tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2 §). Alueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia rakennustoimenpiteitä tai toimintoja. Alueelle ei saa sijoittaa sellaista uutta teollisuutta tai muuta siihen verrattavaa toimintaa, joka valmistaa, varastoi tai käyttää toiminnassaan pohjavettä vaarantavia kemikaaleja tai muita aineita. Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa sellaista maalämpöjärjestelmää, jossa on pohjavedelle vaarallisia aineita. Pohjavesialueella ei sallita hevostiloja eikä uusia eläintiloja. Jätevesien imeyttäminen tai muu päästäminen maaperään on kielletty. Pohjaveden laatuun tai määrään vaikuttavista toimenpiteistä on tarvittaessa pyydettävä ELY-keskuksen lausunto."

Mikä tässä estää omakotitalon rakentamisen?

Ongelmallisia kohtia:

1. Tässä ollaan estämässä omille maille rakentaminen esimerkiksi perheenjäsenen rakentaminen kantatilan läheisyyteen?
2. Eikö tässä rajata hyviä rakennuspaikkoja ulos? Alueella on hyvät liittymismahdollisuudet viemäriverkostoon.

16.11.2023, mielipide 3

Lumijoentien eteläpuolella tienvarressa on viemäri, kevyenliikenteen väylä ja bussipysäkit. Eikö tien välittömässä läheisyydessä olisi hyviä rakennuspaikkoja? Kunnalle on osoitettu rakennuspaikkoja samanlaiselle alueelle, mutta muille maanomistajille ei. Miten maisemallisesti arvokkaat peltoalueet on määritelty? Voisiko näitä uudelleen arvioida?

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ks. lausunto 1.8.

Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet (MA-1) perustuvat valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (Limingan lakeuden maisema-alue / VAMA 2021).

16.11.2023, mielipide 4

Kuinka tämä ehdotettu parantaa rakennuslupien myöntämistä verrattuna aiempaan suunnittelutarveratkaisuiden kautta haettuihin rakennuslupiiin? Eikö tämä vähennä neuvotteluvaraa uusia rakennuspaikkoja suunnitellessa? Kaikki eivät halua asua kaava-alueilla. Liminka on maaseutumainen emäpitäjä joka olisi hyvä huomioida Rantakylän ja Virkkulan kehittämisessä.

16.11.2023, mielipide 5

Kantatilaselvitys ei ole tasapuolinen kaikkia maanomistajia kohtaan. Kantatilaselvitys pitäisi laajentaa koskemaan koko kunnan aluetta. Tällöin toteutuisi yhdenvertainen ja tasapuolinen kohtelu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Emätilaselvitykseen perustuva rakennuspaikkajako haja-asutusalueella (ei asemakaavoitettavat alueet) on tarpeen maanomistajien tasapuolisen kohtelun ja alueen ympäristöolosuhteiden (pohjavesialue, maisemallisesti arvokkaat peltoalueet) huomioimisen vuoksi. Koko kunnan kattavaan emätilaselvityspohjaiseen yleiskaavaan ei ole taloudellisia resursseja eikä tarvettakaan. Asumisen uudet rakennuspaikat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa järkevälle etäisyydelle palveluista, kuten kouluista.

Kuntiin laaditaan toisinaan myös koko kunnan kattavia yleiskaavoja, mutta ne eivät ole yksityiskohtaisia (rakennuspaikkakohtaisia kaavoja), vaan paljon yleispiirteisimpiä strategisen tason kaavoja. Limingan kunnassa ei toistaiseksi ole kuntakohtaista strategisen tason kaavaa, mutta alueella on voimassa strategisen tason kaavana Oulun seudun yleiskaavan 2020 muutos ja laajennus.

17.11.2023, mielipide 6

Kantatila/emätilatarkasteluun ja mitoituslaskelmaan muutamia huomioita:

- selostukseen kirjatut periaatteet maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta, yhdyskuntarakenteen järkevästä kehittämisestä, maisema-arvojen huomioimisesta ja maatalouden harjoittamisen turvaamisesta ovat oikeanlaisia
- selosteessa esitetty mitoituslaskelman vyöhykejako ei kuitenkaan täysin edistä mainittujen periaatteiden toteutumista
 - vyöhykejaossa ei ole huomioitu Lumijoentien olemassa olevaa liikenteellistä roolia ja yhdyskuntatekniikkaa, joka nimenomaan mahdollistaa asuinrakentamisen.
 - vyöhykejaossa ei ole riittävällä tarkkuudella huomioitu maiseman luonnetta; Liminganlahden maisemakuvalle on tyypillistä laajat yhtenäiset peltoaukeat, ja niitä jakavien metsäsaarekkeiden vaihtelu
 - vyöhykejakoa tulisikin tarkentaa niin, että olevien metsäsaarekkeiden väleihin jäävien pienimuotoiset peltoaukeat voitaisiin ottaa asumiskäyttöön niin että Lumijoentien varteen rakentuisi yhtenäinen, olevaa rakennetta vahvistava kylämäinen vyöhyke
 - edellä esitetty malli täydentävän rakentamisen ohjaamisesta tukisi myös maiseman keskeisten luonteenpiirteiden vahvistumista

Alla kaaviokuva esitetyistä täydennys- ja yhtenäistämisyöhykkeistä, jonka mitoituskerroimen tulisi olla samalla tasolla kuin selosteen mukaisen I-vyöhykkeen.

(Huom! mielipidemielissä ollut kaaviokuva ei välittynyt.)

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Lumijoentien välitön lähiympäristö ei ole erityisen potentiaalinen sijoitusalue uudisasutukselle ajoneuvoliikenteen meluvaikutuksen vuoksi. Lumijoentien varressa on laajasti myös maisemallisesti arvokasta peltoaluetta, mikä on huomioitu emätilaselvityksen vyöhykejaossa. Maisemapeltojen riittävän laajat metsäsaarekkeet on huomioitu emätilaselvityksessä vyöhykkeenä I, kun puolestaan maisemapellot ovat vyöhykettä IV.

2.26 Mielipide 2.26

Osayleiskaavaluonnos koostuu kolmesta, lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan erilaisesta osaluueesta.

- 1) Ruutikankaan tavoitteena on kansainvälisen ampumaurheilukeskuksen rakentaminen.
- 2) Osa Liminganlahden osayleiskaava-alueesta. Liminganlahden osayleiskaavoitus käynnistyi 1990-luvulla. Siitä on tehty monia luonnoksia, Tavoitteet olivat alussa

pääosin luonnonsuojelussa, Limingan lakeuden kulttuurimaiseman ja kulttuuriperinnön suojelussa (Liminganlahden OYK-luonnos 2006).

- 3) Limingan kirkonkylän alue radan länsipuolella. Kirkonkylän 1. osayleiskaava valmistui v.1995 ja se korvattiin Oulun seudun yhteisellä yleiskaavalla 2007. Alue on suurelta osin asemakaavoitettu.

Mielipiteeni koskee lähinnä aluetta 3 sekä kulttuuriympäristöä yleensä. Nähtävillä olevassa kaavaluonnoksessa olisi ainesta vaikka kolmeen kaavaluunnokseen.

Aluevaraukset Limingan keskustassa:

C: keskustatoimintojen alue, jolle on mahdollista rakentaa vähittäiskaupan seudullinen suurmyymälä.

Aluevarausta on merkittävästi laajennettu aiempaan verrattuna. Linnukkatien eteläpuolen asuinalueet koulukeskuksen ja Lumijoentien väillä eivät sovellu keskustatoiminnoille vaan asuinalueiksi AP, kuten Linnukkatien pohjoispuolella olevat asuinalueetkin, missä käytössä ne ovatkin. Alueiden vakiintuneen käyttötavan muuttaminen on omiaan aiheuttamaan keinottelua ja asukkaiden epävarmuutta asumisen jatkumisesta alueella. Yleiskaavassa tulee huomioida olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö; Voimassa olevissa asemakaavoissa Liminganjokivarsi ja Linnukkatien varsi ovat asuinkäyttöön kaavoitettuja. Liikenteellisesti ei alue vedä enempää, eikä se todellakaan ole optimaalinen keskustatoiminnoille eikä vähittäiskaupan suurmyymälöille.

Merkintä A alaluokkineen, esim. AP, voi sisältää myös asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluja, alueen sisäisiä liikenneväyliä, pysäköintialueita, alueen asukkaita palvelevia virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kunta katsoo, että laaja C merkintä on edelleen perusteltu, mutta Limingan rannan valtakunnallisesti arvokkaalla RKY-alueella C merkintä on muutettu AP merkinnäksi.

Liikenne

Linnukkatien kevyenliikenteen väylä on osoitettu pyöräilyn aluereitiksi, millaiseksi se ei luonteeltaan sovellu lukuisine risteävine katuineen ja tonttiliittymineen. Jalankulkureittinä ja koirien ulkoiluttamisreittinä se on parhaimmillaan. Lähellä samansuuntaisena kulkee Lumijoentien varressa pyöräilyn pääreitti. Linnukkatie on asuinalueen kokoojaväylä ja katuna todettu useissa kyselyissä vaaralliseksi ylinopeuksineen. Suuri koulukeskus asettaa myös haasteensa liikenteelle.

Seudullisten palveluiden keskittäminen Limingan keskustaan vähentää naapurikylien ja -kuntien asukkaiden mahdollisuuksia omiin lähipalveluihin. Turhan liikennöinnin vähentämiseksi tulee uudet palvelut sijoittaa nykyiseen liikekeskustaan.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaava on muutettu pyöräilyreittien osalta tuoreen Oulun seudun pyöräliikenteen pääverkko 2040 selvityksen periaatteiden mukaiseksi.

Kulttuuriympäristö

Osayleiskaavaluunnokseen ei ole liitetty kattavaa paikallisen rakennusperinteen inventointia. Inventointeja on tehty paikoittain, lähinnä 1990-luvulla, ja ne ovat vanhentuneita. Vanhat inventoinnit ovat olleet satunnaisia, hanke- ja kaavakohtaisia. Inventointikriteerit ja arvotukset muuttuvat ajan myötä. Ovatko nyt tehdyt selvitykset riittäviä? Uudempaa, 1940-luvun jälkeistä rakentamista ei ole mukana juuri lainkaan.

Rakennetun kulttuuriympäristön kohteina on esitetty pihapiirejä, joissa mainituista rakennuksista monet on purettu. Toisaalta Oulun seudun yleiskaavan kohteista on mukana vain osa, eikä asemakaavassa suojeltuja kohteitakaan ole kaikkia huomioitu. Selostuksesta ei käy ilmi syytä -purku, arvон muutos vai mikä. Eryteisesti kiinnittyy huomio valtakunnallisesti merkittävien kohteiden (32 kpl) ja paikallisesti merkittävien kohteiden (11 kpl) suhteeseen.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavaluonnoksessa esitetyt rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteet perustuvat Pohjois-Pohjanmaan liiton laatimaan inventointiin (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015). Kunnan rakennusvalvonta on tarkistanut kevään 2024 aikana kaavaluonnokseen merkittyjen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden tilanteen rekistereistään. Tarkistuksen perusteella kolme kohdetta on poistettu listauksesta, koska ne on purettu. Vierelä eli Kamula oli listattu poistuvaksi jo luonnosvaiheessa purkuluvan vuoksi.

Arkeologinen täydennysinventointi tuo esille uutta tietoa alueen rikkaasta historiasta, joka voidaan nyt ottaa huomioon aluesuunnittelussa. Paljon tutkittavaa jää vieläkin. Esihistoria ja koko Limingan historia täydentyvät koko ajan.

Valtakunnallisesti merkittävää Limingan Lakeuden maisemaa ei ole otettu huomioon uusien kasvusuuntien (APres) osoittamisessa. Usein viljelymaisemat ovat myös valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristökohteiden lähimaisemaa. Limingan kunnanvaltuuston päätöksiin maisemallisesti arvokkaimmat peltoalueet on haluttu pitää rakentamattomina. Lisäksi koko Liminganjokivarren viljelymaisema asuinmiljöineen on haluttu rauhoittaa liialta rakentamiselta. (Limingan kirkonkylän osayleiskaava 1995).

AP-res-alueet ovat myös linnustonsa ja luontonsa takia rakentamiselta suojeltavia alueita. Kulttuuriympäristö ja luonto ovat Limingan vetovoimatekijöitä, joista on pidettävä huolta.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Limingan kunta tarvitsee uutta asuinaluevarantoa keskustaajaman välittömään läheisyyteen. Mahdollisia uusia asemakaavoitettavia asuinalueita ei ole osoitettu kovin runsaasti, sillä kulttuuriympäristöarvojen sekä maisemallisten arvojen ohella aluevarausten osoittamisessa on huomioitava myös monipuoliset luontoarvot ja pohjavesiolosuhteet.

APres aluevarauksia ei ole syytä oleellisesti vähentää. Limingan kirkon pohjoispuolella olevia Puodinmäen ja Ranta-Hirvelän alueen APres alueiden rajauksia on muutettu kaavaehdotukseen kuitenkin niin, että näkymämuutokset Limingan kirkon suunnasta ovat luonnosvaihetta selvästi maltillisemmat, kun uudisalueet eivät työnnä esiin arvokkaiden pihapiirien rintamasta.

2.27 Mielipide 2.27 (+ 11 muuta nimeä)

Haluamme lausua mielipiteen Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavaluonnokseen. Mielipiteessä keskitytään Lähteenkujan päässä tapahtuviin maankäytöllisiin muutoksiin, niiden vaikutuksiin, sekä vaihtoehtoisiin ratkaisuihin.

Mielipiteessä ollut karttakuva.

Vaikutuksen maankäyttöön

Lähteenkujan päässä on nykyisen lainvoimaisen kaavan (Oulun seudun yleiskaava 2020) mukaisesti toteutettu kaavamerkinnän asettamia mahdollisuuksia maa- ja metsätalouden tarpeisiin. Alueelle sijoittuu eläinten pitopaikka "Lähteenkuja" (pitopaikkatunnus-FI000017803338), jonka mukaisesti alueella on pidetty laidunkaudella eläimiä. Alueella voidaan mahdollisesti pitää eläimiä jatkossa myös ympärivuotisesti.

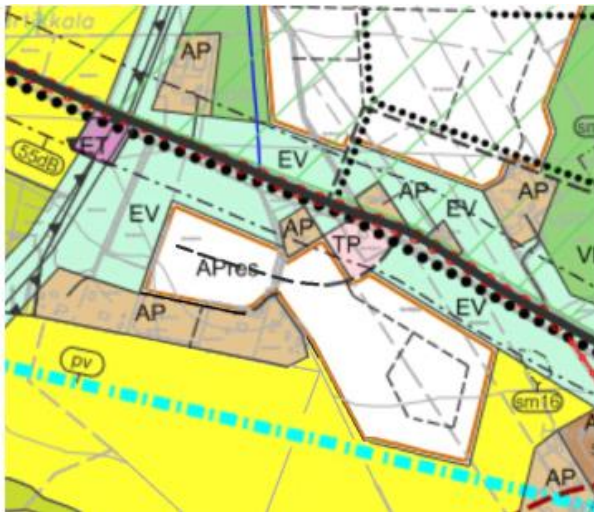
Eläintenpidon mahdollistavaa maankäyttöä tukee myös suunnittelutarveratkaisun perustelut: ”rakennuspaikan koko ja sijainti mahdollistavat rakennuspaikan käytön alkutuotantoa tukevaan elinkeinotoimintaan.” Laidunalueita on tarjottu nimenomaan lähialueen tilojen eläimille, jotta tilojen omat laitumet ovat saaneet nurmettua ylikulumisen jäljiltä. Myös omia ympärivuotisia eläimiä on harkittu.

Osayleiskaavassa kiinteistömme ovat kuitenkin ympäröity asemakaavoitettavalla asuinalueella. Välittömään läheisyyteen asettuva asutus estää mahdollisuuden tarjota laidun-tiloille eläimille eläinsuojelulain vaatimat lajimukaiset olosuhteet. Ehdottaisimme AP-reservialueen supistamista Lähteenkujan eteläpuolelta, jotta yleiskaavan ohjaava vaikutusta noudattelevan asemakaavan seurauksilla ei rajoitettaisi turhaan tilojemme maankäyttömahdollisuuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 § 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Ehdotus:

Vaikka kyse on vain yleiskaavan aluevarauksesta ei suunnittelussa voida ohittaa MRL 35 § perusteluita, että yleiskaavan tarkoituksena on esittää kehityksen periaatteet ja alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen, suunnittelun, rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Tällöin yleiskaavan ohjaavalla vaikutuksella on merkitystä.

Mielipiteessä ollut karttakuva.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Nyt laadittava Ruutikankaan-Liminganlahden kaava on osayleiskaava, jota ohjaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Lähteenkujan ympäristö sijoittuu maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueen (A) rajalle, joten maakuntakaavan yleispiirteisyyden huomioiden Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavaluonnoksen merkinnot Lähteenkujan tuntumassa vastaavat maakuntakaavan periaatteita.

Yleiskaavan aluerajaukset ovat myös yleispiirteisiä ja pääosin ohjeellisia. Lähteenkujan aluetta on muutettu kaavaehdotukseen niin, että rakentamaton alue on osoitettu osaksi laajempaa APres- aluetta. Lähteenkujan ympäristön lopulliset aluerajaukset asumisen ja maa- ja metsätalouden välillä ratkaistaan myöhemmin asemakaavoituksen yhteydessä.

Pohjavesialue

Lähteenkujan eteläpuolella sen välittömään läheisyyteen sijoittuu Rantakylän 1-luokan pohjavesialue. Pohjavesialueen läheisyys näkyy lähiojiin purkautuvana pohjavetenä, veden sisältämän raudan hapettumisena ojanpientareille sekä Lähteenkuja päähän sijoit-

tuvassa vanhassa vedenottoaikassa (kiinteistö 425-402-94-5 LÄHDE). Näillä on vaikutuksia alueen eteläpuoliseen maankäyttöön.

Rantakylän pohjavesialueen suojelu suunnitelma on päivitetty vuonna 2012. Hyvän tilan säilyttämiseksi ja parantamiseksi vesiensuojelun lisätoimenpiteille on tarvetta. Pohjavesialueen suojelun merkitys korostuu lähitulevaisuudessa, kun alueen vedenottoa ollaan lisäämässä uuden vesilaitoksen myötä. Tärkeille 1-luokan pohjavesialueille ei tule pääsääntöisesti perustaa uusia asuinalueita. Pohjaveden pilaamiskielto on ympäristösuojelulain mukaisesti ehdoton. Se, jonka toiminta on aiheuttanut pilaamisen, on velvollinen puhdistamaan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden (YSL, 14 luku). Huomattavaa on, että pohjaveden pilaamiskielto sisältää myös pohjaveden laadun vaarantamisen käsitteen. (YSL, 17§.)

Limingan kunta onkin neuvotellut emätilaselvityksen perusteella pohjavesialueelle osuvien uusien rakennuspaikkojen siirroista maanomistajien kanssa pois pohjavesialueelta. Ehdotamme, että samaa vastuullista periaatetta noudatettaisiin yhdenvertaisesti myös uusilla asemakaavoitettavilla-alueilla ja Lähteenkujan eteläpuolelta supistettaisiin AP-reservialueen sijaintia pois pohjavesialueelta.

Myös Limingan Vesihuolto Oy ja ELY-keskus haluavat tuoda lausunnoissaan esille, että kaavassa kiinnitettäisiin erityisesti huomiota siihen, ettei pohjavesialueille ja vedenottamoiden läheisyyteen sijoiteta pohjaveden laatua ja määrää vaarantavaa toimintaa. Kestävä vedenhankinta tulee tunnustaa osaksi suunnittelun tavoitteita.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Rantakylän pohjavesialueelle ei ole osoitettu uutta viemäröimätöntä asutusta. Lähteenkujan ympäristön APres-alueelle laaditaan tulevaisuudessa asemakaava, jolloin alue liittyy myös vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeksi.

Vaikutukset maisemaan

Kaava alue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle "Limingan lakeuden kulttuurimaisema" maisema-alueelle. Se on vanhaa ja elinvoimaita maatalousmaisemaa, joka on osa alueen asukkaiden identiteettiä. Kaavaluonnoksessa onkin onnistuttu säilyttämään suurimmalle osalle nykyisistä rakennuspaikoista yhteys joko VL, EV tai MA1-alueeseen, jotta kulttuurimaiseman vaikutus säilyy osana jotain rakennuspaikan sivua. Nämä yhteydet on kuvattu alla olevassa kartassa punaisilla viivoilla. Tämä ei kuitenkaan toteudu Lähteenkujan päässä olevilla kiinteistöillä. Kyseiset kiinteistöt ovat kaavoitettu uuden asuinpienaloalueen keskelle:

Suomen perustuslain 6 §:stä ilmenevää yhdenvertaisuusperiaatetta on sovellettava myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa. Periaate, jonka toteutumistapa viime kädessä riippuu kulloinkin kysymyksessä olevasta kaavamuodosta, edellyttää muun ohella, ettei alueiden omistajia kaavassa aseteta toisistaan poikkeavaan asemaan. Tämän vuoksi ehdotamme Lähteenkujan eteläpuolisen AP-reservialueen supistamista aikaisempien karttaehdotustemme mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Liminganjokivarren asutus rajautuu tiiviimmin Limingan keskustan asutukseen, jonka vuoksi Lumijoentien pohjoispuolella jokivarressa tarvitaan toteutuneen laajahkon ja tiiviin asutuksen vastapainona laajoja ja toisiinsa kytkeytyviä viher- ja virkistysalueita. Lähteenkujan alue sen sijaan on nykyisin väljää ympäristöä, jonka asemakaavoituksessa tulee huolehtia olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämisestä yleiskaavan sisältövaatimukset huomioiden (AKL 39 §). Esimerkiksi

on järkevää käyttää katujen molemmat puolet rakentamiseen ja asemakaavoitettavan alueen tulee muodostaa kunnallisteknisen rakentamisen kannalta järkevä kokonaisuus. Lopulliset aluerajaukset tarkentuvat asemakaavavaiheessa.

Vaikutukset luontoarvoihin

Ruutikangas-Liminganlahden osayleiskaavan prosessissa on tehty luontoselvityksiä luontoarvojen arvioimiseksi. Kaava-alue sijoittuu arvokkaiksi luokitellulle lintualueelle, joiden suojelu on otettava vakavasti. Kirjallisuusselvityksen perusteella osayleiskaava -alueen potentiaalisesti suojelullisesti arvokkaimmiksi luontokohteiksi arvioidaan olevan mm. peltoalueen ojat, ojien reunoilla olevat suojavyöhykkeet, tienvarret ja peltoalueella sijaitsevat metsäsaarekkeet: eläinten suojapaikat. Luonnonalueiden pirstoutuminen maankäytön seurauksena on yksi keskeisistä syistä luonnon monimuotoisuuden vähänemiseen. Pirstoutumista voidaan vähentää suunnittelemalla ja ylläpitämällä ekologisia yhteyksiä ja eläinten levähdysalueita eri luonnonalueiden välissä.

Lähteenkujan päässä on yksi tällainen luonnontilaiseksi jätetty metsäsaareke, jossa viihtyvät mm. ketut, kauriit, pesivä ampuhaukka ja lukuisat muut linnut. Alueella on havaittu linnustonselvityksen (pensaskerttu VU = vaarantunut, kuovi NT = silmälläpidettävä, KV kansainvälinen vastuulaji) lisäksi pesivä haarapääsky (VU), pesivä kiuru (NT), paikallinen suopöllö (KV) ym. tavanomaisia lajeja. ELY-keskuksen mukaan linnustoon kohdistuvat vaikutukset tulevat olemaan arvioinnin keskiössä. Maankäytön muutoksilla voi olla laajuudesta ja sijainnista riippuen merkittäviä haitallisia vaikutuksia joihinkin lajeihin.

Ehdotamme, että Lumijoentien pohjoispuolella AP laajenemisalueelle jätettävät viheralueet yhdistettäisiin Lähteenkujan pään metsäsaarekkeella yhtenäiseksi ekologiseksi käytäväksi etelän ja pohjoisen metsäalueiden välille. Näin Liminka tukisi kaavoituksella uuden ekologisen käytävän muodostumista ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamista kuntastrategian mukaisesti.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Kaavatyön yhteydessä laadituissa luontoselvityksissä ei ole nostettu esille mielipiteessä esitettyä kohtaa tärkeänä ekologisen yhteytenä, eikä sen osoittamiselle ole katsottu olevan yleiskaavan tasolla perusteita. Alueen asemakaavoituksen yhteydessä tutkitaan yksityiskohtaisemmin, tarvitaanko alueella yleiskaavaratkaisua detaljoidumpia virheyhteyksiä.

3 MIELIPITEET – LUMIJOKI

3.1 Mielipide 3.1

Vaadin että Lumijoen kunnassa Ruutikankaan monitoimikeskuksen alueella (E-Ruutik) sijaitseva, metsäkiinteistö Meteli, kiinteistötunnus 436-401-7-22, jätetään laadittavan Ruutikankaan- Liminganlahden osayleiskaavan rajauksen ulkopuolelle.

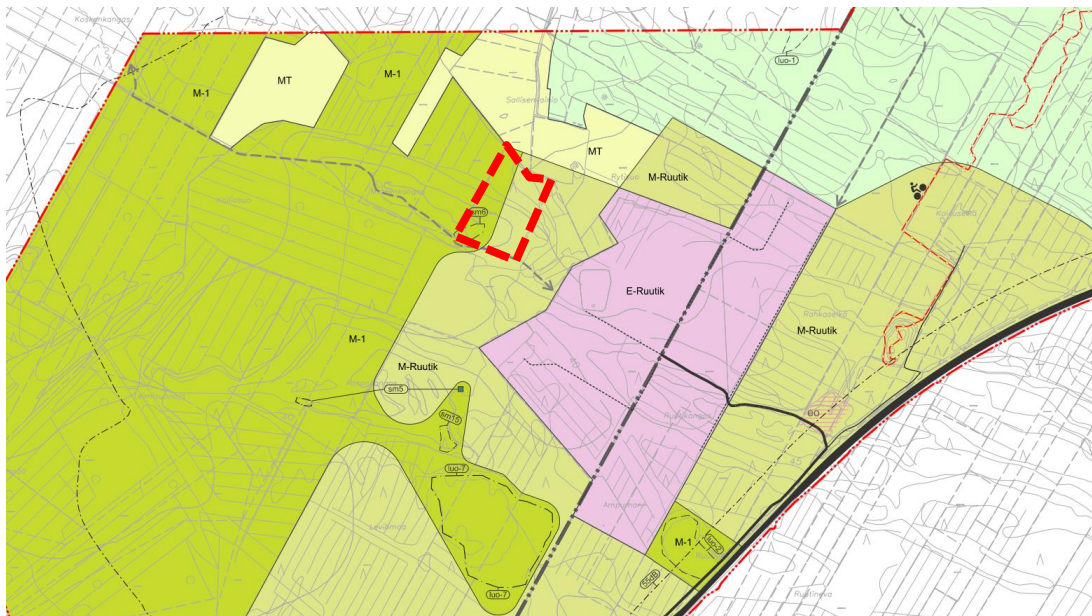
Perustelut: Palsta (Meteli) on osayleiskaavassa merkitty kaavamerkinnällä M-1 (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jonne läheistä Ruutikankaan monitoimikeskusta (E-Ruutik) voidaan tarvittaessa laajentaa. Kaavamerkintä loukkaa mielestäni yksityistä maanomistuksen oikeutta, mm. kieltämällä rankentamisen haja-asutus alueelle.

Ruutikankaan monitoimikeskuksen alue on pinta-alaltaan nyt jo yli 90 ha., joten katson että suunniteltu kaavoitus on, mahdollisen lisäalueen saamiseksi, tarpeeton ja reilusti ylimitoitettu.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Tila 436-401-7-22 on kaavaluonnoksessa osoitettu noin puoleksi M-1 alueeksi ja puoleksi M-Ruutik alueeksi. Osaa tilasta 7-22 on edelleenkin mahdollista käyttää maa- ja metsätalouteen liittyvään rakentamiseen.

Ruutikankaalle on rakentunut ja rakentumassa kansainvälisen tason monitoimikeskus ampumahurheilutoiminnan ympärille. Ruutikankaan monitoimikeskus on merkintänä maakuntakaavassa, ja yleiskaavaa laadittaessa on huomioitava maakuntakaavan ohjausvaikutus. Perusteita käyttötarkoitusten muutoksille Ruutikankaan alueella ei ole.

3.2 Mielipide 3.2 (8 allekirjoittajaa)

Vaadimme, että Lumijoen kunnassa Ruutikankaan monitoimikeskuksen alueen (E-Ruutik) lounais- ja länsipuolella sijaitsevat muistutuksen tehneet tilat ja niiden palstat jätetään laadittavan Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan rajauksen ulkopuolelle.

PERUSTELUT

Metsätalousalueet, kaavamerkinnät M-1 ja M-Ruutik

Muistutuksen tehneiden tilojen ja niiden palstojen alueet ovat osayleiskaavaluonnoksessa merkitty kaavamerkinnoilla M-1 (Maa- ja metsätalousvaltainen alue) ja M-Ruutik (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jonne läheistä Ruutikankaan monitoimikeskusta

(E-Ruutik) voidaan tarvittaessa laajentaa). Mielestämme osayleiskaavan kaavamerkin-
nät loukkaavat niiden laajuuden ja kaavamerkinnän kautta yksityisen maanomistuksen
oikeuksia mm. rajoitetun ja samalla kaavamerkinnällä menetetyt haja-
asutusrakennusoikeuden muodossa.

Muistutuksen tehneet tilat ja niiden palstat sijaitsevat nyt laadittavan Ruutikankaan -
Liminganlahden osayleiskaavan lounaispäässä Lumijoen kunnan alueella (katso liite).
Tilan Hemmi 8:29 kaksi muuta muistutuksen alaista metsäpalsta-alueetta sijaitsevat jo
pääosin ampumaurheilutarpeeseen rakennetun Ruutikankaan monitoimikeskuksen
alueen E-Ruutik länsi- ja luoteispuolella. Lähimmillään lounaispuolella sijaitsevat tilat
ja niiden palstat sijaitsevat monitoimikeskuksen reunasta lounaaseen noin 1,1
kilometrin etäisyydellä, ja kauimmillaan jopa noin 2,3 kilometrin etäisyydellä
monitoimikeskuksen reunasta. Länsi ja luoteispuolella sijaitsevien tilan Hemmi 8:29
palstojen etäisyydet ampumaurheiluun rakennetun alueen reunaan ovat lähimmillään
noin 330 metriä ja 400 metriä.

Jo pääosin ampumaurheiluun rakennetun Ruutikankaan monitoimikeskuksen
alueen (E-Ruutik) pinta-ala on noin 90 ha. Laadittavassa osayleiskaavassa on
kartalta silmämääräisesti arvioiden monitoimikeskuksen laajentamiseen varatun
alueen pinta-ala (M-Ruutik) lähes 300 ha. Näin aluevarauksen suuruus on
reilusti ylimitoitettu tulevaan monitoimikeskuksen käyttöön ja laajentamistar-
peen aluetarpeeseen nähden.

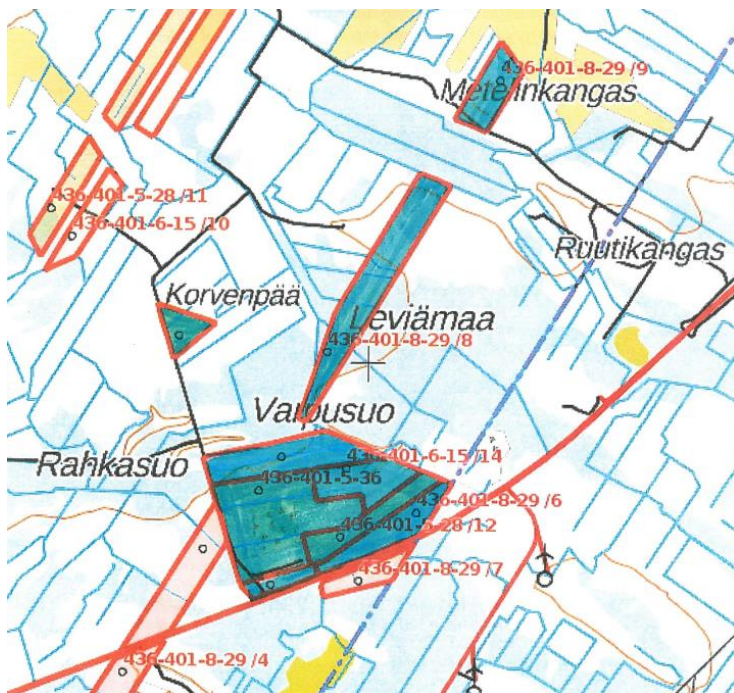
Katsomme, että osayleiskaavassa monitoimikeskuksen tuleviin tarpeisiin varatun
osayleiskaava-alueen M-Ruutik ja siihen liittyvän metsäalueen M-1 aluevaraukset ovat
liian suuret, ja niiden ulottuvuudet kauas lounaaseen ja luoteeseen ylimitoitettut.

Maa- ja kallioainesten ottoalue, kaavamerkintä eo

Tilan Tuuni II 5:36 alueella on toimivaa maa-ainesten ottoa (kallioaines). Otettua maa-
ainesta on markkinoitu erilaisina mursketuotteina ja käytetty raaka-aineena omassa
betonituotannossa. Koska maa-aineksen ottoa on tarkoitus jatkaa alueella vielä
pitkään, ja koska maa-aineksen ottaminen tulee joskus ulottumaan myös tilan Tuuni II
5:36 naapuritilojen puolelle, ei alueen tulevaa ottamista tule rajoittaa osayleiskaavalla
ja sen metsätalouteen kohdistuvalla kaavamerkinnällä M-1. Kaavamerkintää M-1
tarkentavan kaavamerkinnän eo-alue (Maa- ja kallioainesten ottoalue) on osayleiska-
valuonnoksessa merkitty liian pieneksi (aluevaraus pitäisi olla vähintään koko tilan
alue).

Lopuksi

Edellä esitettyjen perusteiden mukaan esitämme, että muistutuksen tehneet tilat ja niiden
palstat jätetään pois nyt laadittavasta Ruutikankaan - Liminganlahden osayleiskaavan
aluevarauksesta.

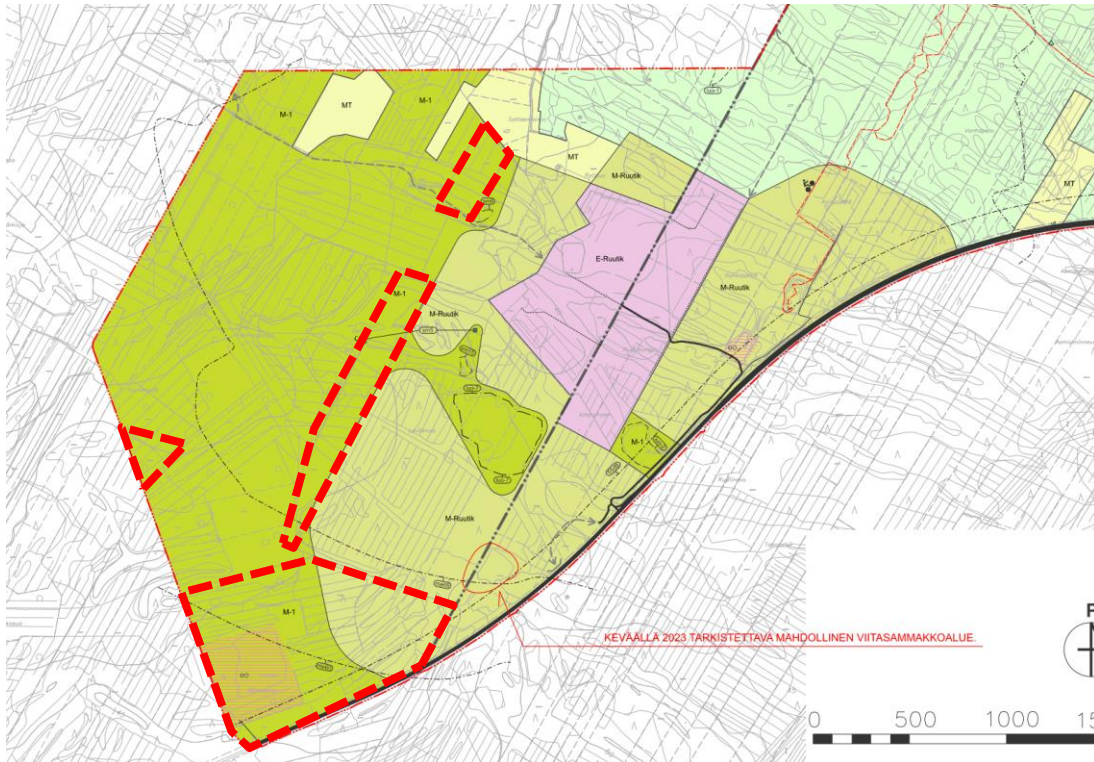

MUISTUTUKSEN TEHNEET
TILAT JA PALSTAT

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Palstoista pääosa on M-1 alueita, joita on mahdollista käyttää maa- ja metsätalouteen liittyvään rakentamiseen. Kunnanrajan ja Raahentien tuntuman palstat ovat osin M-Ruutik alueita, joten osaa näistäkin tiloista on edelleenkin mahdollista käyttää maa- ja metsätalouteen liittyvään rakentamiseen.

Ruutikankaalle on rakentunut ja rakentumassa kansainvälisen tason monitoimikeskus ampumaurheilutoiminnan ympärille. Ruutikankaan monitoimikeskus on merkintänä maakuntakaavassa, ja yleiskaavaa laadittaessa on huomioitava maakuntakaavan ohjausvaikutus. Perusteita käyttötarkoitusten muutoksille Ruutikankaan alueella ei ole.

3.3 Mieli pide 3.3

Lumijoen ja Limingan kunnan alueille alustavasti laadittu Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava on mielestäni kohtuuttoman laaja. Maanomistajana koen suunnittelun rajoittavan merkittävästi maan- sekä metsänkäytön mahdollisuuksia sekä oikeuksia. Mielestäni tämänkaltaisia suunnittelun alueita laatiessa tulisi jo lähtökohtaisesti ennen toteutettavia toimenpiteitä kuunnella alueen maanomistajien mielipiteitä. Asianmukainen korvaus maanomistajille menetettävistä alueista kuuluisi myös mielestäni ottaa keskusteluun näin laajamittaisessa suunnittelun alueessa. Vaadin Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaavan uudelleen määrittelyä.

KAAVAN LAATIJAN VASTINE:

Ruutikankaan-Liminganlahden osayleiskaava-alueen laajuus on määritetty tiedossa oleviin suunnittelutarpeisiin nähden, eikä sen ole katsottu olevan liian laaja.